LUCIAN DAN TEODOROVICI
96-00. POVESTIRI
LiterNet
2002

96-00. POVESTIRI

de LUCIAN DAN TEODOROVICI

Redactori: Delia Oprea doprea@literNet.ro
Corina Ungureanu cungureanu@literNet.ro

Fotografii © 2002 Alexandru Freiberg freiberg@hetnet.nl
Editor format **.pdf** Acrobat Reader, prelucrare grafică & coperta: Iulia Cojocariu icojocariu@literNet.ro

Text : © 2002 Lucian Dan Teodorovici
Toate drepturile rezervate autorului.

© 2002 Editura LiterNet pentru versiunea **.pdf** Acrobat Reader
Este permisă difuzarea liberă a acestei cărţi în acest format, în condiţiile în care nu se face nici o modificare acesteia, şi nu se realizează profit în urma acestei difuzări. Orice modificare sau comercializare a acestei versiuni fără acordul prealabil, în scris, al Editurii LiterNet este interzisă.

ISBN : 973-85948-0-4

Editura LiterNet
http://editura.literNet.ro
office@literNet.ro

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

CUPRINS

Istoriile groteşti ale devenirii
(prefaţă de Florin Lăzărescu) **6**

PARTEA ÎNTÂI **8**

Patru povestiri care compun o unică proză, cam banală, e adevărat, dar exemplară (1999) 8
Gumă de mestecat (1996) 17
Întâlnire (1999) 28
Un om obişnuit (1998) 36
Moise, cerşetorul (1999) 44
Gândacii (groteşti istorii ale devenirii) (1999) 56
Fic (1997) 71
Plapuma (1996) 77
Podobromhidroză (1997) 83
Personaj (1999) 98

PARTEA A DOUA
PE MALUL STÂNG AL DUNĂRII ALBASTRE
(2000) (proză autobiografică) **100**

O anume limbă căreia i se spunea „ucraineană” 100
Dulciuri de la rapid 102

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Apoi am învăţat ce e C.A.P.–ul 104
Crăciun *vs.* Gerilă 106
Un tonomat de poezii 109
Ştiuleţi, bostani, video 113
Europa Liberă 116
Braşov 118
Steaua, lumina poporului român 121
Tot un fel de vot 123
Frumoasa zi de joi 126
Nebuna de la şase 128
Hänsel, Gretel şi baba vrăjitoare 131
Să ne ierte Pistruiatul 133
Ultima şi cea mai roză amintire 135

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Lucian Dan Teodorovici (n. la 17 iunie 1975 în Rădăuţi, jud. Suceava) este redactor la Editura Polirom, secretar general de redacţie la revista culturală *Timpul* şi editorialist al cotidianului *Monitorul de Iaşi*.

A publicat proză şi teatru în diverse reviste culturale, printre care: *Familia*, *ArtPanorama*, *Hyperion*, *Discobolul*, *Contemporanul*, *Wienzeille* (Viena) etc., autor al piesei de teatru *Inorogul, vasiliscul, elefanţii roz şi elefanţii galbeni*, premiată de Ministerul Culturii (2000) şi al piesei radiofonice *Audienţă 0*, montată şi difuzată de Radio Moldova-Iaşi (2001).

Volume publicate:

Cu puţin timp înaintea coborârii extratereştrilor printre noi (roman), OuTopos, Iaşi, 1999;
Lumea văzută printr-o gaură de mărimea unei ţigări marijuana (povestiri), Fundaţia „Constantin Brâncuşi", Târgu-Jiu, 2000;
Circul nostru vă prezintă: (roman), Polirom, Iaşi, 2002.

A apărut cu proză în antologiile:

Don Quijote, prostituata şi alte personaje. Cele mai bune povestiri ale anului 1999, coordonată de Dan Silviu Boerescu, Allfa, Bucureşti, 2000;
Ozone Friendly. Iaşi. Reconfigurări literare. O antologie, coordonată de O. Nimigean, Editura T, Iaşi, 2002.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

ISTORIILE GROTEŞTI ALE DEVENIRII

(prefață de Florin Lăzărescu)

Dacă un scriitor există din momentul în care începe să se ia în serios, pot spune că îl cunosc pe Lucian Dan Teodorovici de-o viaţă. De când i-am citit primul roman, nu din cale-afară de reuşit, dar interesant. Interesant, pentru că avea sclipiri nelaîndemâna unui începător. M-a surprins cum, într-o singură săptămână, a rescris – dintr-un condei – *Luminile Armaghedonului*, eschivându-se de la toate criticile pe care i le formulasem. Romanul a rămas acolo unde îi era locul (într-un fişier de calculator), însă cred că acela reprezintă certificatul de naştere al scriitorului Lucian-Dan Teodorovici. E de remarcat entuziasmul cu care s-a apucat de scris. Impresia (nu doar a mea, ci şi a celorlalţi care îl cunoşteau) era că, dacă-l laşi în pace la tastatura calculatorului, poate să scrie un roman pe lună. Şi nu era vorba – Doamne fereşte – despre grafomanie, ci de bucuria de a descoperi că lumea (re)povestită este cu mult mai grozavă decât cea în care trăim.

Treptat, Teodorovici s-a mai potolit sau, mai bine zis, a fost potolit. Munceşte ca redactor la Editura Polirom şi la revista *Timpul*, ca editorialist la cotidianul ieşean *Monitorul*. N-aş putea spune dacă, în general, munceşte (şi scrie) sau scrie (şi munceşte) în timpul liber. Oricum, în ultima vreme scrie mai puţin, evoluează – se dumireşte! – de la o carte la alta şi acesta e cel mai important lucru pentru un scriitor care are ceva de spus. Bref, i-am mai citit vreo treizeci de povestiri, câteva piese de teatru şi două romane: *Cu puţin timp înaintea coborârii extratereştrilor printre noi* (Outopos, Iaşi, 2000) şi *Circul nostru vă prezintă:* (Polirom, Iaşi, 2002).

Nu vreau să mă opresc aici asupra romanelor lui Teodorovici, deşi există un păienjeniş tematic întins între toate prozele sale (e suficient să amintesc că una dinntre povestirile de aici – „Omul-pasăre nu zboară azi" – stă la baza romanului *Circul nostru vă prezintă:*). Povestirile din acest volum nu fac excepţie, ba chiar scot în evidenţă punctele de sprijin, locurile de intersecţie dintre firele nevăzute ale naraţiunii. În linii mari, avem peste tot un soi de existenţialism trivial al

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

personajelor. Mai toate dau târcoale metafizicii, frecventează căile întortocheate ale căutării de sine, sunt preocupate de rostul propriei existenţe, pentru a eşua, de fiecare dată, în lamentaţii, în autocompătimire. Autorul le refuză metodic dreptul la profunzime, le poartă într-o lume în care apele tulburi nu sunt deloc adânci. Lumea prozelor lui Lucian Dan Teodorovici este, parafrazându-i un titlu, „cam banală, e adevărat, dar exemplară". Exemplară prin (a)normalitatea sub cenuşiul căreia lucrurile ard mocnit în aşteptarea unui suflu menit să le aducă la viaţă. Fie şi privind din „scaunul de anormal", perspectiva rămâne aceeaşi. Pe zi ce trece, existenţa personajelor lui Teodorovici îşi pierde savoarea asemenea unei gume de mestecat, chiar dacă pentru unii ţine mult mai mult.

Bun, şi atunci ce ne rămâne? De ce am citi despre asemenea oameni? Pe de o parte, pentru că vom avea neplăcerea să ne recunoaştem vecinii de scară, prietenii de pahar, preotul din parohia noastră, cerşetorul de la colţul străzii, nostalgiile comuniste, compatrioţii ofensaţi de meleagurile mioritice, gândacii din bucătărie şi, în ultimă instanţă, pe noi înşine, antrenaţi în istoriile groteşti ale devenirii. Pe de altă parte, pentru că vom avea plăcerea de a lectura un text în care ironia poate ţine loc de intrigă, în care umorul de cea mai bună calitate te poartă de la prima până la ultima pagină. Şi aici intervine marele câştig al unor asemenea povestiri. Miza lor, mai mult sau mai puţin mărturisită, este cu siguranţă asumată: dorinţa de a rezolva un divorţ al publicului românesc faţă de scriitorii săi. Prin modul în care scrie, autorul pare să fi înţeles că nu e suficient să mânuieşti ultimele tehnici ale naraţiunii, ci şi să ai ce povesti. Şi Teodorovici are. Are cu ce, mă, vorba cântecului.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

PARTEA ÎNTÂI

Patru povestiri care compun o unică proză, cam banală, e adevărat, dar exemplară (1999)

1. În care personajul meu apare pe lume şi se dezvoltă (oarecum)

Într-o zi în care nimic nu anunţa ceea ce va urma, mama mea s-a hotărât să dea naştere unui copil. De fapt, hotărârea a luat-o cu şapte luni înainte, când a şi căzut de comun acord cu tatăl meu în această privinţă. Tinereţea tatălui meu a făcut însă ca lui să-i pară justificată opinia altei femei, care nu a depus prea multe eforturi pentru a-l convinge că:

– Din moment ce ţi-ai dat doar verbal acordul în privinţa naşterii acelui copil, tot verbal ai şi dreptul de a-ţi modifica decizia.

Aşa că el, tatăl meu, s-a prezentat acasă la mama, în chiar ziua naşterii mele, a salutat-o milităreşte – căci devenise de puţin timp militar în termen – şi, după scuzele de rigoare, a înştiinţat-o:

– Domnişoară, eu nu voi recunoaşte niciodată că am avut o relaţie sexuală cu dumneata.

Apoi a plecat. Şi, cum mama n-a auzit la vremea aceea de teste de paternitate, a tras un bocet scurt apoi, femeie hotărâtă, a ieşit la plimbare şi şi-a dat drumul de pe un pod. Peste două ore am apărut eu. Asta deoarece mama n-a reuşit să stea suficient timp la fundul apei ce curgea pe sub pod, pentru că un trecător cu inimă largă n-a scăpat prilejul de a o salva. Despre el, trecătorul, am înţeles că, în urma gestului său, a primit o decoraţie de *Erou al muncii socialiste clasa a-II-a* sau cam aşa ceva. În urma acestei întâmplări, povestite şi repovestite de mama mea, în mine s-au dezvoltat de-a lungul vremii două enigme: în primul rând, m-am tot întrebat, cu ce a contribuit omul la dezvoltarea muncii socialiste prin salvarea mamei mele de la înec? Apoi: chiar nu valora

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

viaţa mamei mele (şi, implicit, a mea în burta ei) o decoraţie de *Erou al muncii socialiste clasa I*? Întrebări rămase fără răspuns. Oricum, nu despre eroi şi decoraţii intenţionam eu să povestesc.

M-am născut deci într-o conjunctură despre care cu greu s-ar putea spune că a fost una fericită. Dar asta are mai puţină importanţă. Important este doar faptul că, în acea zi a naşterii mele, după ce a fost salvată de la înec, mama a ajuns la două concluzii de o însemnătate capitală pentru viitorul meu:

1. Fără doar şi poate, din moment ce nu fusesem lăsat să mor înainte de a mă naşte, eram alesul lui Dumnezeu.

2. Mama trebuia să facă tot ce-i stătea în putinţă pentru a-mi asigura mie o existenţă normală, nu ca a sa, frunză bătută de vânt, gingaşă floare strivită de buldozerul sorţii şi aşa mai departe.

Am copilărit astfel sub pecetea celor două certitudini: cea a sfinţeniei şi cea a obligaţiei de a trăi o viaţă normală. Când am împlinit şapte ani, am fost înscris la cea mai bună şcoală din oraş, pentru că aşa era normal; şi, tot pentru că era normal, am luat numai zece, până în clasa a patra. În acest timp, mama a considerat că e firesc să mă întreţină ea, deşi bunicii mei se oferiseră să-mi asigure alte condiţii de găzduire, promiţându-mi chiar câte o masă caldă pe zi. Mi s-a părut ademenitor, dar mama le-a strigat:

– Mai bine mănâncă doar pâine cu margarină decât să trăiască alături de voi, oameni anormali şi fără credinţă în Dumnezeu!

Iar eu am mâncat în continuare pâine cu margarină, pentru că mama nu se afla în relaţii tocmai bune cu părinţii ei. Asta deoarece ea considera că părinţii ar fi trebuit să intervină în momentul când îl cunoscuse pe tatăl meu, că ar fi fost normal s-o oprească de la gestul necugetat de a se iubi cu el. Cum bunicii mei nu se gândiseră să se bage în iubirile fiicei lor, mama a dedus că ei fuseseră dezinteresaţi, lipsiţi de darul de a fi părinţi, blestemaţi de cer, aşa că nu a mai vrut să aibă de-a face cu ei.

Cu margarină şi cu credinţă în Dumnezeu am crescut, până la vârsta la care am fost admis la liceu. Din păcate, în chiar primul an de liceu am dat dovadă de neghiobie, îndrăgostindu-mă, fără

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

să-mi întreb mama dacă am voie. Ei nu i s-a părut anormal că m-am îndrăgostit sau, cel puţin, nu mi-a reproşat asta. Mi-a reproşat, cu câteva crengi de brad plesnite peste fund, doar faptul că:

– Nu mi-ai vorbit despre asta, cu alte cuvinte, ai încălcat a cincea dintre poruncile pe care le-a coborât Moise de pe muntele Sinai.

În consecinţă, mi-a interzis s-o mai întâlnesc pe prietena mea din acea perioadă, iar eu am învăţat o lecţie de morală şi bună-cuviinţă.

2. În care personajul meu devine, prin forţe proprii, adolescent

În clasa a douăsprezecea, când mi s-a părut că mă îndrăgostesc de o altă fată, i-am vorbit îndelung mamei despre asta. Mama m-a ascultat în tăcere, m-a urecheat, a venit a doua zi la şcoală şi, în timpul orei de matematică, timp de zece minute, a vorbit întregii clase despre neruşinarea colegei mele care – „în treacăt fie spus, se face vinovată de curvie şi ştiţi, doamnă profesoară, ce scrie în Biblie despre curvie?" – a îndrăznit să facă în aşa fel încât fiul mamei mele să se îndrăgostească de ea şi, astfel, să nu-şi vadă de învăţătură şi să pice examenul de bacalaureat care va avea loc peste numai opt luni, ceea ce îl va opri din tentativa sa de a fi admis la Institutul Teologic, iar ăsta nu e tocmai cel mai normal lucru, „nu-i aşa, tovarăşă profesoară?", mai ales că ea, mama mea, a făcut multe sacrificii pentru ca fiul ei să poată învăţa la un liceu atât de bun şi, în fine, o ultimă întrebare:

– Cum puteţi permite o asemenea manifestare anormală într-un liceu atât de respectat?

Profesoara de matematică a promis că va ridica problema în consiliul profesorilor şi va lua toate măsurile pentru a-i scădea nota la purtare elevei cu un comportament necuviincios. Iar eleva cu un comportament necuviincios s-a jurat, timp de două zile, fiecărui profesor în parte şi tuturor la un loc că ea are un prieten care e student. Şi care, în consecinţă, nu-i afectează ei procesul de învăţământ. Că oricum nu ar fi putut să se îndrăgostească de mine. Pentru că sunt cam urât şi prea slăbănog pentru pretenţiile ei. Cu alte cuvinte, că ea n-a ştiut nimic despre dragostea mea ascunsă.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Prin urmare, n-are nici o vină pentru faptul că eu, un complexat, un timid, un prost, am ajuns s-o iubesc.

Fata s-a ales doar cu o mustrare, eu m-am ales cu dispreţul colegilor. Dar important era că mama a obţinut o nouă victorie în lupta ei cu anormalul, care era cât pe ce să intervină nefast în viaţa mea.

Fireşte, la banchetul de la sfârşitul clasei a douăsprezecea nu am putut fi prezent, asta pentru că s-a ţinut tocmai într-o zi de sărbătoare. Şi nu e normal ca într-o zi de sărbătoare să dansezi şi să te distrezi. În plus, tu:

– Crezi că Iisus a râs în cele patruzeci de zile petrecute în deşert? Crezi că El s-a distrat când I-au bătut cuie în mâini? Crezi cumva că Hristos a dansat pe drumul Golgotei? Crezi că el a simţit miros de vin când I-au pus cârpa muiată în oţet sub nas?

Nu credeam aşa ceva, deci nu puteam să fac un lucru atât de anormal încât să mă duc la o petrecere în timpul unei sărbători. Nu puteam să beau alcool şi să ascult muzică modernă – „da, fireşte, dacă aţi asculta corul călugărilor de pe muntele Athos, atunci n-aş avea nimic împotrivă" – de vreme ce Iisus nu făcuse vreodată asta. Aşa că, pentru a mă comporta firesc, am mers în acea zi la biserică, m-am curăţit sub patrafir de gânduri murdare, am băut o gură din sângele lui Hristos şi am ascultat o sfântă Osana, apoi m-am întors, eliberat spiritual, acasă.

A urmat examenul la Institutul Teologic, şi, spre marea surprindere a mamei, n-am fost admis. Totuşi:

– Nu-i nimic, mi-a spus mama, după ce m-a bătut cu nişte ramuri de brad, căci ea citise în Sfânta Scriptură că, indiferent de vârsta copilului, bătaia e ruptă din rai. Nu-i nimic, înseamnă că bunul Dumnezeu s-a gândit că-L poţi sluji şi din afara Bisericii.

Ca să-l slujesc pe Dumnezeu dintr-un birou, şi nu din faţa strungului, mama a hotărât că facultatea cea mai potrivită pentru mine e Politehnica. Aici, bănuiesc eu, a intervenit de fapt a doua concluzie la care a ajuns în ziua în care m-a născut, anume aceea că ea trebuie să facă totul pentru a-mi asigura o viaţă normală. Şi, cum ceea ce doream eu să fac la acea vreme – să scriu poezii şi să

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

culeg struguri – nu figura pe lista sa de preocupări normale, anul ce a urmat am dat examen la Politehnică. De astă dată spre surprinderea mea, am fost admis. Aşa a început etapa binoamelor, trinoamelor şi a radicalilor din viaţa mea.

La doi ani de la admiterea la facultate, primind un semnal de la Dumnezeu sau urmărindu-şi cu sârg ideea de a-mi asigura o viaţă normală, mama (care, între timp, îmbătrânind, încurcase atât de mult cele două concluzii la care ajunsese în ziua apariţiei mele pe lume, încât ele deveniseră una, dar nici ea nu mai ştia care era aceasta) m-a anunţat că ar fi timpul să mă însor.

Tocmai pe când mă gândeam entuziast că vremea interdicţiilor impuse de normalitate a trecut şi că ar fi timpul să mai merg pe la vreo petrecere pentru a-mi găsi aleasa, mama mi-a arătat mai întâi, ameninţător, câteva ramuri de brad, apoi, zâmbind larg, o verighetă, pe care:

– Te sfătuiesc, a spus, s-o pui pe mâna fetei primarului, pentru că ea este o fată deosebită, sensibilă, bună, exact ceea ce-ţi trebuie ţie.

Deşi mi-a fost greu să mă îndrăgostesc de aleasa mamei mele, m-am străduit din tot sufletul s-o fac, căci ea era fată de primar şi, în fond, vorba mamei:

– Decât să-ţi iei de nevastă o femeie cu trup de tras printr-un inel, care va avea o sută de kilograme mai apoi, mai bine te căsătoreşti de la început cu una de nouăzeci şi cinci. Aşa măcar nu ai de ce să fii dezamăgit mai încolo. Spune şi tu, nu-i normal?

Era normal. Aşa că m-am pregătit de căsătoria cu fata primarului.

3. În care personajul meu acceptă, la iniţiativa maică-sii, să se însoare

Soţiei mele i-a pocnit rochia de mireasă chiar în momentul când preotul ne-a dat voie să ne sărutăm. Cum socrul meu, primarul, se opusese din start ideii de cununie religioasă, dar acceptase numai pentru că mama îi spusese că: „Aşa-i normal, să aibă loc şi o cununie religioasă, altfel nu se pot considera căsătoriţi”, nunta s-a încheiat în acel moment. Căci miresei nu-i prea mai venea să

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

petreacă, având în partea stângă a rochiei o crăpătură care permitea celor cinci kilograme de grăsime învelite în piele, ce se aflau în acel loc, să se scurgă la lumina zilei.

Căsătoria mea a început sub cele mai bune auspicii. În prima săptămână, învăţat de mama că aşa e normal, am pus icoane în toată casa: în sufragerie – pe peretele dinspre nord, în dormitor – deasupra patului, pe hol – lângă cuier şi în bucătărie – deasupra frigiderului. În săptămâna a doua, sfătuită de tatăl ei, primarul, că nu aşa-i normal, nevastă-mea a dat jos icoanele şi a pus în loc fotografia mărită a secretarului general al partidului: în sufragerie – pe peretele dinspre nord, în dormitor – deasupra patului, pe hol – lângă cuier şi în bucătărie – deasupra frigiderului.

În a treia săptămână, soţia mea n-a mai putut suporta *Tatăl nostru* pe care mi se părea normal să îl rostesc înainte de masă. Aşa că, din acel moment, am început, cum i se părea ei normal, să cântăm amândoi *Tricolorul*.

După o lună, începusem să mă obişnuiesc. Şi multe dintre chestiile care îmi păreau anormale până atunci mi-au devenit normale între timp. Astfel, pentru că filmele americane, de care făceam rost pe casete pirat şi pe care le vedeam pe aparatul video dăruit de socru la nuntă, erau reacţionare şi, nu de puţine ori, se constituiau într-un atentat moral la valorile socialismului, am început să urmăresc, tot mai fascinat, filme cubaneze despre revoluţie, filme chinezeşti despre vitejia oamenilor muncii în faţa devastatoarelor inundaţii şi filme nord-coreene despre sudoarea pe care tovarăşii cu ochi oblici o depuneau în culegerea şi valorificarea bobului de orez. Filmele ruseşti trebuiau selectate cu atenţie, căci în cele noi se făcea simţită prezenţa perestroikăi şi, spre ruşinea fraţilor sovietici, apăruseră câteva producţii cinematografice în care erau ironizaţi sovhozistul Ivan Pavlovici sau părinţii oblovenţi Fiodor şi Alioşa. Iar aceste filme nu era normal să fie vizionate.

Spre bucuria mea, în scurt timp am constatat că, în cadrul familiei mele, era normal să se citească literatură. Dar, cum Blaga fusese un nealiniat, Ionesco un nepatriot, Panait Istrati un trădător, iar Soljeniţîn un porc, mi s-a spus că firesc ar fi să citesc Beniuc, Sadoveanu, Păunescu şi, dacă vreau străini, Maxim Gorki. M-am conformat. Astfel că, în scurt timp, am descoperit savoarea literaturii patriotico-revoluţionare.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Din nefericire, o dată la două săptămâni ne făcea câte o vizită mama mea. Erau momente în care, sub ameninţarea unor ramuri de brad, redescopeream un alt normal. Ceea ce făcea ca, un timp după plecarea mamei, dintr-o reînviere a vechilor obişnuinţe, să cânt înainte de masă *Tricolorul* pe versurile din *Tatăl nostru*, să-mi fac pioase cruci şi să mă aşez în genunchi în faţa fotografiei din care zâmbea, într-o ureche, secretarul general al partidului. Iar la serviciu, căci între timp socrul meu îmi găsise un serviciu, în momentul când intram la şedinţa trisăptămânală a COM, îmi scoteam cu emoţie şapca şi sărutam mâna preşedintelui de Comitet.

4. În care – În sfârşit! – personajul meu filosofează pe marginea dihotomiei normal/anormal

Iar azi s-a împlinit un an de când am părăsit spitalul, nebun cu acte în regulă.

Cu ceva mai mult de doi ani în urmă, participând la dezvelirea statuii soldatului sovietic din piaţa mare a oraşului, ca reprezentant al oamenilor muncii, normalitatea mea m-a făcut să glăsuiesc public:

Nu pentru c-ai eliberat popoarele
Te-au înălţat atât de sus
Ci pentru că îţi put picioarele
Tu-ţi mă-ta-n cur de soldat rus

În urma acestei întâmplări, socrul meu, primarul, a considerat că:

– Fiica mea nu poate fi căsătorită, sub nici o formă, cu un duşman al poporului.

De aceea:

– Cum un divorţ n-ar da bine, e preferabil ca ea să fie căsătorită cu un om care, din neştiute motive, a clacat psihic.

Prin urmare, m-a internat într-un spital de boli nervoase.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Azi s-a împlinit un an de când am ieşit de-acolo. Şi acum, odată ieşit, pot spune, fără teama de a greşi, că normalitatea asta e cel mai stupid concept inventat de omenire. Ea te obligă să te porţi normal, deşi pentru tine normalul e de multe ori anormalul celorlalţi. Ani în şir m-am comportat normal. Am făcut liceul când a trebuit să fac liceul, deşi eu aş fi preferat să alerg pe pajişti verzi, să îngrijesc vaci, să culeg flori şi să scriu poezii. Dar comportamentul ăsta ar fi fost anormal pentru un adolescent. Am dat la facultate, deşi la vremea aceea visul meu era să devin culegător de struguri şi să scriu poezii în zumzet de albine. Un om cu capul pe umeri trebuie să ştie însă că a croi metafore în zumzetul albinelor nu e chiar cel mai firesc mod de manifestare pentru un tânăr de optsprezece ani. Aşa că am dat la facultate, am picat, am mai dat o dată la facultate, am fost admis, apoi m-am căsătorit.

Azi s-a împlinit un an de când am intrat pe uşa casei mele, ieşit din normalitate, cu acte în regulă. Dacă aş fi fost normal, aş fi sărbătorit cu muzică, baloane, prieteni, tort. Dar nu sunt. Aşa că nu am făcut altceva decât să stau în scaunul meu de anormal, să aştept ca soţia mea să se întoarcă de la serviciu şi să ascult pălăvrăgeala mamei mele, care, de când am devenit anormal, s-a mutat cu noi şi-mi vâră în fiecare zi linguriţa cu medicamente pe gât – medicamentele de anormal.

– Înghite, buhaiule, Dumnezeu să mă ierte, îmi spune de fiecare dată, în timp ce eu dau ochii peste cap şi las cu măiestrie o picătură de salivă să mi se scurgă pe bărbie. Înghite, buhaiule, îmi spune mama mea, că mi-ai distrus viaţa cu nebunia ta.

Mama a fost întodeauna lângă mine, atunci când am avut nevoie. Mama mea a ştiut întotdeauna să mă îndrepte pe drumul cel bun. Iar eu am visat întodeauna să mă revanşez în faţa ei.

– Înghite, îmi tot spune mama, înainte de a izbucni în plâns, că tu pentru altceva te-ai născut, nu pentru a fi nebun.

Lumea văzută din scaunul de anormal e puţin diferită de cea văzută prin ochii omului supus regulilor firescului. Oamenii se schimbă, ei capătă trăsături aspre, dispreţul lor e mai uşor de observat… Capetele lor sunt diforme, căci strâmbăturile le modifică expresiile, gesturile nervoase îi

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

transformă în nişte mecanisme ciudate care, supuse virusului anormalităţii pe care eu îl port, acţionează nestăpânit, în virtutea unei logici paralizate. Ca nişte păianjeni a căror pânză este brusc ruptă, oamenii încearcă să se ascundă de mine în întunericul normal. De fapt, văzuţi prin ochi de anormal, oamenii te fac să-ţi aminteşti de faptul că, în cele din urmă, nu sunt decât membri ai unei specii de mamifere, puţin mai evoluate, dar la care instinctul deţine încă rolul principal.

Soţia mea... Este singurul om care şi-a păstrat imaginea. Asta poate şi din cauză că, în fond, în primul rând ei i-am dedicat nebunia mea. Dedicându-i această nebunie, se înţelege, i-am prevăzut comportamenul de-acum încă din momentul când ideea anormalităţii mi-a încolţit în minte. Am avut deci timp să mă obişnuiesc cu această viziune a ei, viziune ce s-a transformat acum în realitate. Soţia mea, omul cel mai normal pe care mintea mea l-a conceput vreodată, a învăţat – cum am şi prevăzut, de altfel – să-şi sacrifice viaţa îngrijind un om bolnav. Astfel că satisfacţia mea este deplină.

Ea, obosită, se întoarce zilnic de la serviciu la aceeaşi oră. Iar eu, nebun cu acte în regulă, în fiecare zi la apariţia soţiei mele sar din scaunul meu de anormal, îi ies bezmetic în întâmpinare şi, urlând cu gura larg deschisă, cu limba scoasă, mă arunc în braţele ei. La început, când încă nu ştia să mă evite, am reuşit de câteva ori, spre marea-mi satisfacţie, să o trântesc cu putere pe gresia din hol şi să mă aşez confortabil cu cele o sută de kilograme pe care le am (între timp, viaţa m-a transformat dintr-un slăbănog într-un obez) deasupra ei. O dată – doar o singură dată – am lăsat-o să intre şi am avut inspiraţia să mă arunc asupra ei exact în dreptul mesei din sufragerie. Ea a căzut, s-a lovit cu capul de piciorul de lemn şi m-a înjurat. Apoi a izbucnit în lacrimi, regretându-şi ieşirea. N-am mai reuşit să repet figura, ea s-a ferit din acea zi şi, de multe ori, cel care s-a lovit de masă am fost din păcate eu.

Azi s-a împlinit un an de când mă tot trezesc în fiecare dimineaţă, îmi iau micul dejun, după care mă aşez în scaunul meu de anormal. Un an. Şi, în felul meu, am sărbătorit.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Gumă de mestecat (1996)

Am cunoscut-o în bar cu mai puţin de două ore înainte şi am hotărât să închiriez o cameră la hotel, investind în felul ăsta economiile soţiei mele. Înainte de a o cunoaşte mă gândeam patetic şi dezgustat la nevastă-mea, care nu ştie decât să facă mâncare întreaga zi, să se certe ori să facă ordine în casă, de parcă ar mai putea fi dezordine după atâta ordine. În plus, îmi înjuram ghinionul de a avea un copil nătâng, căruia i se face rău de câteva ori pe zi şi vomită constant pe unul dintre picioarele mele, ca şi cum toaleta e făcută doar pentru altfel de treburi. Dar ce importanţă mai au toate astea acum? Acum ea se dezbracă, mişcându-se lasciv în ritmul muzicii, se apropie de mine, mă sărută, îmi apucă o mână zâmbind provocator şi o aşează pe sânii ei...

– Vrei o gumă mentolată? mă întreabă şi, în momentul ăsta, senzaţia de satisfacţie pe care o am se scurge într-un potop de frământări. Îmi place cămaşa ta, completează într-o doară, cred că te-a costat destul de mult.

– Am primit-o...

Nu se mai întâmplă nimic în momentele următoare, până dimineaţă. Nu pot să fac sex cu ea, pentru că mi-e jenă. Fata asta gândeşte probabil că sunt un nenorocit care nu se spală pe dinţi cu săptămânile. Dacă soţia mea ar fi fost în locul ei, i-aş fi râs batjocoritor în faţă – soţia mea nu merită efortul de a mă spăla pe dinţi când o sărut.

Dimineaţă, fata îmi aruncă un zâmbet compătimitor şi dispreţuitor în acelaşi timp, iar eu mă simt trist, jalnic de trist, mai ales la gândul că trebuie să mă întorc acasă, acolo unde sunt aşteptat de ceea ce, din păcate, Dumnezeu a uitat să stârpească: monotonia exasperantă şi morocănoasă a căsătoriei.

Ajuns acasă mă spăl de trei ori pe dinţi în mai puţin de-o oră, nu-mi iau în seamă nevasta care face curat în bucătărie bolborosind blesteme la adresa unui destin nefericit care poartă numele meu, mă schimb, îmi curăţ şi-mi dau cu cremă pantofii pe care, fireşte, băiatul meu a vomitat, ies, urc într-un taxi şi cobor în dreptul magazinului în care urmează să dau un interviu pentru postul

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

de administrator. Pe hol se află un tip bărbos, care afirmă că aşteaptă aici din aceleaşi motive ca şi mine. Deşi mi-e contracandidat, nu mă sfiesc să intru în vorbă cu el.

– Ai un curriculum vitae solid? mă interesez, cu oarece emoţii.

– Am fost administrator la un magazin de stat, spune. S-a desfiinţat.

– Postul?

– Magazinul. Au făcut o discotecă în loc.

– Alimentar? Îl întreb.

– Cum adică? Discotecă!

– Ai lucrat în domeniul alimentar?

– Nu. La textile.

Mă liniştesc. La textile, ha! Am o experienţă superioară bărbosului, care nici măcar nu a lucrat în domeniu. Îl privesc cu un zâmbet relaxat şi îmi permit chiar puţină compătimire, mai ales când îl văd mototolind în mână o bască veche, ceea ce denotă emoţie şi modestie dusă până aproape de umilinţă. Oftez la rândul meu şi-mi spun că, deşi este nedrept, în anumite momente şansa nu le surâde unor oameni.

– Vrei o gumă de mestecat? îl aud. E mentolată.

Simt instantaneu un val de căldură urcându-mi spre creştet, iar asta mă face să devin foarte iritat.

– De ce?! ţip la el şi îmi imaginez că emoţia mi se poate citi uşor pe faţă.

Omul pare consternat de reacţia mea, mă priveşte fix câteva secunde, apoi întoarce capul, subit interesat de pereţii din jur.

– De ce-mi faci asta? insist, cu toate că întrebarea mea este oarecum lipsită de rost, răspunsul găsindu-se deja în bănuielile pe care le am.

– Ce-ţi fac, domnule?! se apără bărbosul, privindu-mă nevinovat. Ţi-am oferit o gumă, din amabilitate....

– Din amabilitate, îl imit eu, sigur că da. Îţi par prost?

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

El dă din cap a neştiinţă.

– Din amabilitate, auzi! continuu. De parcă aş crede! Mai bine spune-mi sincer: îmi miroase gura?

– Nu, domnule, nu-ţi miroase.

– Atunci, de ce?

– Ţi-am spus...

Trece un timp în care îmi pun o mulţime de întrebări cu privire la sinceritatea celui de lângă mine.

– Poţi să-mi dai, îl anunţ la finele momentului de cugetare.

– Ce să-ţi dau?

– Ce mi-ai oferit cu câteva clipe în urmă. O gumă de mestecat.

– Îmi pare rău, zice. E la mine în gură. Din reacţia dumitale am înţeles că nu vrei.

Îi arunc o privire încruntată, blestemându-i perfidia, apoi mă ridic, mă reped spre uşă, ies şi alerg în căutarea unei tonete, sperând să găsesc ceva care să-mi împrospăteze respiraţia. Căutarea mea durează o vreme. Obosit şi transpirat, mă întorc după jumătate de oră la locul în care urmează să dau interviul, cu o bomboană mentolată în gură. Găsesc o femeie şi un bărbat care tocmai se pregătesc să încuie uşile magazinului.

– Ce se întâmplă? Aici urmează să aibă loc un interviu, spun, simţind că mă încearcă o serie de emoţii, încă nedefinite.

– Tocmai s-a încheiat, domnule.

– Nu se poate! exclam, iar ciuda îşi pune imediat amprenta pe tonul ce-l folosesc. Eu am venit pentru interviu, nu vedeţi?! Sunt aici, în faţa voastră, am venit pentru interviu!

– Aţi întârziat, îmi zâmbeşte amabil femeia. Postul a fost deja acordat singurului candidat care s-a prezentat. Îmi pare rău. Oricum, să ştiţi, noi apreciem foarte mult punctualitatea, mă informează ea.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Aş putea să-i explic, aş putea să ţip la ea sau s-o implor să-mi mai ofere o şansă. Dar îmi dau seama că n-ar fi prea încântată să mă asculte povestindu-i motivul întârzierii, încadrat în câteva scuze. Aşa că, deprimat, mă îndepărtez de cei doi, gândindu-mă deja la reproşurile soţiei, care va avea de comentat nopţile pierdute la poker cu prietenii – căci ea aşa ştie că-mi petrec nopţile în care nu sunt acasă. Îmi plâng de milă la gândul că voi fi nevoit să suport în continuare monotonia din familia mea, un şir de zile înghesuite într-o aşteptare fără iluzii, o soţie care nu vorbeşte decât pentru a se certa, un copil care vomită insistent pe pantofii mei...

Urc într-un tramvai, căci lipsa de speranţe în ceea ce priveşte vreun loc de muncă îmi înfrânează comoditatea de a lua un taxi. O matahală amabilă mă acostează la un moment dat şi, afişând cu seninătate insigna de controlor, mă înştiinţează că în tramvai se circulă pe bază de bilet. Când, în sfârşit, înţeleg ce vrea, o pojghiţă rece de sudoare mi se aşterne pe şira spinării, la gândul amenzii care va veni.

În timp ce omul scrie o chitanţă, scot amărât din buzunar cele câteva bancnote rămase din teancul de zile negre al soţiei mele şi le întind spre controlor. El îmi zâmbeşte la fel de amabil şi dă din umăr a: „Ce să-i faci, viaţa asta e scârboasă, iar dacă tu eşti un nătărău, trebuie să te gândeşti întotdeauna că poate exista un nătărău mai şmecher, care îţi face viaţa şi mai scârboasă".

Doamne, ce viaţă! Sunt deprimat. Un motiv suficient pentru a-mi petrece restul zilei într-o bodegă.

***

Îmi găsesc copilul cântând în faţa televizorului, bătând inutil din palme şi învârtindu-se haotic, ceea ce mă face să constat, încă o dată, că e un idiot, fără speranţe de vindecare. Soţia mea spală pe jos în bucătărie, acolo unde spăla şi dimineaţă, iar eu mă apropii şi o sărut dintr-o dezgustătoare obişnuinţă. Ea îmi întoarce plictisită sărutul, apoi îşi reia poziţia de lucru, aşezându-

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

şi (ca o impietate la adresa esteticului) fundul maiestuos în faţa mea – un gest belicos care are legătură cu întârzierea de care mă fac vinovat încă de dimineaţă.

– Îmi pare rău, îi vorbesc pe un ton indiferent, lăsându-mi în acelaşi timp gândurile să facă o triere lentă a scuzelor folosite până acum. Eşti supărată pentru noaptea trecută, aşa-i?

Nu-mi răspunde.

– Am întârziat pentru că... Nu cred că te interesează. Am... am câştigat câteva mâini la poker.

– Cât? îi aud vocea anostă.

– Cât am câştigat? Păi, am câş... Ce dracu'?! N-are rost, spun, dând din mână a lehamite. Am pierdut totul spre dimineaţă.

– Economiile mele, aşa-i?

Nu simt nevoia s-o contrazic.

– Aşa-i, om de nimic ce eşti?! insistă, ridicând tonul, întorcându-se spre mine şi fixându-mă cu privirea, sperând inutil ca gestul ei să mă afecteze. Nu vrei să-mi răspunzi?! Nici de dimineaţă n-ai catadicsit să-mi vorbeşti, spune, după o pauză care nu face decât să-mi sporească nepăsarea. Te-ai simţit vinovat?

– Vinovat?! mă arăt mirat, permiţându-mi în acelaşi timp un zâmbet dispreţuitor.

Ea pufneşte a mânie – un fel de grohăit ce poartă în el urme vagi de inteligenţă.

– Măcar de-ai fi fost la poker în noaptea asta! Dar n-ai fost! trage o concluzie hotărâtă, iar eu nu fac vreun efort pentru a mă apăra.

Cum discuţia nu aduce nimic interesant, nu-mi rămâne altceva de făcut decât să oftez profund, să părăsesc încăperea şi să mă aşez pe un pat, sperând să fiu lăsat în pace.

– Copilul a vomitat toată ziua, îmi spulberă ea iluzia liniştii, nici bani de medicamente n-am, iar tu nu eşti bun decât să-ţi pierzi timpul, să cheltui banii şi... O, Doamne, de ce dracu' am făcut prostia să mă mărit cu tine?! Au fost pretendenţi la mâna mea care acum sunt milionari, auzi?! Nu milionari, miliardari!

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Ea ţipă de acolo, din bucătărie şi în scurt timp o aud plângând, un alt tertip inutil, care nu-mi mai poate provoca altceva în afară de silă. Copilul continuă să bată din palme, scuipând acum spre tavan şi repezindu-se să prindă câteva dintre picăturile de salivă ce se împrăştie prin cameră. În curând va vomita. Eu îl studiez cu un fel de curiozitate sau poate cu un interes voit, încercând să nu mă las cuprins de scârbă.

– Copilul e un idiot, spun. Apoi mă întorc pe cealaltă parte, închizând ochii. Te-ar fi părăsit miliardarii tăi, continuu în şoaptă, dacă le făceai aşa un copil idiot.

Nu ştiu cât timp dorm, de fapt nici nu sunt sigur că am adormit. Ştiu doar că la un anumit moment mă hotărăsc să caut un alt loc de muncă. Citesc febril toate anunţurile din ziar care oferă servicii şi găsesc unul deosebit de convenabil, unul care mi se potriveşte foarte bine.

La ora fixată mă prezint în faţa clădirii în care voi susţine acest interviu, proaspăt, îmbrăcat la patru ace, cu o figură surâzătoare, şi, pentru siguranţă, cu două lame de gumă mentolată în gură.

Sunt invitat înăuntru unde, de la un birou, o femeie aflată la o vârstă considerabilă, cu ochelarii aşezaţi intenţionat la nivelul nărilor pe nas, mă priveşte de sus până jos, meditativ. Apoi îmi arată un fotoliu şi mă sfătuieşte să mă aşez.

Termină de citit scurta prezentare pe care mi-am făcut-o, fără să lase să se observe pe chipul ei vreun indiciu cu privire la părerile pe care şi le-a format.

– N-ai scris nici un fel de moto, remarcă ea cu o voce piţigăiată, nesuferită, o voce care mi se pare teribil de familiară.

– Nu înţeleg.

– Nu ştii ce-nseamnă moto? se minunează. Ha!

Încerc să spun un gâtuit: „Ba da”, dar ea mă opreşte, cu un gest hotărât al mâinii. Apoi, după ce se mai zgâieşte încă un timp în foaia cu datele mele personale, continuă:

– Ai, nu zic nu, o experienţă bună. Dar n-ai scris nici o zicală, ceva care să te reprezinte, un fel de aforism după care te conduci. Şi completează, atoateştiutoare:

– Asta însemnă moto. Te rog să te gândeşti la aşa ceva.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Acum? Întreb, mirându-mă de asemenea pretenţie, realizând în acelaşi timp că vocea ei este groaznic de asemănătoare cu cea a soţiei mele.

– Dar când? răspunde sec.

Se înghesuie în memoria mea o sumedenie de expresii celebre, de la „Acvila non capit muscam” până la legile lui Murphy, dar nu găsesc nimic mulţumitor, nimic care să-mi dezvăluie profunzimea. Îmi vine în minte o poezie, însă nu-mi amintesc nici un vers cu claritate.

– Hai, te-ai gândit? îşi pierde răbdarea doamna de la birou.

– Stau şi-i privesc pe nenăscuţii câini, pe nenăscuţii oameni cum îi muşcă, spun pe un ton coborât, după câteva momente de ezitare.

Ea are o privire perplexă, aruncată peste ochelarii inutili în acel moment.

– Ce câini, eşti prost?! Ce câini? Ce-i asta?

– Nichita Stănescu, cred. Nu-mi aduc aminte prea bine versurile, dar ăsta e motoul meu.

– Aha, se dumireşte ea, neuitând să mă fixeze cu privirea. Îţi miroase de obicei respiraţia? mă întreabă neaşteptat, după o scurtă pauză.

Din nou mă cuprind emoţiile. Modul ei direct de abordare reuşeşte să mă intimideze, mai ales că mi-e greu să dau un răspuns precis.

– Nu... Cel puţin, nu cred. Am două gume de mestecat în gură. Adică... nu ştiu. Îmi miroase respiraţia, doamnă?

– De ce ţi-ai cumpărat gumă?

Întrebarea nu poate primi nici un răspuns concret, pentru că orice răspuns ar fi în dezavantajul meu.

– Nu ştiu, spun chinuit.

– Nu ştii?! ridică ea vocea, aruncându-mi o privire urâtă.

– Îmi pare rău, nu ştiu.

– Nu te angajez, mă anunţă cu o expresie impasibilă pe chip.

Momentul este dificil, dar eu mai păstrez câteva speranţe.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Din ce motive? încerc să mă lămuresc.

– Pentru că eşti prost.

– Nu sunt. Zău că nu sunt!

– Atunci nu te angajez pentru că-ţi miroase respiraţia.

– Nu se poate! Am două gume de mestecat în gură!

– Tocmai. Ai două gume de mestecat în gură. De ce le-ai luat?

Îmi dau seama că nu se mai poate face nimic.

– Nu gura îmi miroase, babă! Miros eu a nevastă şi a copil dezaxat.

Bătrâna se transformă pe neaşteptate într-un filosof caraghios, senil, în vârstă de o sută de ani, cu ochii sclipitori şi asimetrici, care suge cu voluptate dintr-o sticlă de votcă.

– Cum ai putut fi atât de idiot, îmi spune, oprindu-se din băut, încât să te însori? Căsătoria e ca o gumă de mestecat: îţi place o vreme, apoi îşi pierde gustul. Vezi, dacă te-ai însurat?! Se întinde ca o gumă de mestecat şi nu se mai termină. Nu se mai termină... Prostule!

Moşneagul pare mulţumit de metafora creată, începe să râdă zgomotos, răguşit, tuşeşte şi inundă biroul cu un litru de votcă ţâşnit dizgraţios din gura sa.

Momentul se termină când soţia mea mă strigă, iar eu mă trezesc din somn. Constat că totul e ca înainte, îmi amintesc că am venit acasă după amenda primită pe tramvai, că m-am aşezat obosit în pat...

– E gata masa, îmi spune nevasta.

Mă aşez la masă, îmi mângâi pe cap copilul, el vomită pe piciorul meu, soţia mea îl şterge în tăcere, totul reintră în normalitate.

– Poate ar trebui să-l consulte un alt medic, îmi exprim eu părerea, arătând spre copil.

– Azi noapte n-ai fost la poker, spune nevastă-mea, făcându-se că n-aude.

Îmi dau seama că subiectul ăsta nu poate fi ocolit. Pentru ea a devenit o obsesie de moment.

– Un prieten m-a invitat la el acasă, îi explic, oarecum nepăsător.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

–Copilului îi dau medicamentele prescrise, mă linişteşte ea. Nu chiar toate medicamentele prescrise, pentru că nu am destui bani. Oricum, tusea convulsivă nu trece aşa uşor. E normal să vomite, mi-a spus medicul. La care prieten ai fost?

– Nu-l cunoşti. Nu l-am adus niciodată acasă.

Trânteşte prosopul cu care tocmai se ştergea pe mâni şi începe să plângă.

– Ai o amantă?

– Nu am.

Ca de obicei, mă priveşte fix câteva momente, timp în care lacrimile i se scurg în farfuria cu supă.

– Azi trebuia să mergi la un interviu, pentru o slujbă, nu-i aşa? Nu cred c-ai fost.

– Cum să nu merg?! Lasă-mă naibii în pace!

Deşi revolta mea este sinceră, vorbele nu sunt rostite pe un ton suficient de credibil.

– Ai o amantă, spune cu amărăciune.

– Nu-i adevărat! Futu-i mama ei de viaţă! înjur eu, cu gândul la noaptea trecută.

– Copilul e bolnav. Te rog să ai grijă cum vorbeşti. Medicul spune că are nevoie de linişte, ţinând cont şi de celelalte probleme ale lui.

– Celelalte probleme? Cu ce afectează tusea măgărească deficienţa lui mintală? Mă rog, tu ştii mai bine. Auzi, tuse măgărească la paişpe ani! Futu-i mama ei de viaţă!

– Tu ai o amantă, nu renunţă soţia mea la obsesia cu care mă oboseşte. Azi te-ai spălat de trei ori pe dinţi înainte de a pleca la aşa-zisul interviu. Când ai venit acasă, miroseai din nou a mentă. Cum crezi că suport eu asta?

– La *aşa-zisul* interviu?! Eşti vacă, femeie! Mă jur că am fost la interviu. Pentru asta mi-am şi cumpărat o bomboană, pentru ca să pot merge la acel interviu.

– De ce? Asta-i întrebarea, nu se lasă ea.

– De ce? De ce? De ce? o maimuţăreşte copilul.

Îl plesnesc cu dosul palmei şi încerc s-o lămuresc pe soţia mea.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– N-am nici o amantă. Nu spun că n-aş vrea să am, spun că n-am! Dar mi-a fost teamă că-mi miroase gura. Ştii, trebuie să faci impresie bună la început, dacă vrei să fii angajat. Cât e ceasul?

Copilul plânge, tuşeşte şi vomită.

– De ce l-ai pocnit?! urlă soţia la mine. Ştii cât e de sensibil!

– N-am vrut. Uneori mă enervez prea tare. Cât e ceasul?

– Eu te părăsesc, să ştii.

– N-am eu norocul ăsta. Îmi spui naibii cât e ceasul?!

– Ce te interesează? Ţi-e frică să nu întârzii la amantă?

– Vreau să mă spânzur, îi răspund calm. Ce zici? Vreau să ştiu ora la care mă spânzur.

Soţia mea plânge şi mai tare, scuturându-se patetic, iar sânii imenşi îi atârnă dezgustător, într-o clătinare continuă sub bluza veche ce-i acoperă trupul.

– Azi te părăsesc, spune ea, după ce se satură de plâns. Nu mai pot. Bani nu aduci în casă, mai mult, cheltui toţi banii strânşi de mine. Copilul e handicapat, iar tu îl loveşti...

– Îmi pare rău că l-am lovit, nu pricepi?!

– În plus, continuă ea fără să-mi ia în seamă intervenţia, ai început să te speli pe dinţi de trei ori pe zi, mesteci gumă mentolată... Ai o amantă, e clar. În revistă scrie că, dacă bărbatul se îngrijeşte excesiv de sine, are o amantă. Eu te părăsesc!

– În care revistă?

– Ce revistă?

– Ce revistă e aia în care scrie că bărbatul...? Lua-te-ar naiba, femeie!

Mă ridic de pe scaun şi, cu un gest pe care nu încerc să-l controlez, arunc aiurea farfuria din faţa mea. Supa se întinde pe unul dintre pereţii bucătăriei, lăsând o urmă maronie peste care se preling câţiva tăiţei, o urmă dizgraţioasă, la fel de dizgraţioasă ca tot ce se află în jurul meu. Fără să mai spun vreo vorbă, ies din casă în papuci, pentru că pantofii sunt murdari, ca de obicei. Fac câţiva paşi pe hol, mă răzgândesc brusc, intru, îl pocnesc pe băiat şi urlu:

– Nu mai vomita pe pantofii mei, auzi?! Nu mai suport!

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Ies din nou, mă plimb nervos prin faţa blocului, fumez o ţigară, deplâng încă o dată mizeria de care sunt înconjurat... După câteva minute urc scările pentru a mă întoarce în casă. La primul etaj, o ţigancă, cu o pungă de seminţe în mână, îmi vorbeşte printre dinţii înnegriţi, invitându-mă să cumpăr de la ea.

– Nu-mi plac seminţele, spun, şi încerc s-o ocolesc.

– Atunci, insistă ţiganca, poate doreşti un pachet de gumă de mestecat, domnu'.

O prind de păr şi-i trântesc cu patimă un pumn în figură. Ea urlă şi se rostogoleşte pe scări. Uşile de la două apartamente se deschid, iar vecinii mei se arată foarte impacientaţi. Unul coboară şi mă înştiinţează că am omorât-o pe ţigancă, iar eu încep să râd.

– Aşa-i trebuie! De-acum încolo să-şi vândă guma de mestecat în altă parte.

În scurt timp, alertaţi de vecini, apar doi poliţişti, iritaţi şi plictisiţi în acelaşi timp, care încearcă să-mi pună cătuşele. Soţia mea plânge, eu îi înjur senin pe oamenii legii, iar copilul meu de paişpe ani sare în mijlocul sufrageriei, la fel de stupid ca întotdeauna, bate din palme şi încearcă să cânte ceva:

– Un elefant, un elefant...

Se întrerupe, ezită câteva secunde, aşteptând să-şi amintească urmarea, caută din priviri cel mai apropiat perete, dă de două ori cu capul în el, apoi hohoteşte fericit şi reîncepe să dea din palme.

– Un elefant se legăna pe o pânză de...

Se opreşte brusc, tuşeşte, se apropie şi vomită pe piciorul unui poliţist.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Întâlnire (1999)

Se asigură că la uşă nu se afla nimeni, apoi reveni, cu paşi înceţi, la telefon. Se speriase pentru un moment, crezând că ea a intrat în casă, dar fusese o simplă impresie de-a lui.

– A fost o simplă impresie de-a mea, spuse, după ce ridică receptorul de pe pat.

– Eu deja mă pregăteam să închid, auzi vocea celuilalt.

– M-aş fi supărat… în fond, de ce să închizi? Ce, n-am voie să vorbesc cu un bun prieten?! I-auzi, mormăi el, indignat, n-am voie… Ce să zic!

Urmară câteva momente de tăcere. Nici unul dintre convorbitori nu găsea cuvinte pentru a continua pe aceeaşi idee.

– În fine, se auzi într-un sfârşit, de la capătul celălalt al firului. În fine, să nu mai consumăm impulsuri degeaba. La ce oră ne întâlnim?

– Nu ştiu… Pe la zece?

– Ar putea să pară suspect, nu crezi? Ştii cum e a mea, dacă ies la oră fixă începe să aibă bănuieli. N-am putea să ne întâlnim la… să zicem… zece şi douăzeci? Aşa nu va bănui nimic. Cine-şi dă întâlnire la o asemenea oră?

Bătrânul începu să hohotească în receptor.

– Că bine zici, cine? Chiar, ha, ha, chiar că e o idee bună… În ultima vreme prea ne-am întâlnit la ore fixe… Acum, redeveni el serios, ar fi bine să închid. A mea, ţi-am spus, trebuie să se întoarcă. Pe mâine, deci.

– La zece douăzeci, nu uiţi!

– Doar nu-s senil, mulţumesc lui Dumnezeu. Nu uit: la zece douăzeci!

Închise telefonul şi surâse mulţumit. Trecuseră deja două zile de când nu-şi mai întâlnise prietenul. Prea mult… Îşi sprijini bărbia în palmă şi rămase aşa, privind pe fereastră, cu zâmbetul

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

acela reflexivist întipărit pe figură. „La zece douăzeci, bună idee”, gândi, chiar înainte de a auzi zgomotul cheilor vârâte în uşă. Apoi îşi întâmpină soţia.

– Cum a fost în oraş? se interesă.

– Cum să fie? În oraş, ca în oraş. Bine, poftim!

– Bine?

– Bine!

După aceste cuvinte schimbate doar de dragul unei conversaţii, bărbatul goli pe îndelete plasele pe care le adusese nevastă-sa, păstrând, fără să-şi dea seama, un zâmbet pe chip. Se gândea la păcăleala a cărei victimă va fi ea, iar asta n-avea cum să nu-i provoace o reală plăcere.

– Vesel nevoie mare, nu-i aşa? auzi deodată vocea femeii.

– Vesel? nu înţelese el.

– Vesel, da.

– Ba deloc, spuse în momentul în care se dumiri. Deloc, şi zâmbetul îi pieri.

Imediat după aceea găsi un motiv pentru a ieşi din bucătărie.

– Vreau să merg la toaletă, îi spuse, mă doare stomacul.

Intră în W.C.-ul de serviciu şi abia aici îşi permise să răsufle uşurat. Fusese cât pe ce să se dea de gol. Zâmbetul ăla… De când ieşise la pensie – numai trei luni se scurseseră de-atunci? – petrecea prea mult timp alături de nevastă-sa. Zi de zi, oră de oră… Prea mult! îndeajuns ca ea să-i poată citi orice gest, să-i poată descoperi orice minciună.

Rămase acolo, în toaletă, zece, poate cinsprezece minute, gânditor, până când auzi vocea femeii:

– Cât timp te mai doare stomacul?!

Părea enervată, aşa că bătrânul ieşi, nu înainte de a trage apa, deşi nu avea nici un motiv s-o facă. Sau, oricum, motivul nu era cel obişnuit. Intră apoi din nou în bucătărie, străduindu-se să-şi afişeze pe chip expresia lui de zi cu zi, expresia lui inexpresivă.

– Ai stat prea mult în W.C., spuse ea. Ce-ai făcut acolo?

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Nimic.

– Nimic?

– Nimic. Adică… Îţi imaginezi.

Începu să cureţe nişte cartofi, pentru că în felul ăsta îşi putea ţine capul plecat fără a da de bănuit. Şi pentru că, oricum, era cazul să pregătească masa de seară. Ea se apucă să spele vasele, mormăind câteva cuvinte de reproş, la persoana a treia, de parcă el nu s-ar fi aflat de faţă: „Stă toată ziua în casă, nu face nimic, boiereşte, domnul, boiereşte, nici măcar vasele nu le spală! Eu alerg prin oraş, fac piaţa, fac toată treaba. Iar el nu ştie decât să se plângă de artrită, auzi, artrită, de parcă eu n-aş putea să am artrită!”.

În tot acest timp, bătrânul îşi văzu de treabă, terminând de curăţat cartofii. După care, ridicându-se greoi de pe scaun, deschise uşiţa de la masca de sub chiuvetă, pentru a arunca resturile în găleata de gunoi. În acel moment aproape că simţi goana sângelui spre creierul său, iar senzaţiile i se ghemuiră într-una singură, spaimă-uluire-dezamăgire la un loc. Se prăbuşi la loc pe scaun, uitând să arunce cojile în găleata goală. După un minut, poate două, timp în care se străduia din răsputeri să-şi revină, se adresă neveste-sii, cu voce tremurată:

– Ai dus tu gunoiul?

– Nimic nu faci, spuse ea, de parcă nu i-ar fi auzit întrebarea. Mă plâng vecinei de alături că nimic nu faci, ştii ce-mi zice? Lasă, femeie, că-i bătrân, asta-mi zice. Da' ştie ea că toată viaţa ai fost la fel?

– Ai dus tu gunoiul?

– Azi dimineaţă, când încă dormeai, îl lămuri. Nu te mai saturi de somn…

Bătrânul nu-i luă în seamă comentariul.

– Azi dimineaţă?! aproape că ţipă. De ce? Găleata nu era plină.

– Nu era. Dar omul harnic nu aşteaptă să se umple găleata, ca să ducă gunoiul.

Bărbatul îşi puse mâinile în cap, bolborosind ceva pentru sine. Apoi se ridică.

– Vreau să merg la toaletă, îi spuse, mă doare stomacul.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Tocmai ai fost!

– Şi ce să fac? Încă mă doare…

Ieşi din bucătărie, aproape fugind. Se simţea ameţit, trupul îi tremura, totul se întâmplase pe neaşteptate, iar el era prea bătrân, al dracului de bătrân pentru a mai suporta asemenea emoţii. Zi de zi trebuia să-i accepte ei toanele, iar uneori, la naiba, uneori îi venea să-i pună, aşa, mâinile în jurul gâtului… Nu, asta nu, era o prostie. Dar, zău, uneori… Ce i-a venit, mama mă-sii, să ducă gunoiul? De ce a apucat-o tocmai azi excesul de hărnicie? În felul ăsta îşi concepuse el bătrâneţea? Cu zile plicticoase, împietrite, cu discuţii stupide, lipsite de orice sens? Tot decorul ăsta anost, apartamentul în care locuiau de… cine mai ştie de câţi ani, cine mai vrea să ştie de câţi ani? Iar când i se întâmplă şi lui să găsească portiţe de ieşire, iată, vine ea şi strică totul. Oare pentru nevastă-sa clipele de bucurie erau acelea în care îi pricinuia tot felul de necazuri? Da, probabil… De fapt, nu. Ea mai avea şi alte clipe de bucurie. Alea în care primea vizita fiicei lor. Ar fi fost şi pentru el momente fericite, sigur ar fi fost. Dacă n-ar fi existat copiii ăia prost crescuţi de fiică-sa, de soţul fiicei sale, mai bine spus. Îl speriau, urlau pe neaşteptate, se distrau ţipându-i în ureche, alte emoţii, alt calvar, ce tâmpiţi! Semănau cu bunica lor…

Îşi dorea atât, nu mult, atât: să mai stea din când în când de vorbă cu prietenul său, vechiul, dragul lui prieten, fost coleg de serviciu, ieşit şi el la pensie în urmă cu două luni, păzit şi el de o nevastă arţăgoasă. Şi nici asta nu i se permitea. Nu, aşa nu se mai putea. Era momentul unei revolte, era momentul să-şi dovedească autoritatea de bărbat, pentru că, în asemenea condiţii, era imposibil de trăit. Mama mă-sii, i-a venit ei să ducă gunoiul!

– Nu cred că te doare burta, îi întrerupse nevastă-sa cugetările. Ieşi odată de-acolo!

– Imediat!

Şi ieşi, uitând să mai tragă apa.

Femeia îl privi încruntată, apoi intră în toaletă.

– N-ai făcut nimic! urlă.

– N-am putut! ţipă şi el.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– N-ai putut?

– N-am putut!

Se priveau unul pe celălalt ca doi adversari. Femeia, în uşa W.C.-ului de serviciu, bărbatul, pe hol. Amândoi îşi păstrară poziţiile câteva secunde, aşteptând fiecare mişcarea celuilalt. Dar nu se întâmplă nimic, aşa că, în cele din urmă, ea spuse, cumva ameninţător:

– Bine…

Trânti uşa toaletei, trecu pe lângă bătrân împingându-l cu umărul şi intră iritată în bucătărie. „Mojicul!", se auzi de-acolo. „Mă tratează ca şi cum n-aş fi soţia lui, ca şi cum n-ar trebui să ştiu ce gânduri are". Însă el n-o luă în seamă. Intră în sufragerie şi se aşeză mulţumit într-un fotoliu. În sfârşit, o înfruntase! După trei luni, ce trei luni, după o viaţă întreagă, o înfruntase! Fără doar şi poate, soţia lui simţise revolta din vocea sa. Acel „N-am putut!", rostit pe un ton aspru, hotărât, demonstra un punct de vedere bine susţinut, bătăios, ferm.

Satisfacţia îi invada încet corpul. De-acum ştia ce-avea să facă: se va revolta, în aceeaşi măsură, şi în faţa tâmpiţilor de nepoţi. Credeau ei că aveau să-l mai sperie? Credeau ei că-i vor mai urla multă vreme în urechi când el va moţăi într-un fotoliu? Ha! Să mai încerce! Se va preface doar că doarme, şi, când ei se vor apropia, se va ridica brusc şi va urla el primul. Va urla aşa: „Huuuuuu!". Să vedem atunci, să vedem…

Multă vreme, acolo, în fotoliu, bătrânul concepu diverse planuri, stârnit de acel „N-am putut!" adresat soţiei. „Să vezi când o să-i povestesc mâine prietenului meu", gândi el, la un moment dat, fericit. „Prietenului meu? Mâine?" îşi domoli apoi, brusc, entuziasmul.

Se ridică din fotoliu, cu toate neliniştile renăscute, şi se îndreptă spre bucătărie. Nevastă-sa, încruntată, se apucase să şteargă mobila de praf.

– Uite ce e, spuse bărbatul, am de gând să fac curat în biroul meu. Am multe lucruri acolo, lucruri de care nu mai am nevoie.

Şi, fără să mai aştepte părerea ei, plecă spre camera în care se afla biroul. Din păcate, întreaga viaţă fusese un om ordonat. Aruncase de mult toate lucrurile care-i erau nefolositoare, le aruncase

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

imediat după ieşirea la pensie. Iar altele, care puteau să pară lipsite de interes, reprezentau amintiri. De amintiri nu putea să se debaraseze aşa, cu una cu două. Şi totuşi, ceva trebuia aruncat.

Mai întâi, rupse câteva foi goale din caiete vechi, le făcu ghem şi le puse deoparte. Dar, în scurt timp, termină de rupt toate foile nescrise din caietele pe care le avea, şi tot nu reuşi s-adune măcar un ghem cât o minge de fotbal. Ceea ce nu era suficient. Aşa că, oftând, distruse unul dintre caiete în întregime. Mai găsi apoi un pix rupt, iar într-o cutie, descoperi un tub aproape gol de spray bărbătesc, o cremă de ghete despre care nu ştia ce mai reprezenta pe scara amintirilor, o ramă de fotografie care, demult, încadrase imaginea sa şi a unei iubite din tinereţe – nu-şi mai amintea numele ei, dar, se vede treaba, fusese o iubire importantă, din moment ce mai avea rama – şi câteva plicuri învechite, din care avu grijă să scoată scrisorile. În fine, mulţumit, vârî într-o pungă toate aceste lucruri şi, revenind în bucătăria în care nevastă-sa deja aranjase masa, aruncă totul în găleata de gunoi.

– Iar s-a umplut, îşi atenţionă el soţia, arătând cu degetul.

– Nu-i chiar plină, replică ea, într-o doară.

– Dar nu spuneai tu că omul harnic nu aşteaptă până se umple găleata? Mâine, îmi pare rău, dar va trebui din nou să duci tu gunoiul.

O fracţiune de secundă, simţi o emoţie puternică.

– Eu?! izbucni femeia. Nu ţi-e jenă? Aha, anume ai umplut iarăşi găleata, pentru a mă pune la muncă! Ei bine, mâine tu o s-o duci!

Emoţia îi fu înlocuită de satisfacţie. Aşa că se aşeză, fără să mai comenteze, la masă şi începu să mănânce. Ştiuse, de fapt sperase că ea va reacţiona aşa. „Psihologie inversă" se bucură în sinea lui. „Se vede treaba că nu doar tu te-ai obişnuit cu mine în astea trei luni şi în întreaga viaţă. Şi eu te cunosc, nevastă, şi încă bine".

Continuă să se bucure şi în pat, în întuneric, înainte de a adormi.

***

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Îl văzu pe prietenul său de la depărtare. Îl recunoscu imediat, după halatul albastru în care acesta se îmbrăca de fiecare dată când se întâlneau.

Când fură destul de aproape unul de celălalt, se îmbrăţişară.

– Hai, spune, se grăbi să-i vorbească fostului său coleg de serviciu, ce-ai mai făcut în ultimele zile?

De fapt, nu-l interesa ce făcuse acesta în ultimele zile. Ardea de nerăbdare să-i povestească el despre cum îşi înfruntase soţia. Dar gândi să fie politicos. Şi-apoi, n-ar fi părut lăudăros dacă s-ar fi apucat să-i povestească aşa, direct, din prima clipă?

– Am dormit mare parte din timp, ce altceva să fac? Viaţă de pensionar, deh! A mea a stat continuu acasă. N-am putut să fac un pas, domnule, un pas. Şi când te-am sunat am profitat de faptul că făcea baie, ştii asta.

– Daa..., făcu gânditor bătrânul, deşi nu auzise mai nimic din ce-i spusese fostul său coleg. Eu... Uite ce e, m-am abţinut să încep cu asta, dar trebuie să-ţi spun: eu am avut o ceartă serioasă cu a mea.

Celălalt nu păru surprins.

– Şi eu am permanent certuri din astea, spuse, dar o las să urle şi gata. După un timp îi trece.

– Nu, domnule, n-ai înţeles, se simţi jignit bătrânul. Am spus că am avut o ceartă serioasă, nu că m-a certat ea. Adică, vezi tu, eu am fost cocoşul.

Fostul coleg îl privi mai întâi neîncrezător, apoi spuse:

– Ei, na!

– Da, vorbesc cât se poate de serios! Şi, după ce i-am spus ce am simţit nevoia să-i spun, crede-mă, a tăcut.

Observă pe chipul prietenului său o umbră de invidie, iar asta îl făcu să se simtă superior.

– Şi tu ar trebui să faci acelaşi lucru, se simţi îndreptăţit să dea sfaturi. N-are rost să le mai suportăm toanele şi acum, la bătrâneţe. Dacă se supără, ce? Divorţează?

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Începu să râdă în hohote şi fu urmat, la scurt timp, de prietenul său.

– Şi dacă divorţează, ce? spuse şi acesta, râzând.

– Chiar aşa, ce?

O vreme se bucurară amândoi de idee, apoi râsetele se estompară, încetul cu încetul. După aceea, se aşternu între ei o tăcere deranjantă.

– Au trecut mai bine de cinci minute de când suntem împreună, observă în sfârşit fostul coleg.

– Da, au trecut, oftă bătrânul. Să le ia naiba de minute.

– Să le ia naiba de minute, îl îngână celălalt. A mea o să se supere dacă mai întârzii.

– Şi a mea.

După alte câteva secunde de tăcere, omul în halat spuse:

– Uite, nu ştiu dacă-ţi mai pot da telefon. Aşa că ar fi mai bine să stabilim de-acum când ne întâlnim.

– Păi… Să rămână pe poimâine, la ora nouă?

– Oră fixă? zâmbi fostul coleg. N-ar fi mai bine la… să zicem… nouă şi zece?

– Ai dreptate, îşi dădu cu palma peste frunte bătrânul. Deci, poimâine, la ora nouă şi zece.

Cei doi se îmbrăţişară strâns, apoi se îndepărtară unul de celălalt. Fiecare intră pe scara blocului în care locuia, ducând în mână găleata de gunoi golită şi sperând ca, peste două zile, la ora nouă şi zece, găleţile să fie din nou pline, pentru a putea fi duse la lada de gunoi.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

O privi prin rochia satin roz, era seară şi ea se îmbrăcase special în rochia de satin roz, ca atunci când fuseseră la dans, şi-apoi intraseră în catedrală şi dansaseră chiar acolo, printre icoane; dar asta se întâmplase demult, nici măcar nu se putea spune că asta se întâmplase *înainte de accident*, căci între acea seară şi accident se interpuneau mulţi ani. Cu siguranţă, prea mulţi. Pierduse şirul lor şi, de fapt, nici nu se străduise să ţină numărătoarea. Era prea bătrân pentru asta.

– La mulţi ani, dragul meu.

Îl sărută, îl mângâie pe creştet şi-l puse să sufle în tortul mic, cu cremă de ciocolată, în care era vârâtă o sigură lumânare.

– N-ar fi încăput şaizeci şi patru de lumânări, aşa că am pus doar una, simbolic, râse ea.

Acelaşi lucru i-l spusese fix cu un an în urmă, mă rog, nu chiar acelaşi lucru, atunci ea a zis: „N-ar fi încăput şaizeci şi trei de lumânări, aşa că am pus doar una, simbolic". Poate ceva de genul ăsta i-ar fi spus şi în urmă cu doi ani, dacă aniversarea de-atunci ar fi avut loc *după accident*. Însă cu doi ani în urmă ei fuseseră la restaurant, la vremea aceea el putea să meargă şi nici măcar nu comandaseră tort, ci doar nişte specialităţi, rizzoto şi icre negre parcă, era o zi importantă aşa că îşi permiteau extravaganţe culinare într-un restaurant de lux. Şi ea, ca şi acum, purta rochia asta veche, dar încă elegantă, de satin roz.

El o privi dincolo de rochie şi observă că sânii ei nu mai semănau cu două jumătăţi de măr mare, pârguit. Dar asta ştia de mult timp, observaţia asta o mai făcuse şi altădată. Şi totuşi, pentru că era ziua lui, iar ea *nu trebuia să bănuiască nimic*, îi spuse:

– Eşti încă frumoasă.

Soţia lui îşi curbă buzele a cochetărie, apoi îl privi mustrător.

– Încă?

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Hai să nu facem caz dintr-un cuvânt, spuse el ursuz, neluând în seamă tonul jucăuş cu care nevasta lui îşi rostise mustrarea. Hai să o lăsăm baltă, era de fapt un compliment, o ştii prea bine.

Femeia oftă şi căută cu privirea în jur.

– Am uitat să aduc cuţit şi farfurioare pentru tort.

Se ridică de pe pat şi ieşi din cameră. Imediat ce rămase singur el îşi sprijini braţele de marginile scaunului şi se propti cu putere în picioare. Tot corpul îi fu cuprins de tremur, dar rămase aşa, sprijinit în picioare câteva secunde, apoi începu să răsufle greu şi se afundă în scaunul moale, îşi lăsă capul pe spătar şi rămase cu privirea aţintită în tavan.

– Măcar azi, îi spuse femeia după ce reveni din bucătărie, ar fi bine să te gândeşti la lucruri frumoase. Mai sunt şi motive de bucurie, să ştii.

– Da?! păru el că se minunează. Care?

– Doctorul a spus că sunt şanse de vindecare, ştii bine. A spus că o să te poţi mişca din nou. Numai să urmezi tratamentul. O să ne plimbăm iar. O să mergem prin parcuri, la restaurant, o să dansăm chiar. Îţi aminteşti ziua în care... eram în muzeu, în palatul acela cu dale de marmură albă pe jos şi mi-ai spus...

– Iar încerci să mă înveseleşti cu amintirile tale?

– Ale noastre. Sunt amintirile noastre. Erai emoţionat, pentru că te aflai într-un loc istoric, mi-ai spus atunci că viaţa merită trăită măcar pentru plăcerea de a păşi într-un asemenea palat, de a călca pe urmele celor care au făcut istoria. Nu tu spuneai toate astea? Unde-i optimismul tău de-atunci? O să mai poţi merge, o să putem vizita alte locuri, îţi promit eu asta.

Totdeauna fusese pasionat de istorie şi, înainte de accident, vizitase împreună cu soţia sa toate monumentele din ţară... Dar nici n-avea rost să se gândească la asta, ce-i venise femeii ăsteia să-i vorbească despre toate prostiile cărora el aproape că îşi dedicase viaţa?! În fond nu erau toate decât nişte prostii.

– Uită-te la mine! urlă el. Ce dracu' vezi?! Spune-mi, ce dracu' vezi?!

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Renunţă să se stăpânească, deşi cu puţină vreme înainte chiar el hotărâse că trebuie să pară mai vesel. Tocmai de asta îi făcuse un compliment soţiei sale, pentru a părea că este bine-dispus, pentru ca ea să nu-şi închipuie cine ştie ce.

– Un om obişnuit, răspunse ea repede. Aflat într-o situaţie mai grea pentru moment, dar, în cele din urmă, un om obişnuit.

– Asta vezi? Ei, atunci află că, din când în când, oamenilor obişnuiţi li se face lehamite să mai viseze că vor păşi pe dale de marmură, din nu ştiu ce palat, pricepi? Asta e, li se face lehamite!

Îşi aprinse o ţigară şi, câteva minute o ţinu în mână aşa, aprinsă, fără să tragă vreun fum, până când scrumul se încovoie să cadă. Atunci îi ceru femeii o scrumieră.

– Să nu ne mai enervăm, spuse. Hai să nu ne mai enervăm azi, n-are rost.

Scutură scrumul în scrumiera albă de porţelan şi începu să se joace cu mucul de ţigară; îl folosi ca instrument de desenat, aşa făcea de obicei când era supărat: desena cu mucul de ţigară pe fundul scrumierei, fundul acoperit de tutun ars. Dar nu desena orice, nu desena la întâmplare ci, invariabil, trasa două linii pe care le intersecta la mijloc, un fel de cruce ivită din scrum, migălos construită, cu un contur aproape perfect. Căpătase această îndeletnicire oarecum macabră în ultimul an şi jumătate, de când se afla în scaunul său de invalid, şi nu şi-o explica în nici un fel. Nici nu se gândise să şi-o explice, pentru că n-o făcea niciodată ca vreun simbol al stării sale, nu se considera un crucificat, ei, Doamne, gândul ăsta ar fi fost unul caraghios... Totuşi, dacă se gândea mai bine, ar fi putut să se considere un crucificat, dar asta mai degrabă *înainte* de accident decât *după*.

Îl întrerupse din gânduri soţia sa.

– Trebuie doar să avem răbdare. Nu să ne enervăm, ci să avem răbdare. Şi o să vezi, în curând o să te sprijini pe picioare. Mai întâi vei umbla prin casă, iar eu o să fiu lângă tine să te sprijin. Pe urmă, într-o zi o să-mi faci o surpriză. „Iubito, o să-mi spui, azi mă duc la barul lui Nuţu". Şi o să te dai jos din pat, o să cobori cele trei etaje pe picioarele tale, n-o să iei liftul, ci o să cobori pe

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

picioarele tale. În barul lui Nuţu o să intri nepăsător şi o să ceri o votcă, iar el, Nuţu, ha, ha, ştii faţa aia a lui, cu rânjetul ăla de porc vesel…

El zâmbi.

– Toată faţa lui seamănă cu o faţă de porc, se trezi implicat în fantezia neveste-sii. Mai ales de când are chelie. Îl ştiu pe Nuţu de când era tânăr şi barul îi aparţinea lui taică-său, încă nu veniseră comuniştii. Tu nu-l ştii, tu n-ai copilărit în zona asta. Când l-au făcut comuniştii pe Nuţu gestionar la barul lui taică-său, noi încă nici nu eram căsătoriţi. Şi acum, uite, omului i-a căzut părul, are chelie şi arată ca un porc vesel.

Râseră amândoi. Bărbatul se scărpină în cap şi observă, cu oarecare insatisfacţie, că încă sunt momente în care uită de toate şi se simte bine. Dar momentele astea nu ţin prea mult, îşi spuse. Femeia îl mângâie iarăşi pe cap – gestul ăla matern care o făcea tare nesuferită uneori.

– Nu mă mai mângâia pe cap, se revoltă el, însă vocea îi era calmă, lipsită de orice urmă de nervozitate, aşa că se simţi obligat să explice: Mă simt aşa, ca un copil neajutorat şi asta nu-mi place.

Dar, de fapt, asta şi sunt, gândi imediat, un copil al dracului de neajutorat, cel puţin din punctul ei de vedere. Constatarea asta nu-l mai supără însă, se simţea bine-dispus. O stare de spirit stupidă, încercă el să se controleze, dar zâmbi şi ceru mâna femeii într-a sa. Mângâie mâna îmbătrânită şi, pentru un moment, simţi impulsul de a-i spune adevărul femeii. Mai mult decât atât, se gândi chiar să-i arate. Mulţumit, îşi imagină reacţia ei, în momentul în care el se va ridica în picioare – tremurând, e drept, dar, în orice caz, se va ridica în picioare. Însă îşi temperă repede ciudatul entuziasm, era o prostie să-i arate ei că putea să se ţină pe picioare. Aşteptase prea mult timp să se întâmple asta şi, de câteva săptămâni, de când observase pentru prima oară că îşi simţea tălpile lipite de podea, că, dacă se sprijinea mai puternic în călcâie, îl dureau, nu se gândea decât la momentul în care se va ridica de unul singur, se va ridica şi va merge, va face ceea ce trebuie să facă, fără ca ea să-l vadă, fără ca ea să-l simtă. Pentru asta, de atunci până acum, nu

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

trecuse nici un moment de singurătate fără ca el să-şi forţeze picioarele, fără să încerce să se sprijine în ele, ba chiar să facă câţiva paşi.

Îşi stăpâni deci impulsul de a-i arăta rezultatul eforturilor sale din ultimul timp soţiei şi, pentru că tăcerea începu să-l deranjeze – o ţinea de mână şi se priveau fără să vorbească, iar situaţia asta crea o anumită tensiune –, bărbatul ceru o altă ţigară, şi-o aprinse şi îşi aşeză din nou capul pe spătarul moale al scaunului, slobozind rotocoale de fum spre tavan. Prin gestul ăsta însă nu făcu decât să întrerupă, pentru un scurt timp, senzaţia aceea de aşteptare a ceva nedefinit, senzaţia generatoare de tensiune. Atunci o întrebă:

– Ce crezi despre moarte?

Regretă imediat clipa lipsită de raţiune ce iscase întrebarea asta stupidă, dar femeia îl privea deja încruntată.

– Ce-i asta? Ce vrei să spui cu asta?

– Nimic, făcu el strâmbându-se, a fost aşa… o prostie de întrebare.

– Şi totuşi, te-ai gândit la ceva, din moment ce ai pus întrebarea asta.

Îşi dădu seama că nu mai putea să treacă peste această discuţie. O dată ridicată problema, nevastă-sa nu avea să cedeze înainte de a primi un răspuns mulţumitor.

– M-am gândit, aşa, la moarte şi la ce e dincolo de ea.

Era o seară urâtă, vântul vâjâia în burlanul de lângă fereastra de la etajul al treilea din blocul bătrânesc în care locuiau cei doi, era seara în care bărbatul împlinea şaizeci şi patru de ani şi atmosfera n-ar fi trebuit, poate, să fie aceasta. Şi, în orice caz, n-ar fi trebuit să se vorbească despre moarte.

– Se spune că te cuprinde o căldură nemaipomenită, vorbi femeia cu glas domol, se spun multe lucruri: că ar fi o lumină care te trage spre ea, că apar îngeri, că apare chiar Hristos din lumina aia şi te duce cu el în Rai.

– Dacă există Rai!

Ea îl privi mirată.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Există, cum să nu existe!? Dar, totuşi, ce-ţi veni cu prostiile astea despre moarte?

El se mai scărpină o dată în cap şi îşi stinse ţigara în scrumiera ce mai purta încă urmele albe, de porţelan, ale crucii făcute mai devreme.

– Ştii ceva? Eu nu cred în astea. Eu cred că moartea înseamnă sfârşitul oricărui lucru. Nu cred că îţi dai duhul cuiva, lui Dumnezeu sau dracului, atunci când mori, ci te duci în întuneric cu duh cu tot. Iar basmele astea despre lumină, îngeri şi alte drăcovenii, nu sunt decât basme.

– Dar sunt atâtea relatări consemnate despre viaţa de dincolo! Oameni care şi-au revenit din moarte clinică au vorbit despre experienţele lor.

– Basme. Ba nu, halucinaţii.

– Cum să aibă halucinaţii un om mort?

– Simplu, spuse şi simţi că se enervează. Simplu. Vrei să-ţi explic?! Uite, omul are nişte sinapse în creier. Sinapsele astea, care-s legături între neuroni, poartă în ele tot felul de mesageri chimici. Iar ăştia, mesagerii chimici, sunt nişte chestii care te fac să vrei să mănânci, să vrei să dormi, să cânţi, să faci dragoste, pricepi? Ăştia, mesagerii, te fac să vrei de toate, ei sunt responsabili de stările tale. Când mori, mor şi o groază de neuroni şi asta creează un talmeş-balmeş în creierul tău. Informaţiile se încurcă, mesagerii chimici se încurcă şi încep să se manifeste ca nişte droguri. Tot atunci încep şi halucinaţiile. Mare filosofie nu-i aici.

Urmară noi momente de muţenie. Când privi chipul soţiei sale, bărbatului îi fu teamă câteva secunde că ea pricepuse. Şi se blestemă în gând pentru stupizenia de a vorbi despre moarte în seara aceasta. Dacă ea, se îngrijoră, dacă ea nu va dormi noaptea ce urmează? Dacă ea, stârnită de pălăvrăgeala lui, va sta trează întreaga noapte, pentru a-l supraveghea?

– Să nu mai vorbim doar aşa, ca să ne ascultăm vorbind, spuse femeia după un timp. Mai bine hai să te schimb şi să te aşez în pat. A fost o zi lungă ziua de azi.

El înclină capul a încuviinţare şi în următoarea jumătate de oră se lăsă purtat la toaletă de soţia sa, aşteptă răbdător să fie spălat – ea puse un lighean cu apă caldă lângă scaunul bolnavului şi îi spălă picioarele, iar el simţi atingerea palmelor ce-i alunecau săpunite mai sus de glezne –, apoi îşi

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

vârî tăcut mâinile în cămaşa de pijama, privi cum îi sunt băgate picioarele în pantalonii aceleiaşi pijamale şi, în sfârşit, se lăsă încet pe marginea patului, sprijinit în mâini, acceptând cu un zâmbet aproape răutăcios ca femeia să-i ridice partea inferioară a corpului în pat.

– La mulţi ani, încă o dată, îi spuse cea care-l pregătise de culcare, după ce stinse lumina şi se băgă lângă el sub plapumă.

Bărbatul se mulţumi să zâmbească din nou, apoi închise ochii. Ştia că nu va adormi, emoţiile îi erau prea mari, observă chiar cu mândrie că nu-l încerca nici un sentiment din acela ruşinos, generator de lacrimi, ci doar o emoţie, firească la urma urmelor. Trecură câteva minute până când auzi respiraţia molcomă, uşor şuierătoare a celei de lângă el, semn al somnului în care se cufundase. Dar bătrânul nu se mişcă aproape o oră, sau poate mai mult, până când fu sigur că somnul femeii e destul de adânc. Abia în momentul în care se convinse că nu mai exista pericolul ca ea să-l audă, dădu cu mare atenţie deoparte plapuma şi coborî din pat. Cu gesturi şovăitoare, sprijinindu-se în mâini, îşi îndreptă spatele şi, după ceva timp, îşi ridică mâinile de pe pat lăsându-şi toată greutatea corpului pe picioare. Îl dureau picioarele, simţea acut durerea mai jos de genunchi şi în şolduri, dar tocmai această durere îl bucura. Făcu câţiva paşi, ajutându-se de braţele învelite în piele ale scaunului mobil în care îşi petrecuse zilele din ultimele optsprezece luni, şi se apropie de dulap. Deschise încet uşa dulapului şi pipăi cu mâna raftul; distingea contururile obiectelor din cameră la lumina lunii, dar nu era, totuşi, o lumină suficient de puternică pentru a deştăma întunericul din interiorul dulapului. Pipăi deci raftul, până când simţi în mână atingerea aspră şi noduroasă a frânghiei de rufe. Atunci scoase frânghia şi, apropiindu-se de fereastră, cu mâinile tremurânde, făcu la lumina lunii un laţ, pe care îl lărgi suficient, pentru a-l putea trece peste cap. Apoi deschise geamurile şi se înfrigură brusc – vântul bătea cu destulă putere şi şuiera prin burlan, şuiera urât. Îşi închipui o clipă corpul lui, clătinat de vânt, sub fereastra de la etajul trei, iar imaginea asta nu-i plăcu. Dar şi mai mult îi displăcea amintirea acelei nopţi, din urmă cu un an şi jumătate, noapte în care se întâmplase ceea ce, printr-un acord tacit, născut din senin, el şi cu soţia sa numeau ca fiind *accidentul*. Amândoi *ştiau prea bine* ce fusese atunci, el îşi închipuise

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

că, sărind de la etajul trei, va scăpa de toate şi, în loc să scape, se trezise ţintuit într-un scaun cu rotile.

Legă frânghia în trei noduri de unul din elementii caloriferului, la capătul opus laţului. De data asta nu va mai fi nici un accident, gândi, apoi privi ovalul pe care îl contura laţul, ca un balon, îşi spuse, ca un balon, apoi se simţi cumplit de obosit. Picioarele îi tremurau dureros, aşa că se aşeză cu greutate pe podea, lângă calorifer, şi stătu liniştit până când simţi că respiraţia îi revine la normal. Atunci se prinse cu mâna de un spătar de scaun şi, cu mare efort, izbuti să se ridice. De mână i se agăţase ceva, ceva ce fusese aşezat pe acel spătar de scaun. Privi în lumina lunii materialul moale al rochiei de satin roz ce se afla în mâna lui şi amintirea, acea amintire a unui dans printre icoane de catedrală, îi apăru în minte.

Bărbatul rămase nemişcat câtva timp în dreptul ferestrei, sprijinit de calorifer, frământând rochia de culoare roz în mână. Nu se gândea la nimic, de fapt nu îşi conştientiză nici un gând. După un timp se lăsă din nou pe podea şi stătu aşa, liniştit, continuând să nu gândească nimic până când, într-un târziu, luna nu se mai văzu de nori, iar vântul lăsă loc ploii. Atunci omul se forţă din nou să se ridice, dezlegă cu răbdare frânghia de calorifer şi, punându-şi un palton peste pijamale, se îndreptă spre uşă. Coborî cu mare greutate scările blocului, mai mult ţinându-se cu mâinile de balustradă decât sprijinindu-se în picioare, apoi păşi şovăielnic în stradă. Picăturile de ploaie îl bucurară.

Intră în barul lui Nuţu cu părul ud, aproape vânăt la faţă de efort, tremurând. Zâmbi însă când văzu faţa uimită, rânjitoare, faţa de porc vesel a gestionarului-barman, şi, după ce se cufundă într-un scaun, ceru o votcă dublă.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Moise, cerşetorul (1999)

„Nu se poate ca Domnul să nu aprecieze gestul”, gândeam, în timp ce ăla, care purta chipul lui Moise făcut de Sluter, îmi mulţumea în diferite moduri. Ca să fiu sincer, tocmai faptul că purta chipul lui Moise m-a făcut să mă apropii de el, nicidecum milostenia. Stătea aşa, sprijinit de stâlp, era strâns la mijloc cu o cingătoare şi barba îi cădea despicată în două peste burtă, atingând cu vârfurile acea cingătoare împestriţată cu diverse figuri geometrice colorate. M-am apropiat – pentru că era interesantă această apariţie a bărbii despărţite în două, care lăsa la vedere nasturii de la cămaşa pe care cerşetorul o purta – şi mi-am spus că sunt coincidenţe tare stranii pe lumea asta. Asta pentru că în mână ţineam un album cu imagini ale lucrărilor lui Sluter, iar pe coperta albumului, Moise copia ţinuta omului sprijinit de stâlp, lăsându-şi până şi barba din mlădieri de piatră să curgă la fel ca barba cerşetorului, până la cingătoare.

– Miluiţi-mă, în numele lui Hristos, l-am auzit pe Moise al meu plângându-se, şi fără să mă gândesc prea mult, am scos toate bancnotele din portofel, ignorându-i mâna întinsă, vârând banii în buzunarul de la vesta pe care o purta peste cămaşă.

„Nu se poate ca Domnul să nu aprecieze gestul meu de a da bani săracului. Cu siguranţă va observa că nu sunt un om rău”, gândeam, în timp ce privirea ăluia mă mângâia de parcă îl salvasem din ghearele morţii. Apoi am pornit aşa, pe stradă, fără să urmăresc o anume direcţie, continuând să mă gândesc la ciudata asemănare a cerşetorului cu Moise, dar lăsând loc, în acelaşi timp, satisfacţiei pe care mi-o oferise privirea omului. Dacă se schimbase ceva în mine, nu ştiu, mare lucru nu se putea schimba, dar felul în care ăla se uitase la mine mă făcea să mă simt mândru. Şi-apoi, mergând aşa, fără direcţie, pe stradă, am făcut prostia să gândesc altceva: „Sunt un păcătos, mi-am spus, dar nu se poate ca Domnul să nu aprecieze gestul pe care l-am făcut”. Am gândit asta şi de aici au pornit necazurile mele. Spunându-mi că sunt un păcătos, am simţit o undă de pioşenie trecându-mi corpul, de undeva de la inimă, spre gât. Fremăta acolo unda, iar mie mi-a venit să-mi spun: „Doamne, dar încă prea păcătos am rămas în faţa Ta, pentru că am afirmat că-s un om bun!”.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Dacă totul s-ar fi oprit aici, n-ar fi fost nimic, probabil. Dar când mintea se încăpăţânează să dea drumul haotic valurilor de gânduri, nici un dig nu mai rezistă. Unde mai pui că eu, impresionat cum eram şi îmbătat cu iluzia virtuţii de către unda de pioşenie, nici nu m-am prea ostenit să pun vreun dig în calea gândurilor. Aşa că, imediat ce mi-a trecut prin minte ideea că încă prea păcătos sunt în faţa Lui, m-am trezit zicând în şoaptă:

– Doamne, dar şi recunoscând că sunt un prea păcătos, sunt de fapt un ipocrit. Pentru că am recunoscut asta, doar spre a te convinge pe Tine că mă căiesc.

O clipă am făcut prostia să cred că este suficient. Da' de unde! Gândurile mele, pornite într-o goană nebună după sinceritate, s-au făcut ghem într-o revoltă, exclamând: „O, Dumnezeule, dar chiar şi cu această aşa zisă recunoaştere a lipsei mele de sinceritate, tot ipocrit mă dovedesc, căci, afirmând că nu sunt sincer, mai nesincer sunt, căutând să Te păcălesc!". Ajuns aici, recunosc, am avut un moment tentaţia de a renunţa, şi chiar am fost gata s-o fac când, o fărâmă de gând, rătăcită aiurea prin cutia mea craniană a şoptit: „Dacă recunoscând că am încercat să Te păcălesc, n-am făcut altceva decât să îţi arunc praf în ochi, abia acum încercând adevărata păcăleală?". Şi, de-aici încolo, caruselul a pornit. O groază de cugetări înlănţuite într-un şir monoton crescător m-a făcut să ajung spre seară acasă într-o stare greu de descris şi, deschizând uşa apartamentului meu, să ţip, într-un acces de căinţă desăvârşită:

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– O, Doamne, un ticălos sunt, un înşelător, păcate împotriva Duhului Sfânt fac eu, nefericitul tău rob!

Apoi, trântit în fotoliu, am avut ocazia să constat că mintea mea s-a lăsat furată de joc, căci a formulat următoarea idee: „afirmând că eşti un ticălos, un înşelător, un păcătos împotriva Duhului Sfânt, n-ai urmărit decât să îl faci pe Dumnezeu să creadă că, de fapt, nu eşti, nu-i aşa?”.

Jumătate din noaptea ce a urmat am făcut eforturi supraomeneşti să-mi conving mintea să-şi vadă de treabă. Adică să gândească ceva mai terestru, mai omenesc. Am încercat diferite metode. Mai întâi, mi-am pus mintea să repete de câteva ori scorul meciului de fotbal pe care îl văzusem cu o zi înainte şi în care echipa mea favorită câştigase. Pentru câteva secunde, mintea s-a conformat. „2-0, 2-0, 2-0, 2-0”, s-a făcut auzit, ca un ecou, scorul, apoi, tot mai îndepărtat: „2-0, 2-0… dar – ce fac? – cred oare că-L păcălesc pe Dumnezeu prefăcându-mă interesat de-un scor, când de fapt eu nu vreau decât să-mi ascund laşitatea de a nu recunoaşte că-s un ipocrit?”. Supărat, am tras o înjurătură minţii mele, ceva de genul: „…mă-tii de minte!”, apoi am spus, stupid, cu voce tare:

– Dar mintea are mamă?

Cum un gând se zbătea năuc, încercând să readucă vorba despre Dumnezeu, m-am încruntat, concentrându-mă asupra mamei minţii, repetându-mi de câteva ori, în ciuda imbecilităţii ei, întrebarea spusă cu voce tare. Fără rezultat de durată. Căci fiica mamei la care mă gândeam s-a plictisit în scurt timp de rolul de disc stricat pe care îl juca, aşa că a trecut din nou la obsesia ei.

Timp de jumătate de noapte am încercat diferite metode. O vreme m-am uitat la televizor şi totul părea să se îndrepte spre un binemeritat sfârşit când, blestemată inspiraţie, am schimbat canalul şi am descoperit imagini dintr-un film documentar despre Moise. M-am vârât sub duş mai târziu, dar apa s-a oprit după ce a reuşit să-mi ude doar jumătate de corp, iar eu am tras concluzia că asta e răzbunarea Celui de Sus, nervos pe mine pentru că încercam să tratez cu indiferenţă o problemă atât de gravă, cum era cea a gândurilor din spatele gândurilor.

În fine, după ce mi-am petrecut jumătate de noapte chinuit de motivul: „Dar, dacă…?”, nu ştiu cum, prin ce minune – în faza dintre realitate şi somn am gândit asta – bunului Dumnezeu I s-a

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

făcut milă de mine şi mi-a închis mintea într-un somn mult aşteptat. Cu vise, însă. Şi primul vis a început cu fraza aceasta: „Nu cumva am gândit că bunului Dumnezeu I s-a făcut milă de mine şi mi-a închis mintea într-un somn mult aşteptat tocmai pentru a-L face să-şi închipuie că eu chiar cred că Lui I s-a făcut milă de mine şi mi-a închis mintea într-un somn mult aşteptat?”.

***

M-am trezit în după-amiaza următoare chinuit, după un somn mult aşteptat, dar cu diverse coşmaruri. Şi, cum simţeam că mă pasc iar nişte cugetări din acelea profunde, teribil de asemănătoare cu cele din ziua precedentă, mi-am zvârlit fără ezitări pijamaua pe jos, am pus pe mine primele haine ce mi-au fost la îndemână şi am ieşit din casă. Îmbătându-mi mintea cu triluri vesele, lăsând gândurilor mele posibilitatea să treacă în revistă toate cântecele pe care le cunoşteam, de la *Trei culori*, până la *Priviţi privighetoarea cântă şi liliacul a-nflorit*, am străbătut în marş distanţa dintre casa mea şi locul în care cu o zi înainte stătuse acel Moise al lui Sluter sprijinit de stâlp. Fără să ştiu din ce motiv, îl căutam pe cerşetor, sperând ca el să-mi devină binefăcător de astă dată, sperând ca el să mă scape de vălmăşagul cugetărilor. Stâlpul nu mai oferea însă sprijin pentru nimeni, Moise îşi găsise un alt loc de expunere a bărbii sale despicate. Aşa că, urlând pe note muzicale în minte un *Trei culori cunosc pe lume şi liliacul a-nflorit* – între timp versurile se amestecaseră şi formau compoziţii din cele mai ciudate, dar care îşi făceau datoria de ocupant al minţii – am pornit în căutarea cerşetorului. Luând metodic, mai întâi bisericile pe care le cunoşteam – aici am avut mari probleme cu noi unde de pioşenie, dar efortul trebuia făcut, căci cerşetorii iubesc bisericile –, apoi toate colţurile de stradă, am avut bucuria să descopăr, după câteva ore, bătută de vânt în faţa unui bar, barba despicată a omului meu. Fericit, mi-am exprimat sentimentele năvălind asupra cerşetorului, luându-l în braţe, făcând o piruetă de vals cu bietul bătrân. Ăsta, după ce mi-a tras un pumn speriat, a început să urle:

– Hoţii, tâlharii, săriţi, hoţii, tâlharii!

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Cei chemaţi să sară au trecut în continuare nepăsători pe stradă, dar pentru mine strigătele lui au avut efect. L-am lăsat uşurel pe bătrân jos, s-a aşezat în fund apărându-se de mine cu mâna ridicată, eu mi-am cerut iertare, ăsta a pornit să plângă, eu l-am mângâiat pe cap, i-am mai cerut o dată iertare şi, în fine, m-am aşezat alături de el. Am stat aşa, aşezaţi, fără să ne spunem nimic, până când Moise a întrebat, încă înfricoşat:

– Ce vrei de la mine?

Şi abia acum, auzindu-l pe el chestionându-mă, am ajuns şi eu să-mi pun o întrebare cu privire la scopul pentru care l-am căutat.

– Am nişte gânduri, am spus, în încheierea unui moment de goană după răspunsuri.

– Şi eu, a îndrăznit după câteva secunde omul, am nişte gânduri. Dar ce vrei de la mine?

Am stat aşa, privindu-l fără grai o vreme, am dat din umeri, am început să râd şi i-am zis:

– Dracu' ştie!

A râs şi el, strâmbându-şi buzele iţite cumva de sub barbă, a dat şi el din umeri, mai apoi. Iar eu m-am ridicat, mi-am cerut pentru a treia oară iertare şi m-am îndepărtat. „Ce dracu' voiam de la bietul om?, m-am întrebat, ce dracu' speram să obţin?". Am făcut drumul până acasă gândindu-mă doar la scena aceea stupidă, iar când am intrat pe uşă am făcut observaţia aia de toată frumuseţea – s-o ia naiba de observaţie! –, anume că, tot drumul, n-a mai fost nevoie să cânt „Priviţi privighetoarea". Atât mi-a trebuit. Toate gândurile despre Dumnezeu au năvălit cu veselie asupra mea şi, pe când dădeam aiurea din mâini încercând să scap de ele, am simţit unul puternic instalându-mi-se în creier: „Doamne, ce urât am vorbit în ultima vreme: am pomenit numele ăluia, opusul Tău, îngerul decăzut!". O dată pusă prima verigă în lanţ, el a început să se dezvolte: „Căinţa mea, regretul meu că am pomenit numele ăluia, nu vine oare din dorinţa ca Tu să observi că eu mă căiesc?". Apoi: „Spunând că-s vinovat de falsă căinţă, nu fac altceva decât să încerc să Te conving că mă căiesc pentru falsa mea căinţă, preamilostivule Doamne". Măcar de n-aş fi gândit ultimele două cuvinte! „Dar de ce am spus: preamilostivule Doamne? Oare nu ca să Te linguşesc?" a continuat dialogul meu interior cu Acela. Fireşte, până după miezul nopţii liniştea m-a ocolit.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Gândurile mele nu s-au lăsat amăgite de nici un cântec, de nici un tril. Iar somnul care mi-a fost dat în cele din urmă, mi-a fost încărcat cu aceleaşi tip coşmaruri ca şi în precedenta noapte.

***

Pe la amiază m-am trezit mai obosit decât am fost vreodată la vreo trezire de-a mea. Am aprins o ţigară, stând aşa, pe pat, în pijama, când albumul de Sluter mi-a atras atenţia. Chipul lui Moise, chipul cerşetorului meu, împietrit, arunca priviri din cele mai pline de înţelesuri spre mine, aşa că, deodată, cutremurându-mă, am aruncat pijamaua pe podea, în mare grabă m-am îmbrăcat şi am ieşit pe uşă, convins fiind că, de astă dată, voi putea să vorbesc cu omul acela, voi avea ce să-i spun. Tot drumul până în faţa barului unde l-am întâlnit a doua oară m-am gândit la politică şi la soarta ţării, mai ales acum când liberalii îşi dovedesc slăbiciunea, iar foştii comunişti, „porcii de foşti comunişti", se dovedesc puternici, câştigând electoratul de partea lor, electorat care se lasă păcălit de promisiuni, iar promisiunile sunt deşarte, că dacă începe războiul nimeni n-o să ne bage în seamă, indiferent dacă ni se promite, uite ce face NATO, biet popor român condus de comunişti cu faţă umană... Am oprit amalgamul de gânduri impuse, în momentul în care am observat că sunt în faţa barului. El, cerşetorul, nu era. Aşa că am luat la rând toate bisericile pe care le cunoşteam – noi ispite spre pioşenie! – am ajuns apoi în gară, în parcuri, la colţuri de stradă. Nimic. „Dacă s-a îmbolnăvit?", m-am întrerupt eu o clipă din judecat soarta patriei în acest crunt sfârşit de mileniu. „Dar dacă a murit?", am cugetat imediat, speriat. „Dacă cerşetorul a murit şi mă lasă în mijlocul vălmăşagului de gânduri, eu ce mă fac?". Foarte curând, am devenit din nou impresionat de destinul poporului aflat la răscrucea dintre comunism şi democraţie şi m-am îndreptat amărât spre casă. Am văzut barba aceea turnată în două şuviţe groase, acolo unde o văzusem întâia oară. Adică atârnând de chipul bătrânului, care revenise la locul lui de lângă stâlp. Bucuria ce m-a cuprins am ţinut-o în frâu de astă dată. M-am apropiat de om, cu paşi înceţi, l-am salutat cu respect, el mi-a răspuns:

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Miluiţi-mă, în numele lui Hristos, apoi m-a recunoscut şi a dat să plece.

L-am reţinut cu blândeţe, prinzându-l de mână şi, în momentul în care lacrimile au început să-i curgă până-n barbă, l-am mângâiat pe cap. În clipa următoare, m-am sprijinit de stâlp, alături de el.

– Ce vrei de la mine? nu s-a putut abţine sărmanul.

M-am scărpinat în cap, preocupat, nu ştiam cum să încep.

– Uite ce vreau, am început, în cele din urmă. Eu am nişte gânduri.

– Şi eu, a îndrăznit cerşetorul, am nişte gânduri. Totuşi, ce vrei de la mine?

Din nou m-am scărpinat în cap.

– Păi, uite, sunt nişte gânduri din spatele gândurilor. Totul a început în momentul în care ţi-am dat ţie nişte bani. Mi-am zis atunci că am făcut un gest frumos în faţa lui Dumnezeu. Apoi, vorbind cu Domnul, mi-am spus că nu-i frumos să pomenesc despre gestul meu frumos. Imediat după asta, am ajuns să mă acuz de falsitate, înţelegi?

Omul mă privea ca pe un nebun.

– Ce nu înţelegi?! m-am răstit, deodată. Ideea e că, orice gând de pioşenie îmi vine, apare urgent altul, care-l pune pe primul la îndoială!

– Înţeleg, înţeleg, a dat repede din cap Moise al lui Sluter. Şi eu cum te pot ajuta?

L-am privit întrebător. „Ce dra... naiba, m-am corectat rapid, ce naiba vrea să spună cu asta?" Apoi mi-am dat seama că, deşi când mă trezisem, ştiusem ce aveam să-i spun ăstuia, nici un moment nu-mi trecuse prin minte cum ar trebui să mă ajute. Aşa că am dat din umeri, am început să râd şi i-am zis:

– Cine ştie!?

A râs şi el, strâmbându-şi buzele iţite cumva de sub barbă, a dat şi el din umeri, mai apoi. Şi-a spus, zâmbind:

– Nu tu trebuie să ştii?

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Eu am dat din umeri în continuare, păstrând şi zâmbetul, am dat din umeri şi am plecat, fără să mai privesc în urmă. Ajuns acasă, mi-am împăturit frumos hainele, zâmbind încă, „Ce ciudat trebuie să-i fi părut ăluia", am vorbit eu cu mine însumi, „Şi nici măcar nu i-am cerut iertare", am adăugat. „Săracul om, cu siguranţă că l-am speriat. Nu cumva o fi crezut că vreau să-l bat? Sper că nu, eu n-aş face asta! Domnul nu m-ar ierta. Dar de ce am spus că Domnul nu m-ar ierta? Nu cumva ca să-L fac să înţeleagă că sunt un om bun, care n-ar face aşa ceva niciodată? Dar de ce sunt aşa sincer în faţa Lui? Nu cumva ca să-mi aprecieze sinceritatea şi să-mi asigure un loc în Rai? Dar acum, acum de ce am fost şi mai sincer?"

Deşi în ziua următoare urma să revin la serviciu, iar eu nu-mi terminasem planul de lucru, n-am putut să mă gândesc la altceva, până după miezul nopţii. „Ipocritule!", îmi urlam. „Ipocritule care te faci ipocrit doar ca să-L păcăleşti pe Dumnezeu!", îmi ţineam, cu un alt gând, isonul. „Ipocritule care recunoşti că te faci ipocrit ca să-L păcăleşti pe Dumnezeu, doar ca să-L păcăleşti şi mai tare!", continuam.

Politica nu m-a mai ajutat la nimic. Nici versurile recitate, nici scorul vreunul meci. Iar când am adormit, se lumina de ziuă.

***

M-am trezit după vreo cinci ore de somn, cu senzaţia urâtă că trebuie să inventez o minciună pentru a-mi scuza absenţa de la servici. De aici, de la gândul că trebuie să inventez o minciună, celelalte gânduri vinovate şi-au pornit dansul. Aşa că am rupt pijamaua de pe mine, am îmbrăcat o pereche de pantaloni de casă, am luat pe picior o şosetă roşie şi una neagră, mi-am pus pe mine o şubă, deşi soarele strălucea puternic în ferestre şi, în papuci de casă, am alergat spre stâlpul lui Moise. Cerşetorul nu era acolo. Alte cinci ore am umblat năuc prin oraş, pierzându-mi un papuc într-o baltă, lepădând şuba pe o bancă fiindcă îmi era prea cald, obsedat fiind să îl găsesc pe Moise. Mintea mea nu mai voia să se lase ocupată cu nimic altceva decât cu gândurile înlănţuite,

Lucian Dan Teodorovici
96-00. POVESTIRI
Editura LiterNet
2002

care deveniseră o obişnuinţă prea puternică deja. Spre seară, obosit, după ce luasem la rând toate bisericile, barurile, colţurile de stradă pe care le cunoşteam, m-am oprit într-un ultim parc şi m-am aşezat, aproape plângând, lângă un copac. Am stat aşa un timp, cu capul în mâini, luptându-mă cu sinceritatea gândurilor mele, până când doi poliţişti m-au luat de sub braţe şi m-au vârât într-o dubiţă. N-am spus nimic, eram prea uimit. Abia văzându-mă în maşină, încadrat de cei doi oameni ai legii, am reuşit să îngaim, şoptit:

– Cu ce-am greşit?

Ăia s-au privit zâmbind, apoi m-au privit pe mine, dispreţuitor, iar unul mi-a spus:

– Curăţăm oraşul de cerşetori.

Mintea mea, eliberată pentru câteva momente de gândurile acelea, a făcut imediat conexiunea: „De asta deci nu l-am găsit nicăieri pe Moise al meu!”.

– Ce coincidenţă! am exclamat, bucuros. Şi eu, ca şi voi, mă aflam în căutarea unui cerşetor.

Ei şi-au dat coate, nu ştiu de ce, iar acela care-mi vorbise prima oară, a glumit:

– Oi fi vreun poliţist deghizat.

Gluma lui m-a bine dispus, „Uite un poliţist cu simţul umorului dezvoltat”, am cugetat, apoi, zâmbind cu simpatie, m-am adresat convorbitorului:

– Nu, nu sunt. Să vedeţi, eu am nişte gânduri…

– Are gânduri, a spus acela, spre colegul său.

– Uite, bă', că şi ăştia au gânduri, şi-a făcut auzit glasul şi celălalt.

– Da, nişte gânduri, am continuat. Primul gând e aşa: Doamne, sunt vinovat în faţa ta. Al doilea e cam aşa: de ce am spus că-s vinovat, Doamne, nu ca să te conving pe tine că-mi regret vinovăţia? Al treilea: dar de ce am spus că…

– Stai aşa, mi-a pus mâna pe umăr poliţistul cu simţul umorului dezvoltat. Cerşetoria nu e un delict chiar aşa grav. O să stai o zi, două, la secţie, apoi ţi-or da drumul. Aşa că nu trebuie să te prefaci nebun.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Am crezut că nu l-am înţeles prea bine. Apoi, brusc, mi-am dat seama că mă aflu, totuşi, în maşina poliţiei. Care, bineînţeles, mă va duce la secţie, unde în altă parte? La secţie, spunea acela, voi sta două-trei zile. De ce? Tot acela spunea ceva de cerşetorie. Cerşetorie?!

– Cerşetorie?! am exclamat.

Amândoi au dat din cap afirmativ.

– Doar nu cumva…? Ei, la naiba, doar nu credeţi că…? Eu, cerşetor?! Domnilor, eu nu-s…

– Nimeni nu-i, când este prins, a dat din mână cel care fusese mai tăcut.

– Aşa-i, nimeni nu recunoaşte, a spus şi celălalt. Acum hai, coboară, am ajuns.

Maşina se oprise, aşa că am coborât, deşi n-aş fi vrut s-o fac. Dar n-avea rost să rămân în dubiţă şi, în plus, mă îndoiesc că cei doi ar fi fost de-acord să rămân.

***

În sala aceea mare, cu televizor urcat pe o policioară, vreo cincizeci-şaizeci de oameni îmbrăcaţi în haine ponosite stăteau la mese. Când filmul, care era un documentar despre cerşetori, despre aspectul urât pe care-l dau oraşului şi despre focarele de infecţie pe care ei le reprezintă, s-a sfârşit, luminile s-au aprins şi un om al legii a întrebat cu voce tare:

– Câţi dintre voi nu ştiu să citească?

S-au ridicat aproape jumătate dintre cei care se aflau în sală, iar poliţistul i-a încolonat, ducându-i în altă parte.

– Vouă, le-a spus acelora, o să vă citească alţii procesul verbal, ca să-l semnaţi. Măcar să-l semnaţi ştiţi? Apoi, spre noi, ăştia care rămăseserăm în sală: voi citiţi hârtiile de pe mese, apoi semnaţi-le. Fiecare să-şi semneze hârtia pe care e trecut numele lui, aveţi grijă!, şi a plecat.

După ce în sală n-a mai rămas nici un poliţist, m-am ridicat, căutând cu privirea barba aceea de Moise al lui Sluter. Undeva în faţă, bătrânul meu stătea aplecat asupra foii sale de hârtie. M-am

Lucian Dan Teodorovici
96-00. POVESTIRI
Editura LiterNet
2002

apropiat, fără să mă observe. L-am salutat când am ajuns în faţa lui, iar ăla s-a îngălbenit, am reuşit să văd asta, în ciuda bărbii care-i acoperea jumătate de faţă.

– Şi aici…, a bâiguit el. Ce vrei de la mine?! a ţipat şi, în momentul următor, cu o sprinteneală demnă de luat în seamă, ţinând cont de vârsta pe care părea s-o aibă, a început să alerge peste mese, stârnind vânzoleală între cerşetori.

L-am prins destul de greu, într-un colţ al încăperii, iar el s-a făcut mic, apărându-se de mine cu mâna ridicată în faţa chipului.

– Nu eu, ci tu trebuie să ştii cum să mă ajuţi! am ţipat la el. De la tine a pornit totul, tu trebuie să sfârşeşti povestea asta.

Lui Moise i-au dat lacrimile:

– Nu ştiu, a spus printre hohote de plâns, lasă-mă în pace, nu ştiu. Apoi, plângând şi mai tare, a scos din buzunar câteva bancnote: ţine, şi lasă-mă în pace! Mi-ai dat mai mult? Ia toţi banii, numai lasă-mă în pace! Ce vrei de la mine? Spune, ce dracu' vrei de la mine?

Am luat banii, fără să-mi dau seama de ce, speriat probabil de reacţia lui. Am luat banii şi i-am vârât în buzunarul pantalonilor mei de casă, apoi am dat din umeri şi am început să râd.

– Habar n-am, i-am spus. Nu ştiu ce dracu' vreau de la tine.

A început şi el să râdă, strâmbându-şi buzele iţite cumva de sub barbă, apoi au început şi ceilalţi să râdă, mai întâi încet, pe urmă tot mai tare, fiecare strâmbându-şi buzele iţite cumva de sub bărbile lor. Aşa, uitându-mă la ei cum râdeau, am gândit: „Uite, toţi seamănă acum cu Moise al lui Sluter, toate bărbile sunt lungi până la cingători, toate sunt despărţite în două, lăsând la vedere nasturii de la cămăşile lor murdare". Şi-am râs şi mai tare, dându-mi seama că răspunsul era la mine, de mai multă vreme, doar că mintea mea, proasta mea minte, refuzase să-l formuleze. Acesta era răspunsul: eu nu cerşetorului rezemat de stâlp îi dădusem bani, ci lui Moise acela, imaginii lui Moise acela. Şi râsul se revărsa din mine în valuri, aşa că i-am înapoiat cerşetorului meu banii, mai puţin suma pe care i-o dădusem întâia oară. N-avea rost să-i las lui acea sumă, din moment ce toţi semănau cu Moise şi toţi meritau în aceeaşi măsură banii. Aşa am băgat bancnotele

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

în buzunarul pantalonilor mei de casă şi, atunci, un gând pervers s-a furişat în mintea mea: „Vezi, Doamne, ce bun sunt! I-am înapoiat cerşetorului banii lui, deşi puteam să-i păstrez eu, căci mi-i dăduse”. Am încremenit cu zâmbetul pe buze, în aşteptarea gândului următor. Nimic. „Hai, mi-am spus, gândeşte: sunt un păcătos, afirmând că sunt un om bun”. Am aşteptat să gândesc asta. Nimic. Gândul din spatele gândului nu mai apărea. Aşa că, satisfăcut, m-am îndreptat spre locul de la masă şi, fără să mai citesc acel proces-verbal pe care era trecut numele meu, mi-am pus semnătura. În mod clar, indiferent de acuzaţiile care mi se aduceau, puteam să afirm fără griji, o dată pentru totdeauna, că sunt un om bun.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Regele

Preotul priveşte scârbit Biblia deschisă de pe masă. Nu, nu de această carte este el scârbit. Ci de gândacul care se plimbă pe pagina scrisă.

Îl priveşte o vreme, păstrându-şi pe chip expresia de silă; îl vede oprindu-se, iar antenele i se mişcă neregulat. Gândacul stă deasupra unui verset din… preotul se uită spre antet.

– Din patru Regi cinşpe, spune în şoaptă, citind indicaţia din capul paginii. Versetul 33: *Acesta era de douăzeci şi cinci de ani când s-a făcut rege*.

Preotul începe să râdă.

– Gândac afurisit, tot creatură al lui Dumnezeu eşti, ai? Tot creatură a lui Dumnezeu eşti! De unde altfel ai şti că şi eu am doar două' ş' cinci de ani?

Ia încetişor Biblia în mână, având grijă ca gândacul să nu simtă, apoi o închide brusc. Cu aceeaşi grijă o deschide din nou la IV Regi: 15 şi citeşte versetul pe care se întind rămăşiţele gândacului:

– Patru Regi, cinşpe cu… îndepărtează cu unghia o bucată de gândac care acoperă numărul versetului, cu doişpe: *Şi astfel s-a împlinit cuvântul Domnului*.

Preotul de douăzeci şi cinci de ani izbucneşte din nou în râs, un râs prostesc, copilăresc. În momentul ăsta, pe uşiţa din josul catapetesmei, intră în altar dascălul.

– Părinte, îi spune noul intrat, credincioşii au umplut biserica. Cred că e timpul să ieşiţi.

Cu Biblia ridicată în aer, preotul se holbează la noul intrat. Apoi se opreşte din râs şi îl repede pe dascăl:

– Da' mai lasă-mă în pace! Du-te acolo şi cântă. Credincioşii s-asculte corul, dacă n-au ce face! Şi zi-i pălimarului să vină-ncoace!

Dascălul iese pe aceeaşi uşiţă, nemaiîndrăznind să spună ceva.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Rămas singur în încăpere, tânărul preot priveşte în jur. De dincolo de catapeteasmă izbucnesc osanalele corului, dar părintele e preocupat de altceva. La un moment dat zăreşte ceea ce căuta. Se apropie cu Biblia în mână şi o lasă brusc să cadă deasupra gândacului, zdrobindu-l. Izbucneşte într-un alt hohot de râs, iar în biserică, printre credincioşi, acest hohot de după altar stârneşte rumoare.

Mulţumit, preotul reîncepe vânătoarea. În scurt timp, a treia victimă lasă o pată urâtă pe unul din pereţii altarului.

– Şi voi sunteţi creaturile Domnului, ha?! se aude de după catapeteasmă, iar printre credincioşi se stârneşte o vânzoleală cauzată de nedumerire.

Speriat, pălimarul intră pe uşiţa din catapeteasmă. Preotul, cu un capăt al sutanei ţinut în mâna stângă, pentru a-şi uşura mişcarea, şi cu Biblia în cealaltă, îi aruncă celui abia intrat o privire încruntată.

– Pălimare, spune, ne-au năpădit vietăţile Domnului altarul.

Omul îşi face o cruce şi rămâne într-o poziţie ţeapănă.

– Uite-l, arată părintele spre gândacul care tocmai încearcă să se vâre sub covor. Ce păzeşti?! De ce te-am numit pălimar?

Bărbatul se duce spre gândac şi îl calcă. Preotul se enervează.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Cu Biblia, nu cu piciorul, pălimare. Uite, spune, şi deschide cartea la IV Regi 15:12, aici, pe urma asta de gândac scrie: *Şi astfel s-a împlinit cuvântul Domnului*. De ce naiba nu-ţi faci treaba cum trebuie, pălimare?

Celălalt încearcă să se apere:

– Dar, Părinte, dintotdeauna au fost gândaci aici. Nu ne-au năpădit abia acum! Însă n-aţi spus nimic până azi. N-am avut cum să…

– Tocmai, îl întrerupe nervos slujitorul Domnului. Dintotdeauna au fost gândaci. Şi numai aici, crezi? Dar la mine în sutană? Dar în casa parohială? Cu sutana i-am dus în casa parohială!

Preotul se opreşte din vorbit şi îşi smulge sutana, trântind-o la pământ, sărind cu picioarele pe ea:

– Vietăţile domnului, ai?

Sare pe haina preoţească şi râde. Celălalt se repede şi îl prinde în braţe.

– Părinte, vă aud credincioşii!

Preotul dă din coate şi scapă din îmbrăţişarea celuilalt.

– Credincioşii? Începe el să râdă. Şi ei tot vietăţile Domnului sunt!

Dincolo de catapeteasmă, corul cântă mai tare ca oricând. Transpirat, dascălul ţipă cât îl ţin puterile: numeleee Domnuluuui fie lăudaaaaaat! Mulţimea de credincioşi freamătă.

După o oră, în biserică e pustiu. Oamenii veniţi pentru slujbă şi-au pierdut răbdarea şi au plecat spre casele lor, rând pe rând.

În dimineaţa asta, de dincolo de catapeteasmă se aud pocnituri. Şi:

– Aşa, dascăle! Bine, pălimare! Să împlinim cuvântul Domnului!

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Pagina anterioară

CUPRINS

Pagina următoare

Italianul

Nu mi-am luat nimic de citit pe tren, iar asta a fost o neglijenţă pentru care plătesc acum cu plictiseala, pentru că prietenul meu, care mă însoţeşte în călătorie, stă lungit pe locul lui, cu o carte în mână.

– Ce bun e Kundera ăsta! Îmi comunică doar, din când în când, întrerupându-se din lectură şi amintindu-mi că el a fost suficient de inspirat pentru a-şi lua ceva de citit.

Iar mie nu-mi rămâne altceva de făcut decât să casc, să ascult huruitul trenului şi:

– Chiar aşa de bun? să întreb.

– Îhî. Nu-ţi vine să crezi!

Apoi, din nou linişte. N-am cu cine vorbi. În compartiment nu mai este nimeni în afara noastră. Doar pe hol stă unul care citeşte *Corriere della sera*. Dar, tocmai când vreau să încep o conversaţie cu acesta, îl aud scoţând pe gură un *„Putana!”* nervos, aşa că mă opresc, pentru că nu cunosc italiana. Mă opresc, deşi sunt tare curios să aflu ce caută un italian într-un vagon românesc de clasa a doua.

Curiozitatea pe care prezenţa italianului aici mi-o stârneşte nu poate să-mi ţină însă mintea ocupată prea mult timp. Din plictiseală, scot capul pe geam şi-mi lungesc gâtul afară pentru a privi locomotiva. Noaptea dăruieşte simţului meu estetic un bun prilej de a ieşi din letargie, căci se oferă ca fundal perfect pentru scăpărările luminoase ce se produc acolo unde captatoarele locomotivei iau contact cu liniile de electricitate.

– Uite ce frumos! îl strig pe prietenul meu. Hai să vezi, parcă-i un foc de artificii!

Dar el e prea fascinat de cartea pe care o citeşte.

Şi-atunci nu-mi rămâne decât să remarc, tot spre folosul simţului meu estetic, casele pe lângă care trenul trece, case ce strălucesc câte o secundă în momentul în care explozia de artificii de locomotivă ajunge în dreptul lor, apoi se cufundă din nou în întuneric, rămânând ca nişte picturi în

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

tuş pe fundalul munţilor… Asta chiar minunăţie, îmi spun. Aşa că-l aduc cu forţa pe prietenul meu să privească.

– Uite ce frumoasă e zona asta. Americanii ar vrea să aibă aşa ceva la ei în ţară. Casele astea ţărăneşti…

– Eşti prost? nu mă lasă el să-mi continuu ideea. Pentru asta m-ai întrerupt din citit?

Şi se întoarce în compartiment.

Nu-mi scade entuziasmul. Îl privesc complice pe italian şi îi arăt casele şi munţii. Italianul îmi zâmbeşte pe sub mustaţă, apoi se iritã brusc, scuturând de pe mânecă gândacul ce a căzut de pe pereţii vagonului. Şi, într-un sfârşit, mă întreabă:

– Ce?

Un „ce” cât se poate de românesc, dar mintea mea îl asociază rapid cu „che”-ul italian, aşa că încep să-i explic cu braţele. Şi-apoi:

– La casa, adică… casele e… e… il peisagio… Comprendre?… Ba nu, entiende?

Italianul se strâmbă.

– Da’ poţi să vorbeşti româneşte, omule, că eu îs român. Ce să văd la casele astea? Tocma’ m-am întors din Italia, să vezi acolo ce căsoaie, te pişi p-astea d-acilea! Da’ m-au expulzat ăia că cică-s român şi, la ei, cine-i român îi hoţ.

Îmi arată ziarul pe care-l ţine în mână.

– Uite aici articolul în care scrie ăştia, italienii, despre mine. Adică despre grupul ăsta de români în care-am fo’ şi eu. Duc ziaru’ acasă, să-l vadă maică-mea, că altfel nu mă crede. Uite ce scrie curva asta de ziaristă despre noi. Citeşte, că văd că ştii italienească.

Mă străduiesc să fac o traducere aproximativă unui articol de pe prima pagină a ziarului. E vorba, din câte înţeleg, despre nişte români care ar fi avut legături cu mafia hoţilor de maşini ori ceva de genul ăsta, că poliţiştii nu au dovezi şi n-au putut să facă altceva decât să-i trimită înapoi în ţara lor… Mă rog, nu pricep eu prea multe din articolul ăsta, dar mă prefac că-l citesc cu interes,

Lucian Dan Teodorovici
96-00. POVESTIRI
Editura LiterNet
2002

din două motive: mai întâi, pentru că italo-românul care mi-a vârât ziarul sub nas crede că ştiu italiana, iar asta mă onorează, apoi pentru că acelaşi om nu oboseşte să tot exclame:

– Vezi ce porci e italienii, vezi cum suntem priviţi noi, românii cinstiţi, în Occident?!

Vreo jumătate de oră dau din cap compătimitor şi mă încrunt dispreţuitor în vreme ce ascult povestea faptelor execrabile ale porcilor de italieni, apoi omul mai citeşte o dată articolul, strigă o „Putana!" la adresa ziaristei şi, în sfârşit, intră în compartimentul său, nu înainte de a-mi face cu ochiul, în semn de salut.

Rămân din nou singur cu plictiseala mea, aşa că, după puţin timp, mă întorc şi eu în compartiment

– E chiar aşa de bun romanul? îl mai întreb o dată pe prietenul meu.

– Îhî. Nu-ţi vine să crezi, pe cuvântul meu!

Îi zâmbesc, pentru că nu ştiu cum aş putea să-i răspund în alt mod, îl mai invidiez puţin pentru inspiraţia de a-şi lua o carte pe tren, apoi, cu capul pe palton, mă străduiesc să adorm.

Dale mozaicate

Începuseră să pună dalele acelea cu vreo două săptămâni în urmă. Eu am fost martorul acestui început. Venisem de la un interviu pentru obţinerea unui post, interviu care însă nu lăsase loc de prea multe speranţe. La specializarea mea, concurenţa era foarte mare. Şi, oricum, până la telefonul pe care urma să-l primesc din partea examinatorilor, în cazul fericit în care aş fi fost ales, mai era ceva vreme. Aşa că am stat atunci în faţa blocului, o oră, două, nu ştiu cât. Am stat aşa, urmărindu-i pe muncitorii care puneau dale mozaicate în viitoarea piaţă mare a oraşului.

Trecuseră vreo două săptămâni de-atunci.

Acum, în această dimineaţă, mă trezesc, ca de obicei, la ora şapte. Îmi beau ceaiul în faţa ferestrei, duc din când în când o ţigară spre buze şi, tot ca de obicei, spun:

– Da' mai dă-o-n mă-sa de viaţă!

Lucian Dan Teodorovici
96-00. POVESTIRI
Editura LiterNet
2002

Ceaiul, fereastra, ţigara, da' mai dă-o-n mă-sa, cam asta fac eu în ultima vreme, între orele şapte şi opt din dimineaţă. Şi de ce-ar fi azi altfel? Mă clatin, sorbind din ceaşcă în faţa ferestrei, mă gândesc la fosta văduvă de la etajul inferior care, de când s-a recăsătorit, mă înnebuneşte cu ţipetele ei paroxistice, consumate în patul conjugal. Apoi, urmându-mi ritualul, renunţ la a-mi judeca vecina şi, privind spre dalele acelea mozaicate, îmi pun, aproape mecanic, întrebarea:

– Cât dracu' au mai avansat ăştia cu lucrul?

Imediat, eliberată de imaginile fostei văduve cu un libido ridicat, mintea mea începe să calculeze: „Alaltăieri puseseră patru sute treizeci de rânduri de dale, de-a lungul. Mai înainte cu o zi, aveau numai trei sute noă'ş'opt. Şi mai înainte…".

Mă îndepărtez de fereastră, vin lângă birou, deschid carneţelul în care mi-am făcut toate calculele cu privire la dalele aşezate de muncitori în piaţa mare a oraşului şi:

– Mai înainte aveau trei sute şaizeci şi nouă! exclam, după ceva timp. Ce dracu'!? Într-o zi pun douăzeci şi nouă de rânduri, în alta trei' ş' două!?

Asta-i o surpriză. Dacă la început muncitorii aşezau zilnic acelaşi număr de rânduri, iată că, acum, pe măsură ce au înaintat, productivitatea muncii lor pare să fi crescut. Contrariat, cobor în stradă. În faţa mea se întinde platoul garnisit cu dale mozaicate. Încep să păşesc pe ele, numărându-le. După ceva timp, ajung în sfârşit la capăt.

– Patru sute şaizeci şi opt de rânduri! mă minunez.

Observaţia asta nu poate duce decât la o singură concluzie:

– După câte se pare, pe netoţii ăştia cineva îi mână din spate. Probabil au o dată limită şi sunt în întârziere. Altfel, nu-mi explic cum se face că în fiecare zi pun tot mai multe rânduri. Nu-mi explic!

Mă întorc, preocupat, cu faţa spre blocul în care locuiesc. „Ia să facem, gândesc, un calcul sumar, având în vedere numai ultimele zile: ziua unu – 369; ziua a doua – 398; ziua a treia – 430; iar ieri – 468! Progresie evidentă. Nu m-am încurcat deloc în calcule!". În drumul spre apartamentul meu păşesc încet pe fiecare rând de dale mozaicate şi număr din nou, în şoaptă.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Vreau să fiu absolut sigur că n-am greşit. Şi, o dată ajuns la capăt, îmi dau seama că n-am făcut nici o greşeală. Patru sute şaizeci şi opt. Aşa că intru în bloc şi urc pe jos cele şapte etaje. Apoi, ajuns în casă, mă dezbrac, îmi pun un halat, scutur de pe mine apoi strivesc gândacul care mi s-a urcat pe picior şi… Privesc ceasul. E zece.

Mă aşez, oarecum mulţumit, într-un fotoliu.

– Ce chestie! râd. În fiecare zi, mai mult, tot mai mult!

Nişte dorinţe

Azi mi-am dat întâlnire, în parcul în care am cunoscut-o, cu cea mai frumoasă fată din oraş, prima mea iubire. Şi, nu ştiu de ce, am emoţii. De fapt, emoţiile mele sunt justificate, dar nici nu-mi trecea prin cap că ele vor fi atât de mari. Însă, iată, asta se întâmplă. N-ar trebui, poate, să fie aşa.

O recunosc de la depărtare. Hainele pe care le poartă, atât de diferite de cele în care era îmbrăcată când am cunoscut-o… Atunci avea o helancă pe gât, una verde, fustă în carouri, din aceea de şcolăriţă, ghete; acum poartă bluză decoltată, roşie, fustă scurtă, cizme de piele cu toc înalt. Dar, în fond, nu ştiu de ce îmi pasă. Asta contează?

Se apropie grăbită, e roşie în obraji şi pare puţin nervoasă.

– Ce vrei?! se răsteşte, imediat ce ajunge lângă mine. Am fugit de la serviciu pentru a ajunge aici. Sper că nu ai de gând să-mi spui ceva idiot, cum – trebuie să recunoşti – ai uneori obiceiul, ceva lipsit de importanţă.

Emoţiile îmi cresc, determinate de starea ei, mai agitată decât era de prevăzut. Parcul în care ne aflăm îşi lasă umbrele copacilor peste noi. Atmosfera, care ar trebui să fie una melancolică, nostalgică, aici, în locul în care ne-am cunoscut, devine tot mai apăsătoare. O invit, printr-un gest, să se aşeze pe banca aflată alături. Ea, tot printr-un gest, mă refuză.

– Uite, spun atunci, trăgând aer în piept, aş vrea să discutăm puţin despre căsătorie.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Despre căsătorie?!

Pare foarte mirată. Şi de ce n-ar fi? În fond, nu mulţi bărbaţi îşi cheamă aşa, pe nepregătite, prima iubire la o discuţie despre căsătorie.

– Mă, adaugă ea, tu glumeşti sau chiar ai de gând să-mi vorbeşti serios?

– Serios, eliberez eu aerul din piept. Vreau să-ţi vorbesc despre căsătorie. Mai exact, aş vrea să-ţi spun ce mi-aş dori eu. Care ar fi dorinţele mele cu privire la o căsnicie.

Se aşează în cele din urmă pe banca de lângă noi şi-şi vâră o ţigară între buze. Simte nevoia să fumeze. Din cauza surprizei. Sau a nerăbdării. Sau, cine ştie, poate din cauză că e puţin nervoasă. Mă aşez şi eu pe bancă şi-i privesc gesturile: urmăresc cu atenţie drumul brichetei spre vârful ţigării, urmăresc cu atenţie străduinţele ei de a aprinde bricheta, urmăresc cu atenţie dispersarea primului fum slobozit printre buze. Urmăresc cu atenţie orice mă poate îndepărta de subiectul pe care trebuie să-l discutăm, dorindu-mi, în acelaşi timp, în mod ciudat, să ajungem cât mai repede la acest subiect.

– Ce-i cu...? se bâlbâie ea, după ce mai trage o dată, puternic, din ţigară. De fapt, ce vrei să-mi spui? Nu te înţeleg.

– Aş vrea, încep eu, muşcându-mi buzele a firească emoţie, aş vrea să-ţi spun mai întâi cum văd eu că ar trebui să fie o soţie.

– Cum ar trebui să fie o soţie!?

– Îhî.

În mintea mea se desfăşoară un plan de idei foarte întins. Unul elaborat până în cele mai mici amănunte. Am însă o problemă. Aici, în parcul în care ne-am cunoscut, în faţa ei, planul acesta de idei, bine structurat înainte, nu mai valorează nimic. Emoţiile se dovedesc copleşitoare, iar ceea ce eu simt că trebuie să spun nu se concretizează în cuvinte. Aşa că tăcerea devine din ce în ce mai stânjenitoare. Iar ea, prima mea iubire, dă tot mai multe semne de nervozitate.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Uite, îndrăznesc eu în cele din urmă, cam asta mi-aş dori: în primul rând, ar fi drăguţ... nu... ar fi chiar de dorit ca soţia mea să nu mă înşele. Îmi dau seama că... poate e dificil..., dar cer prea mult ca ea să mă iubească doar pe mine?

– Ei, na-ţi-o bună, o aud murmurând.

Nu ştiu ce poate să însemne acest „Ei, na-ţi-o bună". „Ei, na-ţi-o bună, cum să te înşel?!" sau „Ei, na-ţi-o bună, cum dracu' să te iubesc doar pe tine?!". Dar nu doar atât am să-i spun, aşa că nu mă opresc prea mult cu gândul asupra intervenţiei sale. Vreau să mă eliberez de momentul ăsta pe care l-am pregătit atât de minuţios, nu mai vreau să amân nimic. Trebuie să continuu.

– Aş vrea, adaug repede, să fie alături de mine în momentele mai grele. Ştiu că sună a cuvinte spuse în altar, dar ar fi chiar dificil ca ele să aibă justificare în realitate? Uite, să spunem... Spre exemplu, să spunem că sunt dat afară de la firma la care lucrez. Nu mi-aş dori, trebuie să înţelegi, ca dialogul ce-ar putea avea loc în urma acestui eveniment între mine şi soţia mea să curgă în felul următor: „Ştiam eu că m-am căsătorit cu un cretin, un neisprăvit, ştiam eu că nu eşti în stare să faci nimic în viaţă"; eu, încercând să mă apăr, n-aş vrea să fiu nevoit să spun: „Iartă-mă, iubito", iar soţia mea să-mi răspundă: „Taci, boule! Mai ai neruşinarea să-mi vorbeşti?!". Dimpotrivă, eu cred că ar fi de dorit ca dialogul să decurgă cam aşa: „Lasă, iubitule, că putem trece noi, împreună, peste toate astea". Înţelegi?

Ea zâmbeşte. Şi naiba ştie dacă zâmbetul ăsta al ei e unul de aprobare sau unul de dispreţ.

– Aş vrea, continuu, ca soţia mea să facă din când în când mâncare. Nu întotdeauna, mă grăbesc s-o liniştesc, observând rictusul aşternut pe faţa sa. Mă ştii pe mine un... din ăla, cu concepţii învechite, un retrograd? Nu sunt aşa. Aş vrea ca doar uneori să facă mâncare; alteori, bineînţeles, să fac eu... în fine, cedez, ăsta nu e chiar cel mai important aspect.

– Stai puţin...

Nu accept intervenţia asta. Nu pot s-o accept.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Mai am de spus încă ceva, scuză-mă! aproape că ţip. Aş mai vrea ca soţia mea să accepte să avem copii. Vezi, ăsta-i un lucru foarte important. Mie îmi plac copiii, ţi-am spus asta vreodată? Îmi plac tare mult. Aş vrea să am copii cu soţia mea.

O văd încruntată, ceea ce, ca întotdeauna, mă sperie. Dar, în acelaşi timp, simt că mi s-a luat o grea povară de pe umeri. Pentru că, iată, azi am reuşit să-i vorbesc despre frământările care mă stăpânesc de atâta vreme. O văd încruntată şi:

– Ai vrea, ai vrea, ai vrea! exclamă. Dar te-ai gândit că, poate, eu nu aş vrea să-ţi accept condiţiile?

– Nu-s condiţii, mă apăr, nu, nu, nici vorbă. Sunt doar nişte dorinţe. Atât. Nu-i mare lucru.

– Ei bine, se strâmbă ea a refuz, eu nu le pot vedea altfel decât ca pe nişte condiţii. Şi nu-mi plac. O astfel de soţie eu nu pot fi.

Hotărârea cu care-mi vorbeşte îmi oferă o viziune concretă a eşecului îndelung conceputului meu plan de idei. Şi privirea mea se opreşte din nou, mohorâtă, asupra fumului de ţigară, răzleţit printre crengile copacilor, asupra… Nu, încă nu. Poate că ar mai trebui să încerc.

– Nici măcar parţial?

– Nici, îşi curbează ea buzele a mândrie. Nici!

Între noi se lasă din nou, stânjenitoare, tăcerea. Şi iată-ne, stând în parc, pe o bancă, aşteptându-l fiecare pe celălalt să spună câteva cuvinte. Nimic nu se întâmplă însă. Ea îşi fumează ultimul centimetru din ţigară. Eu mă uit la ea, observând fumul gros ce-i acoperă monoton, la fiecare eliberare dintre buze, chipul. Observând apoi că a uitat să mai scuture scrumul, care acum se lungeşte, curbează, strâmbă spre pământ. Şi mă gândesc la gravitaţie, ce forţă puternică este aceasta, cum leagă ea lucrurile de pământ; şi privesc umbra ei, combinată cu umbra scrumului coroiat. În umbra asemănătoare cu cea a unui gândac uriaş îmi pierd gândurile. Până când ea se hotărăşte să vorbească:

– Ce facem, în concluzie? Cum rămâne cu discuţia pe care am avut-o?

Privesc în continuare umbra, care se întinde dinspre scrumul ţeapăn până la picioarele sale. Şi:

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Ce să facem? dau din umeri, în cele din urmă. Tu hotărăşti. Eu am vrut numai să-ţi spun.

– Un fapt e stabilit: nu pot să-ţi îndeplinesc condiţiile. Deci?

– Dorinţele.

– Ce?

– Dorinţele, nu condiţiile.

–Cum vrei. Orice ar fi ele, dorinţe, condiţii, eu n-am de gând să le respect. Întrebarea mea e: ce facem, divorţăm?

– Nu cred că e nevoie.

– Cum zici, dă ea din mână indiferentă.

– Nu, după cinci ani de căsnicie, nu mai cred că e nevoie.

Scrumul cade, soţia mea aruncă ţigara din mână, o striveşte sub unul din pantofi, se întoarce spre mine şi, dispreţuitoare, fără doar şi poate dispreţuitoare, mă întreabă:

– Atunci, de ce dracu' m-ai chemat aici?

– Aşa…

– Cum adică „aşa"?! Mă faci să pierd atâta timp doar… „aşa"?

– Lasă, dau eu din mână, să nu mai discutăm.

Ea se ridică de pe bancă şi, pufnind nervoasă, pleacă spre serviciu. Iar eu, câteva minute mai târziu, plec spre casă.

Omul-pasăre nu zboară azi

La noi în oraş, în luna august, îşi deschide porţile un circ mic, vârât într-un cort de doişpe persoane. Un circ mic, care prezintă mici circării: câinele ce se dă peste cap la comandă, papagalul vorbitor de arabă, femeia cu barbă şi omul cu faţă de taur. Totuşi, atracţia principală a acestui circ e alta. Cum, de altfel, dă de înţeles şi afişul oficial, pe care scrie, cu litere mari, îngroşate, de culoare roşie:

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Pagina anterioară

CUPRINS

Pagina următoare

MARE ATRACŢIE MARE! CIRCUL NOSTRU VĂ PREZINTĂ UN CAZ UNIC:

OMUL-PASĂRE!

O ZI ZBOARĂ, O ZI NU ZBOARĂ. AZI NU ZBOARĂ.

Omul-pasăre ambalează alimente la o întreprindere din oraş. În afara unei luni: august. În august, dumnealui e în concediu. În august, dumnealui organizează acest circ, cu ajutorul unor prieteni. Printre aceşti prieteni se află o femeie ce poate fi uşor recunoscută de spectatorii circului în femeia care cerşeşte în faţa bisericii, tot restul anului. Aici, în circ, ea joacă rolul femeii cu barbă. De asemenea, omul cu faţă de taur, alt prieten al omului-pasăre, poate fi recunoscut în singurul pantofar al oraşului, care lucrează la pantofărie vreme de unsprezece luni pe an.

Ambalatorul de alimente este deci, pe timpul concediului său, patron al circului şi om-pasăre. Dar, pentru că circul n-ar fi fost circ fără câteva vieţuitoare diferite de om, tot patronul se ocupă de dresura câinelui şi a papagalului. Astfel, pe lângă ambalator de alimente, patron de circ şi om-pasăre, el este dresor de câine şi dresor de papagal. De fapt, el îşi aduce câinele cu care copiii lui se joacă în restul anului, îl numeşte Homer-Câine-De-Circ, în loc de Azor (cum îl strigă în rest copiii), îi pune fundă roşie la gât, îl vâră în scenă şi îl obligă să se rostogolească de vreo cinci ori. Apoi, cu mâinile încrucişate la piept, circarul aşteaptă aplauze pentru minunăţia sa de câine.

Papagalul… Aici povestea e chiar mai simplă decât cea a transformării lui Azor în Homer-Câine-De-Circ. Primit de circar cu mulţi ani în urmă de la un prieten marinar, papagalul n-a reuşit să înveţe decât câteva croncănituri. Noi, locuitorii oraşului, ne prefacem că habar n-avem de povestea păsării aşa-zis vorbitoare şi, în timpul recitalului de croncănituri, nu obosim a aplauda extraordinarul talent al papagalului. Spre exemplu:

– Spune-le spectatorilor „Bine aţi venit!” în arabă, îl pofteşte la vorbă dresorul.

– Craaah-bruum-cârţ-truumf!

– Bine aţi venit, traduce, vesel, circarul.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Iar noi aplaudăm, pentru că nu ne dor palmele şi pentru că, oricum, neştiind arabă, nu ne e greu să ni-l închipuim pe papagal glăsuind a Şeherezada.

Totuşi, cum afirmam la început, cea mai mare atracţie a circului rămâne omul-pasăre. Acesta nu apare decât pe afiş, dar lipsa lui e perfect justificată. Afişul îl prezintă astfel:

OMUL-PASĂRE! O ZI ZBOARĂ, O ZI NU ZBOARĂ. AZI NU ZBOARĂ

Şi această reclamă a fost concepută cu mulţi ani în urmă, pe când circul era la prima reprezentaţie de lună august. De atunci, afişul a rămas neschimbat. Nici eu, nici altcineva din oraş nu ne-am simţit frustraţi vreodată de faptul că încă nu-l văzusem zburând pe deja celebrul om-pasăre. Toţi îl cunoşteam: era ambalatorul-patron de circ-dresor de papagal-dresor de câine. Nu-l văzusem zburând... Şi ce? Afişul ne minţea cu ceva? În fiecare zi vedeam scris: „Azi nu zboară"! Întotdeauna rămânea ziua de mâine. Şi, dacă mâine ne duceam să-l vedem zburând, afişul ne amintea că ne aflăm în ziua de azi, nu în cea de mâine. Mâine, îmi spuneam eu, îşi spuneau şi ceilalţi locuitori ai oraşului, mâine cu siguranţă că omul-pasăre va zbura.

Au trecut vreo şapte ori vreo cinşpe ani de când circul a avut prima reprezentaţie. Azi este întâi august, iar eu mă îndrept spre locul în care circarul îşi pune de obicei scena. Sunt curios. În primul rând, sunt curios să văd ce mai face acum Homer-Câine-De-Circ. Căci Azor, câinele ambalatorului, a îmbătrânit şi a orbit. De asemenea, aştept s-o văd pe femeia cu barbă, căci cerşetoarea din curtea bisericii îşi acoperă, în timp ce cerşeşte, faţa cu un batic. Aşa că nimeni din oraş nu-i poate vedea barba în afara circului. Dar cel mai curios sunt în ceea ce-l priveşte pe omul-pasăre. Cu ceva timp în urmă – să fie vreo două luni de atunci? – ambalatorul a murit. A căzut de pe o scară, dar asta are mai puţină importanţă. Ca să fiu cinstit, el nici nu mă prea interesează. Moartea lui n-a prea făcut vâlvă în oraş. Nici n-avea de ce să facă vâlvă. În fond, se întâmplase ceva cât se poate de obişnuit: murise un om, lucrător la întreprinderea de ambalat alimente. Şi atât.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Ajung în faţa scenei. Observ mulţimea strânsă şi asta mă mulţumeşte, ca în fiecare an, când îmi dau seama că oamenii n-au uitat să se bucure la astfel de ocazii. Intru în faţă şi mă mir. Scena este goală. Nici omul cu faţă de taur. Nici Homer-Câine-De-Circ. Nici papagalul care vorbeşte arabă. Nici femeia cu barbă. Mă uit pe copacul pe care, anul trecut, la fel ca în ceilalţi ani, se afla afişul. Observ, încă dinainte de a mă apropia, că afişul a fost înlocuit cu altul. Vin lângă copac şi citesc:

ÎN URMA ULTIMELOR EVENIMENTE PETRECUTE ÎN ORAŞUL NOSTRU, CIRCUL VĂ INFOMEAZĂ CĂ ŞI-A SCHIMBAT PROGRAMUL. ASTFEL, SPECTACOLELE SE VOR ŢINE ÎN FELUL URMĂTOR: O ZI DA, O ZI NU. ASTĂZI NU SE ŢINE NICI UN SPECTACOL.

Sunt mulţumit de explicaţie, la fel cum mulţumiţi sunt şi ceilalţi oameni din jur. Nici n-aş avea de ce să fiu nemulţumit, din moment ce afişul ne anunţă, concret, că mâine vom fi martorii unui spectacol. Ştiu că acest circ este unul serios, că oamenii care lucrează aici sunt oameni de cuvânt. Aşa că, după ce dau jos gândacul care urcă spre primele litere ale afişului, plec agale spre casă, aşteptând ziua de mâine.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Fic (1997)

Am creat o teorie ce are la bază Complexul Fic. Totul a început, ştii şi tu, marile teorii pornesc de la un fapt banal, totul a început, îţi spuneam, cu multă vreme în urmă, când un prieten mi-a povestit o întâmplare ce lui i s-a părut demnă de reţinut. „Am fost martorul unei scene hazlii", spunea prietenul despre care îţi vorbesc. „Ce scenă, domnule?", l-am întrebat. Şi acum tu ai tot dreptul să te întrebi, la rândul tău, ce întâmplare putea fi atât de ieşită din comun, încât să nască o teorie grandioasă. Ai puţină răbdare şi o să înţelegi. Doi bărbaţi, aflaţi într-o stare bahică destul de avansată, aveau o dispută. Fireşte, când se întâlnesc doi bărbaţi beţi, de cele mai multe ori se iscă o dispută, ai să spui. Dar cearta ăstora despre care mi-a povestit prietenul meu era deosebită. Nu ştiu care era motivul supărării lor. Dar, în timp ce unul dintre ei se dădea de ceasul morţii să-şi coloreze limbajul cu cât mai multe invective, celălalt, calm, imperturbabil, nu rostea decât atât: *Băi, Fic!* Probabil te întrebi ce-am văzut eu deosebit în asta. Ascultă-mă, domnule, până la capăt şi o să înţelegi. Ei, vezi tu, pe celălalt bărbat nu-l chema Fic. Aici e problema. Deşi nu-l chema aşa, partenerul său de dispută nu contenea să-i spună, pe un ton dispreţuitor: *Băi, Fic!* Apelativul ăsta îl irita atât de tare pe primul bărbat, încât acesta, pe lângă invective, îl apuca din când în când de gât pe celălalt, scuturându-l cu nădejde. Poate că apelativul ăsta era o poreclă, vei fi tentat să spui. Şi, se ştie, sunt foarte mulţi oameni care nu suportă poreclele. Dar te înşeli gândind astfel, căci nu era o poreclă. Tocmai asta m-a frapat, şi asta te va frapa şi pe tine. Fic nu însemna nimic pentru cel apelat astfel. Căci, printre altele, prietenul meu mi-a descris şi reacţia lui: „Tu mă faci pe mine Fic, băi, boule?! Eu sunt Fic pentru tine?! Şi, la dracu', ce-i cu Fic, ăsta?!". Ei, asta nu ţi se pare o întâmplare deosebită?

Văd că nu pari prea entuziast, fapt explicabil. Explicabil, deoarece cred că tu nu te prea pricepi să descoperi senzaţionalul. Ba, mai mult decât atât, fără să intenţionez să te jignesc, aş îndrăzni să afirm că, deşi te cunosc de puţină vreme, n-ai fi în stare să recunoşti senzaţionalul nici măcar dacă – permisă-mi fie expresia – ţi-ar fluiera în urechi ca o locomotivă. Dar pentru mine e altfel. Vezi tu,

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

pentru mine întâmplarea povestită de acel prieten al meu a fost o reală provocare. Pentru că, să fii numit Fic fără să fii Fic, mai mult chiar, fără să ştii ce înseamnă Fic, e chiar o chestie ciudată. O chestie enervantă. Mai enervantă decât orice înjurătură, mai supărătoare decât orice jignire concretă, mai dureroasă decât o palmă. Nu, nu, e prea puţin spus. Să fii numit Fic fără să fii Fic, fără să ştii măcar ce înseamnă Fic, e cu adevărat deprimant. Un om sensibil ar putea chiar să cadă într-o depresie acută, care să-l trimită în curtea spitalului de psihiatrie. Cu alte cuvinte, ca să închei ideea, la vremea aceea – ca şi acum, de altfel – am considerat că problema era prea serioasă ca să fie tratată superficial. Trebuia gândită. Trebuia studiată.

Anul ce a urmat mi-am ocupat timpul liber făcându-mi un plan de bătaie. Şi, cum orice teorie are la bază experimentul, am ajuns la concluzia că simpla povestire pe care am auzit-o nu era de-ajuns. Trebuia să experimentez eu însumi o situaţie asemănătoare. Din motivul ăsta, sper că mă înţelegi, următorii doi ani mi i-am ocupat studiind cu mare atenţie o serie de caractere, o serie de oameni de diferite profesii, de la macaragii la ingineri, de la profesori la elevi, de la actori la soprane şi aşa mai departe. La sfârşitul celor doi ani, după câteva nopţi pe care le-am pierdut făcând diverse socoteli, am ajuns la concluzia că doi dintre oamenii pe care i-am avut în vedere pentru experimentul meu erau cât se poate de potriviţi ca şi cobai. Decizia finală am luat-o totuşi după încă şase luni, timp în care am urmărit toate mişcările celor doi. În fine, ziua cea mare a sosit.

L-am abordat pe primul dintre cei aleşi, pe intelectual, renumit profesor la universitatea din oraş, în timp ce mergea la piaţă.

– Băi, Fic! i-am spus.

Intelectualul m-a privit oarecum mirat, a întins mâna dreaptă, şi-a îndoit-o din cot, a aşezat-o pe pieptul meu şi m-a împins uşor spre stânga sa, apoi şi-a continuat drumul în tăcere. Mi-am scos repede carneţelul şi mi-am notat câteva concluzii succinte, apoi am alergat după intelectual.

– Băiii... Fic! i-am spus din nou.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

De astă dată am prelungit sunetul „i”, intenţionând astfel să dau o tentă de dispreţ exprimării mele. Se pare că asta a fost o provocare serioasă pentru profesor, căci s-a oprit şi m-a privit încruntat.

– Domnule, a vorbit el către mine, mă cunoaşteţi?

– Nu.

– În cazul acesta, ceea ce faceţi dumneavoastră este o depăşire a limitei de bun-simţ. Păreţi un om echilibrat. Vă rog să nu prelungiţi acest moment penibil şi să îmi permiteţi să-mi văd de drum.

– Nu vă interesează, m-am mirat, de ce v-am numit Fic?

– Nu, domnule. Ceea e mă interesează acum este să-mi continui în linişte drumul.

L-am părăsit pe intelectual oarecum descumpănit. Încă nu ştiam dacă reacţia lui avea să folosească experimentului pe care îl făceam. Dar la asta aveam să mă gândesc mai târziu. Deocamdată trebuia să-mi îndrept atenţia spre muncitor.

L-am aşteptat pe muncitor la poarta fabricii toată noaptea. Lucra în schimbul trei, iar eu eram prea emoţionat în aşteptarea momentului ca să mai pot dormi. L-am aşteptat întreaga noapte, stând în picioare, sprijinindu-mă de un copac situat la aproximativ douăzeci de metri de poarta fabricii. Mintea îmi fremăta de idei. Şarpele îndoielii îmi muşca raţiunea. Va accepta muncitorul să-mi răspundă? Cum va reacţiona? Se va enerva? Mă va înjura? Va râde?

Sunetul sirenei m-a găsit într-o stare apropiată de paroxism. L-am recunoscut imediat pe alesul meu, în convoiul de muncitori care ieşise pe poarta fabricii. M-am apropiat de el şi, încercând să-mi stăpânesc bătăile inimii, am rostit repede:

– Băi, Fic!

Omul părea nedumerit. Şi-a aţintit privirile timp de două secunde asupra mea, şi-a tras nasul, s-a şters apoi la gură cu mâneca salopetei sale bleumarine de muncitor, şi-a mai tras o dată nasul, a ridicat din umeri şi a spus calm:

– Şaibă.

Şi a plecat.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Şaibă? Şaibă?! Ce voia să spună? Şaibă, înţelegi? Adică piesa aceea de metal, ştii despre ce vorbesc, piesa aceea situată între piuliţă şi… Dar, nu! N-am acceptat. Trebuia să aibă un alt înţeles. Trebuia să fie un termen argotic din societatea asta, a muncitorilor. Cu siguranţă, era un termen argotic. Unul jignitor. Am zâmbit larg: omul s-a simţit lezat şi mi-a răspuns cu aceeaşi monedă. Iată o reacţie la care speram.

Am grăbit pasul şi l-am ajuns pe muncitor din urmă. Trebuia să trec la faza secundă a experimentului.

– Băiii… Fic!

Fireşte, am insistat asupra sunetului „i".

– Şaibă.

I-am mulţumit respectuos, apoi i-am întors spatele. Era timpul să trec la primele concluzii.

Timp de trei ani de zile am filosofat pe marginea concluziilor mele. În momentul în care am considerat că se adunaseră în mintea mea suficiente cugetări profunde pentru a forma o teorie, am trecut la scrierea primei mele cărţi pe această temă.

După şaptesprezece ani de muncă susţinută, cartea mea, pe care am intitulat-o, bineînţeles, *Complexul Fic*, a putut fi cumpărată din librării. Cuprinzând nouă sute de pagini a căror profunzime filosofică şi psihologică n-a putut fi contestată de nimeni, ideea cărţii al cărei autor sunt ar putea fi sintetizată în următoarele fraze, pe care, de altfel, le-am şi trecut în prefaţă: „Complexul Fic se manifestă diferit, în funcţie de capacitatea intelectuală a omului asupra căruia acţionează. O minte elaborată, supusă agresiunii Fic, îşi caută un refugiu în subconştient. Parcă ferindu-se să cadă în capcana dorinţei de cunoaştere, mintea elaborată fuzionează cu acest complex. Iar rezultatul e indiferenţa. O minte simplă, pe de altă parte, răspunde agresiunii de tip Fic, cu o altă agresiune, de acelaşi tip. Ambele minţi se supun însă acestui complex, prin căutarea unei evadări din inexplicabil. Şi totuşi, ceea ce este inexplicabil, este faptul că nici una nu caută să-şi explice inexplicabilul, neacordând astfel explicabilului şansa de a se transforma din inexplicabil în explicabil".

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Convins fiind, după apariţia cărţii, de valoarea sa practică, m-am prezentat la universitatea locală, solicitând un post şi, prin urmare, posibilitatea de a preda un curs. Spre surprinderea mea, ca o exemplificare a micimii minţilor universitare locale, cererea a fost respinsă. Supărat, am înfiinţat un cerc psiho-filosofic, numit Cercul Psiho-Filosofic Fic. Din nefericire, ori, poate, din fericire, acest cerc nu a fost niciodată inaugurat. Asta pentru că, într-o zi, aflându-mă într-un bar în căutare de adepţi, am asistat fără voia mea la o discuţie care a aruncat o lumină nouă asupra complexului Fic.

– Mai bem o votcă, bă', nu-i aşa? l-a întrebat un om pe colegul său de masă.

– 'Şa-i, bă'! l-am auzit glăsuind pe celălalt.

'Şa-i, bă' ? 'Şa-i, bă'?! Cu alte cuvinte – înţelegi? –, „aşa-i, băi". Groaza teribilă pe care am simţit-o în primul moment, a fost rapid înnobilată de fericirea iluminării. Niciodată până în acel moment nu înţelesesem importanţa realmente revoluţionară a apostrofului. Niciodată până atunci nu pricepusem măreţia eliziunii. Puterea ei de a schimba destinul unui om. Teoria mea despre Fic cădea. O muncă titanică era zădărnicită de apostrof. O credinţă de viaţă era ridiculizată de o eliziune. Îmi devenise clar: acel muncitor, pe care-l folosisem odinioară ca şi cobai în experimentul meu, nu mă jignise cu vreun invectiv argotic. El nu spusese „şaibă". Ci, pur şi simplu, aprobase ceea ce spusesem eu. Dă-mi ceva de scris ca să-ţi fac reprezentarea grafică. Vezi?

– Băi, Fic!

– (A) *şa* (–) *i* (,) *bă* (i)!

Şi:

– Băiii… Fic!

– (A) *şa* (–) *i* (,) *bă* (i)!

Deci muncitorul se acceptase ca Fic, fără să fie Fic! O întorsătură de situaţie care schimba întregul univers al cunoaşterii mele. Concluziile mele de atunci nu valorau mai mult decât o biată ceapă degerată. Dar ce concluzii se puteau trage în urma acestui nou înţeles! Ce concluzii!

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

M-am reapucat de scris. Am terminat noua mea carte cu câteva zile înainte de a împlini şaptezeci de ani. Cartea *Noul Complex Fic* a văzut lumina tiparului în iarna ce a urmat. Şi, de astă dată, aveam toate motivele să fiu satisfăcut. Teoria mea nu suferea vreun cusur. Paginile cărţii găzduiau adânci cugetări, ale căror sensuri convergeau spre o devenire a psiho-filosofiei însăşi. Dacă prima parte a teoriei mele a rămas aceeaşi, continuarea s-a modificat în totalitate. „Complexul Fic se manifestă diferit, în funcţie de capacitatea intelectuală a omului asupra căruia acţionează. O minte elaborată, supusă agresiunii Fic, îşi caută un refugiu în subconştient. Parcă ferindu-se să cadă în capcana dorinţei de cunoaştere, mintea elaborată fuzionează cu acest complex. Iar rezultatul e indiferenţa.", am scris în prefaţa noii cărţi. Până aici, ai observat, fireşte, totul a rămas neschimbat. De aici încolo însă, teoria mea a apărut într-o nouă lumină: „O minte simplă, pe de altă parte, *nu* răspunde agresiunii de tip Fic, cu o altă agresiune, de acelaşi tip. *Nu* ambele minţi se supun acestui complex, prin căutarea unei evadări din inexplicabil. *Una dintre ele, cea simplă,* nu caută să-şi explice inexplicabilul, neacordând astfel explicabilului şansa de a se transforma din inexplicabil în explicabil, *în schimb acceptă inexplicabilul, drept explicabil.*"

Diferenţa esenţială dintre cele două teorii este mai mult decât evidentă. Nu cred că e nevoie să insist asupra ei. Sunt convins că ai înţeles şi tu.

Ar avea rost să spun mai multe? Nu cred. Mai interesează pe cineva omul? Nu, doar opera contează. Din acest motiv, privind în urmă, nu regret nimic. Complexul Fic a existat înainte de mine şi va exista în continuare. Satisfacţia mea este că, de-acum, acest complex va putea fi studiat conform unor norme bine elaborate. Iar eu... Ce-o să fac eu, de-acum încolo? O să fac în continuare ce am făcut după apariţia celei de-a doua cărţi dedicată Complexului Fic. Adică o să trăiesc retras la reşedinţa mea de la munte. Voi trăi retras, cu sentimentul datoriei împlinite, hotărât să-mi petrec timpul pescuind, şezând în faţa şemineului din căbănuţa mea, citind... îmi este suficient.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Plapuma (1996)

Tot ce mai pot să-mi doresc în momentul de faţă este să nu-mi ia plapuma. Adevărul este că, de o săptămână, în fiecare noapte, obsesiv, numai la asta mă gândesc: să nu-mi ia şi plapuma. Cu siguranţă, este o plapumă din acelea despre care poţi spune fără nici un fel de reţinere că ar merita un premiu de frumuseţe. Dacă astfel de premii s-ar acorda... Am primit-o cadou când m-am mutat aici, cadou de casă nouă. Pe mine m-a atras de la prima vedere, iar asta nu trebuie să mire pe nimeni. Fireşte, orice om orgolios ar spune la fel despre plapuma lui: este cea mai frumoasă! Însă eu nu exagerez defel. Şi nu exagerez nici afirmând că, în ziua în care am primit-o, am trăit una dintre bucuriile curate ale vieţii mele. Din acest motiv, mi se pare firesc să mă întreb: dacă pe mine m-a atras de la început, de ce nu l-ar atrage şi pe el?

De fiecare dată când intră în casă mi-e frică. Nu mi-e doar frică, sunt îngrozit. Şi asta se întâmplă de-o săptămână, noapte de noapte. Noapte de noapte îl rog în gând să fure orice, numai plapuma mea, plapuma primită de casă nouă, să mi-o lase.

Astăzi a venit târziu, e aproape dimineaţă. Îl văd strângând sul covorul persan. E unul din puţinele lucruri care au mai rămas în casă. Nu ştiu de ce a aşteptat atât de mult timp, până să-mi ia covorul. În fond, e un lucru de valoare. Nu are o valoare foarte mare, recunosc, dar este, oricum, ceva pentru care s-ar putea obţine un preţ satisfăcător. Însă eu cred că omul ăsta nu are simţul valorii. Mai bine spus, sper din tot sufletul să nu-l aibă, pentru a nu ajunge la concluzia că plapuma mea merită furată.

Deşi s-ar spune că senzaţia de groază impusă de vizitele lui îmi paralizează raţiunea, dispun totuşi de suficientă luciditate să constat că am de-a face cu un hoţ ciudat. Este ciudat măcar pentru faptul că, întâia oară când a venit, în urmă cu o săptămână, nu a luat nici un tablou. Nu a luat nici măcar bijuteriile, deşi erau puse oarecum la vedere, în vitrină. Nu a luat decât televizorul şi casetofonul. Casetofonul merita luat, nu a trecut mai mult de-o lună de când l-am cumpărat. Dar

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

televizorul? Un lucru greu de cărat, din al cărui preţ de vânzare abia dacă ai putea plăti prânzul pentru patru persoane la un restaurant de categoria întâi. Era un televizor color, e adevărat, dar nici măcar telecomandă nu avea.

A doua oară, hoţul s-a străduit să-şi repare greşeala. După ce a răscolit întreaga casă, pe lângă alte lucruri a descoperit şi cutia cu bijuterii. Însă nu merită respectul meu pentru asta. Dacă, spre exemplu, eu aş fi ascuns între timp cutia cu bijuterii? N-am ascuns-o, pentru că am vrut să existe la vedere ceva care să-l atragă mai mult decât plapuma. Plapuma era mult prea preţioasă pentru mine. Şi totuşi, dacă aş fi avut o fire înclinată spre avariţie, aş fi ascuns cutia cu bijuterii. Ori, măcar, aş fi înlocuit pietrele preţioase cu unele false. Iar hoţul ar fi rămas fără ele. Şi asta de dragul unui televizor demodat! În fine... Trebuie să mărturisesc că am fost mulţumit de fiecare dată când am văzut ce a luat. Deşi nu pot afirma că-mi erau indiferente lucrurile acelea, bijuteriile mele şi chiar televizorul meu demodat, de fiecare dată când a plecat am răsuflat uşurat. Asta pentru că lucrul cel mai important, plapuma mea, rămânea de fiecare dată la locul său.

Când mă gândesc acum la cea de-a treia noapte în care m-a vizitat, simt încă o transpiraţie rece prelingându-mi-se pe spate. A fost o noapte cumplită pentru mine! Cu alte cuvinte, a treia noapte a venirii sale s-a constituit în unul dintre acele momente în care uiţi până şi motivele pentru care ţi-e groază, prea preocupat fiind să suporţi groaza însăşi. El, hoţul, motivul chinurilor mele, nu a venit singur atunci. Şi-a adus un ajutor, ceea ce mi-a dat de înţeles că avea să ia ceva mare.

– Calculatorul e cel mai uşor de cărat, l-am auzit vorbind pe cel care venise să-l ajute. Mai uşor decât frigiderul ori maşina de spălat. Îl luăm primul, nu-i aşa?

Calculatorul era unul din lucrurile de valoare pe care le aveam în casă. Cu puţin efort, hoţul ar fi putut să-l care de unul singur. Aşa că nu puteam să-mi explic faptul că nu-l furase până atunci. Însă în cea de-a treia noapte el mi-a dat răspunsul. De fapt, i-a răspuns ajutorului său, dar explicaţia mi s-a părut şi mie cât se poate de pertinentă.

– Calculatoru' trebe demontat, i-a spus el. Are nişte fire în spate, uită-te şi tu. Calculatoru' aş fi vrut să-l iau de prima dată, dar avea firele alea...

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Le tăiem.

– M-am gândit şi eu la asta. Dar dacă pe-acolo circulă imaginea spre ecran? Cum mai vindem apoi aparatu'? Nu, nu tăiem nici un fir... Doar de asta te-am adus: ca să putem căra tot calculatoru', cu grijă. Să alegem firele alea, fără să-l stricăm. Şi trebe să lucrăm mai repede. Avem destul de puţin timp...

– Un timp care trece cât stăm noi de vorbă, a continuat celălalt. Să începem treaba, mai bine.

Am observat şi eu că, de fiecare dată, el se încadra într-un anume timp. Nu-şi permitea să stea în casa mea mai mult de o oră. Era un hoţ foarte atent. Ştia, probabil, că poliţistul de cartier trecea prin faţa blocului meu la fiecare ceas, noapte de noapte. Nu voia să rişte, iar asta merita apreciat la el.

– Eşti sigur că e plecat pentru toată săptămâna? l-a întrebat ajutorul pe hoţ, în timp ce se străduiau să ridice calculatorul.

– Cine, proprietaru'? Sigur. Şi dacă vine mai repede, ce?

– Mi-e teamă. N-aş vrea să fim obligaţi să-l omorâm.

– Îl omorâm şi gata. De ce să-ţi fie frică? râde hoţul. Ce să-i fac dacă-i prost şi vine mai repede? Da' îţi spun eu că nu vine! E plecat pentru o săptămână cu iubita lui, la munte! Ţi-am zis că m-am informat...

El s-a străduit să fie bine informat – o bănuiesc motivat pe bătrâna mea vecină de palier pentru această scurgere de informaţii – dar, din nefericire, nu a avut cum să afle că m-am certat cu iubita mea chiar în ziua în care împlineam douăzeci şi nouă de ani. L-am iertat pentru asta. De unde avea să ştie bietul hoţ că am contramandat plecarea la munte (care ar fi trebuit să aibă loc chiar în blestemata zi a aniversării mele), pentru că, singur, n-avea nici un rost să merg? Fireşte, nu era vina hoţului. Dar nici vina mea. Poate că era vina iubitei mele, care s-a hotărât brusc să-mi spună că îi place altcineva. Chiar de ziua mea.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Sunt fericit, iubito, i-am spus dimineaţa, imediat ce ea a intrat pe uşă. Sunt fericit să te am. Azi împlinesc douăzeci şi nouă de ani şi mă simt un om realizat. Am o locuinţă, am o slujbă, o am alături pe femeia vieţii mele, cu care voi petrece o săptămână de vis la munte…

– La mulţi ani! m-a întrerupt ea. La mulţi ani, să ai o viaţă fericită! Dar eu n-o să fac parte din ea, iubitule. Vezi tu, mi-am petrecut noaptea cu altcineva. M-am săturat să-mi fac speranţe gratuite. Aştept de zece ani să mă ceri de nevastă, iar tu nu vrei. Soarta a făcut să cunosc pe cineva care, după numai o noapte petrecută împreună, mi-a pus un inel pe mână. Eşti invitat la nunta mea. La mulţi ani, iubitule, dar nu mai mergem la munte.

– Bine, i-am spus.

Apoi am despachetat bagajele, i-am cerut înapoi cerceii pe care i-i dădusem în urmă cu cinci ani, ea a plecat spunând că mă dispreţuieşte pentru asta, iar eu m-am culcat. M-am culcat, ca să nu plâng.

Îmi dorisem foarte mult o vacanţă la munte, însă tot visul meu se sfârşea aici. Fireşte că-mi venea să plâng. Nu mai puteam să plec în vacanţă. Asta pentru că, în primul rând, nu se cădea. Un bărbat care se respectă nu merge *singur* în vacanţe. În al doilea rând, se putea întâmpla să mă îmbolnăvesc sau să am un accident. Era posibil să am dureri de burtă, să mă tai rău de tot în timpul bărbieritului, ori să cad de pe schiuri şi să-mi luxez piciorul. Cine avea să-mi poarte de grijă? *Nimeni*, dacă aş fi mers singur. În al treilea rând, cine avea să-mi facă de mâncare dacă mergeam la munte? Eu nu suport mâncarea de restaurant, n-am de unde să ştiu cât de curat este bucătarul şi nu vreau să risc vreo boală. Cine avea să-mi facă mâncare, dacă iubita mea *nu era* lângă mine?

Însă hoţul nu avea cum să ştie toate astea. Şi, din moment ce credea că sunt plecat, nu aveam cum să-l acuz pentru că-şi făcea conştiincios datoria de hoţ, venind cu mâinile goale în fiecare noapte, plecând cu câte ceva în fiecare noapte…

Iar azi? Azi, când toată casa e goală? Cine ştie ce se va întâmpla azi? În fond, atât a mai rămas: covorul persan – dar pe acesta tocmai se străduieşte să-l ia – patul meu vechi şi plapuma. E ultima noapte în care hoţul mă vizitează. Iar în această ultimă noapte, el *nu prea mai are* ce să ia. Au mai

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

rămas, fireşte, dulapurile, vitrinele, cele două biblioteci… Dar acestea sunt prea grele şi nu le va căra în spate. E probabil să nu fure nici patul, este un pat vechi, de asemenea greu. Dar, cu siguranţă, plapuma, lucrul cel mai scump mie din întreaga casă, îl va atrage.

Când a venit a patra oară a luat toate sticlele de băutură pe care le aveam în casă, a golit bibliotecile şi vitrinele şi a plecat. După ce în noaptea precedentă mă lipsise de calculator, frigider şi de maşina de spălat, am crezut un moment că totul s-a terminat. Nu mi se părea că ar mai avea destule motive să se întoarcă şi am îndrăznit să mă bucur. Însă m-am înşelat. În cea de-a cincea noapte, el a revenit. A intrat în baie, mi-a demontat robinetele de la chiuvetă şi de la cadă, le-a luat şi a plecat.

În a şasea noapte, penultima, nu am mai îndrăznit să sper că nu va veni. Şi bine am făcut. Căci uitasem ceva, ceva ce uitase şi el până în acel moment: tablourile. Nu erau tablouri deosebit de valoroase, dar erau bine pictate, iar hoţul nu părea să fie un bun cunoscător al artei plastice. A fost o noapte fericită pentru mine. Asta pentru că, în momentul în care l-am văzut intrând, mi-am spus că nu mai e nimic de făcut: de astă dată îmi va lua plapuma! Începusem deja să plâng fără zgomot, îngrozit de faptul că voi pierde plapuma la care ţineam cu atâta disperare, când am văzut tablourile. Nu ştiu cum putusem să uit de ele. În momentul în care le-am văzut însă, mi-am dat seama că nu e totul pierdut. Am zâmbit larg, fericit, când el a început să le dea jos de pe perete, unul câte unul.

Însă azi nu a mai rămas decât covorul persan. Care deja e pus deoparte. Hoţul caută prin bucătărie – nu ştiu ce-ar putea lua de-acolo. Revine în cameră şi, în momentul ăsta, regret enorm că apartamentul meu nu are decât o singură cameră. Aş fi putut să-mi iau unul mai mare, cu două ori cu trei camere. Însă, nu! Eu am considerat că, pentru necesităţile mele, e de-ajuns una! Şi iată că plapuma mea se află în această cameră, singura pe care o am, expusă la vedere! El se apucă să desfacă perdeaua, dar eu nu îndrăznesc încă să sper că doar atât va lua. Strânge ghem perdeaua, o pune sub braţ şi…

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Hoţul îşi pune covorul persan pe spate şi iese din apartament! Iese, pentru totdeauna! E a şaptea zi, a şaptea noapte, de fapt. El îşi închipuie că mâine mă voi întoarce acasă, deci nu mă va mai vizita. Constat că este una din cele mai fericite clipe ale vieţii mele, răsuflu uşurat şi ies, la rândul meu, de sub plapuma care m-a ascuns timp de şapte nopţi.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Podobromhidroză (1997)

Am o adevărată aprehensiune vis-a-vis de faptul că nu voi fi înţeles. Dispun însă de curajul încercării. Deşi nu întotdeauna încercarea poate fi acceptată ca bună intenţie.

Conştientizez faptul că sunt parte a unei societăţi ce-şi are chintesenţa constituită pe o ignoranţă acromegalică. Din acest motiv sunt dispus să mă prezint în faţa oricărui detractor al meu cu argumente ad-hominem, care-l vor constrânge să se accepte ca inferior. Ferindu-mă să devin ambetant voi rezuma disertaţia mea la câteva cuvinte. În acelaşi timp, promit să nu alunec pe panta arguţiilor, luându-l ca exemplu pe marele om politic şi orator roman Marcus Tullio Cicero.

Ambiţios şi modest ca generalul atenian Alcibiade mă aşez în umbra propriei inteligenţe, încercând să intru în adjoncţiune cu spiritul domniilor-voastre.

1.

Companionul meu cel mai preţios, confident şi prieten prin excelenţă, are parte de o stenahorie impredictibilă. Luând la cunoştinţă această veste de o tristeţe incomensurabilă, las deoparte orice preocupare transcendentalistă, renunţ la lecturarea operei integrale a scriitorilor Albert Camus, Jean-Paul Sartre şi a filosofului Immanuel Kant, gratulându-mi amicul cu o binevenită vizită.

După o discuţie sumară cu îngrijitorul, sunt lăsat să intru în antresolul pe jumătate acherontic în care locuieşte, de multă vreme, companionul meu.

Îl găsesc vederos ca de obicei, titirit, şarmant.

– Salutări, împricinatule, îi spun, exprimându-mi astfel sentimentele galante. Tu nu ai înţeles faptul că formele apriorice ale conştiinţei precedă experienţa şi se constituie într-o condiţie a existenţei acesteia? îl întreb mirat şi totodată agasat de lipsa sa de prevedere. Aveam cunoştinţă că te constitui într-o persoană valetudinară, dar mi-e dificil să accept inefabilul în această conjunctură.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Aş vrea să îţi pot etala senzaţiile pe care acest interes al tău faţă de mine mi le dezvăluie, îmi răspunde el. Dar m-aş afla în faţa unui pericol, anume acela de a mă situa într-o postură de simplă complezenţă. Şi refuz categoric să mă accept astfel. Situaţia este următoarea: sufăr de podobromhidroză.

– Podobromhidroză?! exclam uluit. Extraordinar!!! Acest caz solicită, necesarmente, consultarea medicului.

În momentul următor mă retrag instinctiv, încercând să mă feresc de smreduire.

– Confirm părerea ta, se exprimă el.

Trec câteva clipe marcate de o silenţiozitate cerebrală.

– Aş dori să-mi expui situaţia, permiţându-mi un control vizual sumar, reintru eu în discuţie.

Dispun de o relativă experienţă în domeniu, o rudă de gradul doi de-a mea având tangenţe efective cu lumea lui Hypocrat. Astfel, pot să-mi exprim nişte păreri care, dacă nu pot fi considerate irefutabile, pot fi totuşi acceptate, deoarece poartă amprenta veracităţii.

El îşi expune membrul privirilor mele. Observ cu stupefacţie că, pe lângă efectul miasmant produs de stenahorie, un efect miasmant specific mai ales vidanjorilor, membrul prezintă o minusculă leziune cu urme de xantocromie. Conştientizez faptul că, referitor la vindecabilitatea bolii, pot să mă exprim pozitiv. Însă, referitor la urmările sale, pot prezice o inamisibilitate a cicatricii.

– Ar fi fost posibil să contactezi această stenahorie dintr-un anume loc? mă interesez eu.

– Mă văd nevoit să neg acest lucru, îmi spune. După cum ştii, nu sunt un voyeurist.

Mă arăt extrem de surprins de cele auzite.

– Pardon, îl corectez, ai intenţionat să spui vilegiaturist, nu voyeurist.

Instantaneu, paloarea chipului companionului meu este înlocuită de roşeală, ceea ce mă face să deduc că n-a fost vorba de o împleticire în cavitatea bucală a organului denumit popular limbă, ci el a folosit greşit sensul cuvântului, *pentru că nu ştia sensul adevărat*! O dezamăgire subită şi inevitabilă îmi penetrează sentimentele. Devin, în acel moment, o persoană redundantă în expresia

Lucian Dan Teodorovici
96-00. POVESTIRI
Editura LiterNet
2002

feţei, chipul meu afişând multă vreme aceeaşi dezamăgire. Firesc! O asemenea greşeală nu e venială!

Datorită comprehensibilităţii mele deosebite, înţeleg că am necesarmente nevoie de un alt companion. Acesta tocmai s-a dovedit nedemn de sentimentele mele, încurcând noţiuni atât de banale, iar o asemenea saxana nu mă încumet să port pe suflet.

Iau decizia justă de a părăsi grupul de prieteni din care face parte fostul meu companion, un mediu pe care încep să-l consider ostil. Deşi îmi va fi greu să-mi susţin spiritual această hotărâre, ştiu că voi reuşi.

2.

Aneantizat, afolat chiar, mă îndrept spre camera de hotel pe care am închiriat-o cu ajutorul banilor puşi deoparte de mult timp. Aduc injurii în gând spontanei blagomanii de care a dat dovadă companionul meu. Fără a fi adept al cazualismului, ajung cu stupefacţie la concluzia că, totuşi, hazardul îşi are un loc aparte în dezvoltarea unei relaţii. În consecuţie cu întâmplarea ce a reuşit să mă conturbe, simt nevoia de a abhora raţiunea abstrusă a companionului meu şi, alături de el, a întregii lumi ignorante.

Gândurile mele lugubre sfârşesc în momentul în care simt nevoia fizică de a ingurgita mâncare. Mă opresc în faţa unui magazin alimentar, dorindu-mi să achiziţionez ceva comestibil. O vânzătoare nubilă îmi oferă privirii un zâmbet pictografic, invitându-mă să selecţionez o parte din

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

mărfurile expuse. Fără să ezit, cumpăr câteva alimente şi constat apoi că această acţiune a fost aproape de a reuşi să mă decaveze.

– Să vi le-mpachetez dom'le? mi se adresează nubila femeie.

– Da, desigur, îi răspund. Ar fi viabilă o altă variantă?

În timp ce ea se ocupă cu împachetatul, îmi pierd reflexivist privirea printre rafturi. Cu ceva vreme în urmă îmi ofeream deseori prilejul de a constata stilul rutinier al fiecărui magazin alimentar, un stil care mi-a repugnat întotdeauna. Acum fac din nou acelaşi lucru, ceea ce, spre marea mea uimire, îmi provoacă o senzaţie de satisfacţie.

– Cunoaşteţi cumva faptul că brânzeturile au ca principală componentă cazeina din lapte? o întreb pe vânzătoare.

Ea mă priveşte cu o expresie abstrusă pe chip, zâmbeşte, apoi dă din umeri impasibilă.

– Cunosc, dom'le, sigur că cunosc, mă informează.

Sesizez că ea nu face altceva decât să condescindă, dar nu-mi refuz plăcerea de a continua discuţia.

– Marele filosof francez René Descartes ne-a oferit, în prima parte a secolului şaptesprezece, dictonul „cogito ergo sum". Vă rog deci domnişoară, să cugetaţi înainte de a răspunde. Măcar pentru a avea senzaţia că existaţi.

– Ia nu mă lua, băi, cu căcaturi d-astea! se supără ea, aruncând cuvinte triviale. Cine eşti tu să-mi zici mie că-s proastă?

Mă întristez subit, remarcând absurditatea continuării acestei discuţii. Înainte de a părăsi încăperea îmi aduc aminte că mai am nevoie de ceva, aşa că mă întorc spre femeie, întrebând:

– De fructe confiate dispuneţi?

Ea îmi adresează o serie de injurii, ceea ce îmi provoacă o profundă repulsie.

Ajuns în camera de hotel mă grăbesc să previn inaniţia, apoi mă aşez confortabil pe o canapea, încercând să mă cufund în lectură. Însă situaţia în care mă aflu nu îmi permite aşa ceva.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Rememorez clipe consemnabile alături de companionul meu, clipe pentru care ne-ar fi invidiat chiar şi filosofii pitagoreici Damon şi Pythias. Însă aceste rememorări mă fac să mă simt însingurat. Ascult un disc, iar marşul nupţial al lui Felix Mendelssohn-Bartholdy îmi sporeşte senzaţia de claustrare. Astfel că, inevitabil, iau decizia de a părăsi încăperea, în căutarea unui alt companion, care să se substituie companionului pierdut. Ca şi Cristofor Columb, în portul Palos de la Frontera, pornesc în căutarea marelui necunoscut.

***

Întind mâna doamnei, ajutând-o să descindă din tramvai, fără să uit de o ţinută aproape obsecvioasă, cum se cuvine să ai în faţa unei femei, iar ea îmi mulţumeşte cu o voce ce mă face să sesizez urme de fatigabilitate. Îmi exprim dorinţa de a o însoţi câţiva paşi. Nu dă dovada vreunei opozabilităţi. Un timp mergem alături, apoi, însumându-mi curajul, o invit la o cafea.

– Nu dispun de bani asemeni ultimului rege al Lydiei, bogatul Cresus, îi explic, dar îmi pot permite să vă ofer o cafea.

– Mulţumesc, îi aud vocea fină, cred că mi-ar prinde bine.

Intru împreună cu ea într-un local de formă prismatoidă, cu speranţa că în această persoană de sex feminin voi descoperi colegul de idei a cărui lipsă devine tot mai pregnantă.

–Vă plac pisicile? mă chestionează doamna imediat ce ne aşezăm, conturbându-mi meditaţia încărcată de speranţă.

Încerc să comut discuţia pe un alt registru de idei.

– Eu aş prefera să conversăm despre...

– Mie îmi plac tare mult, mă întrerupe. Le ador. Am acasă şapte pisici care reprezintă totul pentru mine. De asta, vă rog să mă înţelegeţi, nu-mi voi petrece prea mult timp alături de dumneavoastră, în ciuda faptului că sunteţi deosebit de amabil.

– Şapte pisici?! Îmi exprim eu uimirea.

Lucian Dan Teodorovici
96-00. POVESTIRI
Editura LiterNet
2002

– Şapte, da. Ce vă miraţi?

– Şapte..., spun gânditor. Şapte e un număr plurivoc. Dacă-mi permiteţi o scurtă excogitaţie, am să vă explic in extenso semnificaţia acestui număr.

– Vă rog...

– Şapte, deci. Şapte este numărul negativ al asiro-babilonienilor, la care existau cei şapte răi. Tebanii au avut parte de războiul celor şapte. Şapte ani de ghinion survin în urma distrugerii unei oglinzi. Aceasta este partea malefică a semnificaţiei numărului. Pe de altă parte însă, şapte sunt sfinţii Amesha Spenta, şapte sunt darurile Sfântului Duh, şapte sunt înţelepţii filosofi ai Greciei antice...

– Sunt mai mult decât impresionată, domnule. Sunteţi cumva expert în istoria numerelor?

– Nu, dimpotrivă. Sunt un prea puţin cunoscător. Dar să revenim. Aţi afirmat că deţineţi şapte pisici. Iubirea exacerbată pentru aceste animale, mai ales când se juxtapune cu cifra şapte, nu poate aduce nimic benefic. În orice rojdanic vechi şi chiar în zodiacele contemporane veţi descoperi că pisica este un animal oripilant. Teologia secolelor trecute privea acest animal ca pe un exponent al demonismului. Şi avea dreptate. Trebuie să renunţaţi la această pasiune.

– Domnule, mă scuzi, dar e jignitor. Nu te supăra, eşti nebun? se interesează ea.

Intervenţia nu-mi provoacă plăcere, astfel că spun hotărât:

– Vă rog să-mi permiteţi să finalizez!

Doamna mă priveşte cu circumspecţie, apoi dă din mână cu o figură fastidioasă.

– Finalizează.

– Cred că dumneavoastră suferiţi de galeofie.

– Adică?

– Adică de o pasiune nefastă pentru feline. O boală morbidă.

Ea se dovedeşte refractară la ideea mea.

– Asta-i prea de tot! Cum îţi permiţi, mă, dementule?!

– N-am avut intenţia să vă supăr...

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Mă, imbecilule!

– Doamnă, să ne păstrăm calmul, vă rog! exclam, părăsind instantaneu scaunul, ridicându-mă în picioare.

– Mă, fanfaronule, mă, prostule!

La auzul ultimelor objurgaţii, simţindu-mă opresat inutil şi nemeritat, nu îmi mai pot controla furia.

– Nec plus ultra! ţip. După ce că eşti o persoană care emani platitudine, îţi permiţi să mă tratezi astfel?! Eşti o femeie... agalactică! Da, agalactică! Mai mult, eşti nulipară! Ţi-ai imaginat că ai în faţă un poltron? Nu mă cunoşti, doamnă! Nu sunt poltron. De aceea îţi spun: eşti nulipară!

– Boule! strigă ea, înainte de a părăsi încăperea.

– Nulipară ce eşti! mai spun, apoi mă întorc spre chelnerul ce priveşte stupefiat scena.

– E o nulipară, îl lămuresc.

Plătesc consumaţia şi ies, oripilat de întâmplare.

***

– ....alături de mine, pentru Ahura Mazda, aud la distanţă.

Supraiacent unei bănci din parc, persoana ce vorbeşte îţi inspiră curiozitate. Este un om scund, static în expresie, dezinvolt în limbaj, un om care încearcă, prin actul său testimonial susţinut de raţionamente valide, să ofere lumii un nou mod de a privi existenţa.

– Doar alături de mine veţi putea face faţă forţelor lui Ahriman. El este într-o dimensiune diferită, din acest motiv nu-l puteţi vedea. Dar răul pe care îl face poate fi descoperit pretutindeni! Azi totul ţi-a mers bine? chestionează el o persoană în vârstă, care îl priveşte interesat.

– Îhî, răspunde omul ajuns la senectute, clătinându-şi capul afirmativ.

– Dar ţie? se adresează profetul unei persoane de sex feminin.

– Excelent!

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

O uşoară dezamăgire se aşterne pe chipul profetului.

– Cui nu i-a mers bine azi? întreabă.

Îmi fac loc şi ajung în faţa lui.

– Mie, zic. Mie ziua de azi mi-a adus doar neplăceri.

– Vedeţi, oameni?! ridică el vocea. Aceasta este opera lui Ahriman. Trăim într-o lume veroasă, iar asta e opera răului suprem.

– Ce-i aia veros? se aude o voce.

– Veros, intru eu în discuţie satisfăcut de prilejul oferit, înseamnă venal!

– Incorect, necinstit…, mă completează profetul.

– Exact, spun, mulţumindu-i acestuia printr-un gest de simpatie făcut cu capul. Apoi continui spre mulţime: iar toate epitetele pe care le-aţi auzit se regăsesc cu obstinaţie în caracterizarea societăţii noastre. Răul despre care vorbeşte distinsul domn, spun, arătând spre profet, este truvabil în această lume. Tot ceea ce este teluric, este infestat de rău.

Privesc încântat audienţa. Mă postez pe bancă alături de profet, începând să gesticulez vehement.

– Suntem cu toţii constrânşi de acest rău să luăm o poziţie beligerantă! Nu putem permite imperfecţiunii să ne domine! Nu putem permite haosului să ne conducă! Predici parsismul, aşa este? îl întreb în şoaptă, după o perioadă redusă de pauză, pe cel de lângă mine.

El mă studiază tăcut timp de câteva secunde, apoi dă mecanic din cap, confirmând supoziţia mea. Profetul acesta ar putea deveni companionul meu, raţionez.

– Eu mă aflu în căutarea unui om transcendental, îmi reiau eu discursul. Asemeni lui Diogene, închis în cercul meu strâmt, aprind o lumânare şi sper în găsirea acelei persoane care să-mi mulţumească exigenţele. Omul acesta pe care îl caut are datoria de a face distincţia între bine şi rău, între pozitiv şi negativ, între inteligenţă şi prostie. Susţinându-mi prietenul descoperit, spun, cuprinzând după umăr pe profet, nu fac altceva decât să mă alătur luptei dintre bine şi rău. O luptă

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

dusă cu transsudaţie de marele Zarathustra, în sprijinul lui Ahura Mazda, în sprijinul celor ce trebuie veneraţi.

Primesc o uşoară îmbrâncire de la profet. Îl bănuiesc de dezechilibrare.

– Ăsta-i locul meu, îl aud şoptind.

– Nu-i nimic, glăsuiesc tot în şoaptă. Te ajut. Alături de prietenul meu, continui cu faţa spre public, vreau să vă salvez. Voi sunteţi Andromeda, iar noi Perseu. Balaurul este Ahriman. De el...

– Vă mulţumesc, oameni, mă întrerupe profetul. Azi aţi auzit mai mult decât era necesar.

Descinde de pe bancă, apropiindu-se de duzina de persoane care se află în jurul nostru. Întinde o cutie pe care o culege de lângă bancă, iar oamenii aruncă în ea nişte bancnote.

O femeie cu chipul atins de senescenţă se apropie de mine şi îmi introduce într-un buzunar o bancnotă.

– Ţine, maică, că tare fain ai vorbit. Mai fain ca ăia de la televizor. Eu nu prea te-am priceput pe matale, da' tare fain ai spus-o.

Sunt siderat de turnura pe care a luat-o această întâlnire. Dar nu am prea mult timp să mă mir. Oamenii se îndepărtează. Alături de mine mai este doar profetul.

– Mă, tu vrei să-mi furi munca de-o viaţă?! ţipă. Eu mă muncesc, citesc toate căcaturile astea de cărţi despre Ahriman şi Zarathustra, iar tu vii şi-mi strici totul! Cin' te crezi să-mi furi pâinea de la gură?

Sunt tot mai siderat.

– Dumneavoastră, îl întreb, faceţi parte din această lume venală?! Sunteţi ficţionalist, nu sincer?!

– Mă, nebunule, tu crezi că eu cu sinceritate mă hrănesc?!

– Nu aveţi vreun motiv să vă exprimaţi supărarea, încerc eu să-l calmez. Primo, nu am bănuit că dumneavoastră nu credeţi în ceea ce afirmaţi. Secundo, am intenţionat să creez un sincretism între ideile noastre.

– Ai vrut să-mi iei locul!

– Mă văd nevoit să vă contrazic.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Cară-te, mă, de-aicea!

– Nu înainte de a vă explica...

Primesc o lovitură de pumn în mandibulă, apoi una în zona sternală. Mă aplec instantaneu, căutând să respir. În fine, o lovitură de picior mă răstoarnă pe partea dorsală.

– Altă dată să nu încerci să furi munca unui cerşetor cinstit, mai aud.

După un timp nedefinit mă trezesc într-o cameră de spital. Mă resemnez, deşi mie îmi repugnă ideea de spital.

***

Un adevărat tehnocrat, medicul ce mă tratează îmi creează acea senzaţie de siguranţă de care orice pacient are nevoie într-un spital. Este un bărbat ce se remarcă prin spiritul său erudit, un bărbat cu o figură elegantă, permanent îmbrăcat într-un halat alb, purtând perpetuu ochelari fumurii pe nas şi o carte sub braţ, un vade-mecum obligatoriu. Îl admir pe acest om.

În salon mai sunt două persoane, un adolescent cu care am ocazia să port discuţii în contradictoriu şi un poliţist ajuns la senectute. Deşi mă tem să nu ajung în situaţia de a abhora un eventual dialog susţinut cu aceste persoane, găsesc satisfăcător faptul că în felul acesta mi-aş putea oferi posibilitatea de a ocoli o atmosferă ambetantă.

– Ce sunteţi, mă întreabă adolescentul la un moment dat, monarhist ori republican?

– Nu împărtăşesc energic nici una din aceste opţiuni pentru forma de conducere a statului, îmi exprim eu punctul de vedere. Totuşi, in extremis, optez pentru republică.

– De ce? se interesează el.

– Pentru că astfel se reduc aprehensiunile faţă de un sistem teocratic. Teocraţia este depăşită ca şi concepţie în momentul actual.

– Eu sunt monarhist, afirmă tânărul.

– Să vă mănânce câinii, îl aud pe fostul poliţist glăsuind din celălalt pat.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Ce-aţi spus?! se arată revoltat primul meu interlocutor.

El, observ imparţial, dispune de ceea ce vechii greci numeau *hybris*, acea mândrie admirabilă şi necugetată, firească tinerei generaţii.

– Să vă mănânce câinii pe voi ăştia, regaliştii.

– De ce, domnule? Trăim în democraţie, nu-i aşa? Dacă trăim în democraţie, înseamnă că oricine îşi poate exprima liber opţiunile. Dacă oricine îşi poate exprima liber opţiunile, înseamnă că şi eu am dreptul să fiu monarhist.

Raţionamentul său trihotomic este valid şi îmi oferă plăcerea de a fi observator al unui silogism bine susţinut. Nu de aceeaşi părere este cealaltă persoană.

– Comunismul te-a făcut pe tine om, tinere, îi spune poliţistul. Gândeşte-te cum era pe vremea regelui. Era pe-atunci atâtea maşini? Era pe-atunci atâtea fabrici şi uzine? Era televizoare? Cineva a visat vreodată pe-atunci la drăcoveniile astea care se cheamă *computere*? Nu! Îţi zic eu, care-am trăit atunci. Oamenii ara în câmp cu bou', nu cu tractorul! Comunismul a adus toate frumuseţile astea de-acum! Ceauşescu le-a adus, să ştii!

– Ceauşescu n-a făcut nimic.

– Nimic, zici? Da' Carol a' doilea a' matale ce-a făcut? Că a umblat cu putoarea de Elena aia, Lupescu, sau cum naiba o chema? Că era zilnic la vânătoare cu fii-su? Că fii-su, Mihai de Holinzolărn, şi-a vândut ţara pe nevastă-sa a Greciei? Că a plecat cu toată bogăţia ţării, şapte vagoane încărcate cu aur? Asta a făcut regii?!

– Principele Carol ne-a adus independenţa, nu se lasă tânărul. Regele Ferdinand a întregit ţara. Mihai I, prin rezistenţa sa la comunism, a oferit prilejul multor mii de oameni valoroşi să se salveze. Nu-i aşa? Îmi cere ajutorul adolescentul, printr-o obsecraţie binevenită.

– Fireşte, meritele istorice ale monarhilor sunt incontestabile, intervin. Eu sunt, totuşi, adeptul unei noocraţii elective, ca formă de guvernământ. Şi, atenţie!, selectiv, mă alătur narodnicismului rusesc, punând accent pe latura politică a acestei mişcări.

– Noocraţie? se miră tânărul.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

–Bineînţeles. Noocraţie, adică o formă de conducere a statului de către intelectuali.

– Intelectuali, ai?! exclamă iritat poliţistul. Ce v-aş face eu vouă, la intelectualii ăştia proşti, dacă aş mai fi în putere! Numa' cu mâna pe ciomag aş sta. Şi cu ciomagul pe spatele vostru. Că intelectualii a sărăcit ţara asta bogată. La muncă v-aş trimite, nu să vă frecaţi curu' de birouri.

Discuţia nu mai poate continua astfel. Tânărul dă din mână a lehamite, întorcându-se cu spatele la ex-poliţist. Îl susţin tacit.

***

Medicul meu mă vizitează tot mai des. Insistă permanent să-i ofer prilejul să-mi vadă cartea de identitate, dar eu, în ciuda iniţialei simpatii pe care i-am purtat-o, îl bănuiesc acum de motive absconse. Sunt conştient de faptul că un pacient trebuie să prezinte anumite acte doveditoare, dar eu prefer să susţin că aceste acte s-au pierdut. În ciuda declaraţiilor mele, într-o zi medicul se prezintă în salon cu o persoană la vederea căreia simt inexplicabil o trepidanţă incontrolabilă a corpului, iar sentimentele mele se învălmăşesc contradictoriu. Mi-e mai mult decât familiar acest chip. Este un om faţă de care am avut un mare respect cu puţină vreme în urmă. Dar acum el nu reprezintă altceva decât un prilej nefericit de rememorări neplăcute. Mă ridic circumspect din pat.

– Vă rog să nu-mi creaţi probleme, îmi spune medicul ce m-a tratat în ultimele zile.

– De ce l-aţi adus aici pe acest domn? îl chestionez amiabil pe doctor, în acelaşi timp administrându-i o subtilă admonestare.

– Să spunem că a reuşit să mă convingă, mă lămureşte el, oarecum impasibil în expresie.

– Vă rog, domnule doctor, să-mi permiteţi mie să-i vorbesc, spune celălalt. Ne cunoaştem foarte bine. Ştiai că o să ne întâlnim din nou, nu-i aşa? mă întreabă după o perioadă de silenţiozitate.

– Speram să nu se întâmple.

– De ce? Crezi că eu sunt vinovat pentru tot ce s-a întâmplat?

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

– Neg faptul că în mintea mea ar fi avut loc operaţii axiomatice de acest gen, îl lămuresc concis. Însă dumneavoastră sunteţi parte activă a...

–... acelui mediu care ţie îţi displace, ştiu, mă întrerupe el. Însă acolo eşti dorit. Am greşit noi faţă de tine? Eu nu cred. Dimpotrivă, tu ai fost cel care ne-ai jignit, nu crezi?

– Nu am făcut altceva decât să-mi dovedesc o anumită autarhie. Nu am avut intenţia să jignesc pe cineva, încerc eu să mă scuz.

– Asta ai făcut, în cele din urmă. Dar nu mai contează acum. Am vorbit cu domnul doctor şi am aflat că poţi fi externat. Eu sunt de părere că ar trebui să te întorci la noi. Tu ce părere ai?

– Mi-e dificil să mă pronunţ...

– Eu cred că te-ai simţi mai bine dacă te-ai întoarce.

– Din câte înţeleg, asta e singura soluţie, spun, şi zâmbesc încurcat.

– Aşa este.

Se apropie de mine şi mă îmbrăţişează. Îl îmbrăţişez, la rândul meu, sperând ca neplăcerile pe care i le-am creat până acum să fie socotite surmontabile.

3.

Sunt, surprinzător, destul de mulţumit aflându-mă din nou alături de mai vechile mele cunoştinţe. Ei mă primesc fără resentimente relative la faptul că am intenţionat să părăsesc grupul, ceea ce-mi oferă o senzaţie de confort psihic.

Există însă cineva care, fără rea intenţie, îmi atrage atenţia asupra unui fapt la care încă refuzasem să mă gândesc.

– Să ştii că prietenul tău nu şi-a mai revenit după ce l-ai părăsit. De atunci s-a izolat de noi. Cred că o vizită de-a ta l-ar înveseli.

– M-a dezamăgit profund, îmi expun eu punctul de vedere.

– Şi tu ne-ai dezamăgit pe noi, dar noi te-am iertat.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

-E vorba de altceva, mă pronunţ eu, apelând în felul acesta comprehensibilitatea interlocutorului. A folosit impropriu un cuvânt! Cum a fost capabil tocmai el, omul în care am avut cea mai mare încredere, să folosească impropriu un cuvânt?!

- Dacă-i mai oferi o şansă, nu cred că acest lucru se va repeta.

- O să raţionez îndelung asupra subiectului, accept eu. Am, însă, nevoie de timp pentru asta.

Îmi este acordat acest timp, iar eu îl valorific din plin. Prin urmare, după două zile, mă prezint în faţa uşii companionului meu.

- Salutări, spun, imediat ce pătrund în încăpere.

-Ai revenit?! întreabă el entuziast, lansându-se instantaneu într-un acces de fericire.

- Desigur. Crezi că aş fi fost capabil să te las anxios prea multă vreme?

- Oh, dragă companioane! strigă el, aruncându-se cu un patos implacabil la pieptul meu. Ţi-am simţit fundamental lipsa. Mă poţi ierta?

Faţa i se lungeşte ca într-un tablou de El Greco, schimonosită într-o suplicaţie prelungă.

- Eşti iertat, convin eu.

- Oh, ce zi vernală superbă! Ce sinergie a sentimentelor!

- Într-adevăr, mă declar eu de-acord. Dar aş face o menţiune, un codicil pe actul oral al împăcării noastre.

- Orice.

- Ai datoria de a nu-ţi mai permite o altă greşeală, ca cea din urmă cu câteva zile.

- Asta se înţelege de la sine.

- Excelent. În cazul ăsta putem începe o discuţie serioasă?

- Fireşte.

-Propun o paralelă între Eschil, Sofocle şi Euripide, intru eu ex abrupto în problemă. Eu susţin demitizarea fiinţei cereşti ca şi concept sideral intelectualist în opera lui Euripide şi, parţial, a lui Sofocle...

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

–Da, însă absconsul perfid al acestor opere este detractat subtil de intransigenţa teocrată a lui Eschil, care nu permite apropieri între conceptul divinităţii şi cel inferior, al umanităţii.

– Corect, dar aş completa...

Discuţia se prelungeşte, oferindu-mi deseori prilejul să-mi constat satisfacţia cauzată de regăsirea companionului pierdut.

Într-un târziu suntem conturbaţi de un îngrijitor, care ne cheamă la apel.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Personaj (1999)

Aşa: mai întâi ca un porumbel. Căldura învârte aerul în valuri până încolo, spre orizont, iar punctul saltă în aceste valuri de aer, ca un porumbel. Mai apoi creşte, fără ca eu, observator, să-mi dau seama din ce motiv. Creşte şi ocupă un spaţiu mai mare de la orizont spre bolta cerului, dar asta nu este o problemă; această boltă e de-a dreptul uriaşă şi, în cea mai mare parte a sa, rămâne albastră. Porumbelul, deşi a crescut substanţial, e atât de insignifiant în comparaţie cu imensitatea de albastru, încât nici măcar nu s-ar zice că o murdăreşte. Dar creşte. Creşte până când devine clar că se înscrie pe linia ce vine dinspre orizont, linie pe care cei mai mulţi dintre oameni o numesc şosea şi pe care eu o numesc şarpe cenuşiu ce înlănţuie câmpiile, ţeapăn şi sufocant, până în locul în care pământul se întâlneşte cu cerul. În fine, creşte, până când, sub o aură construită de soare, porumbelul devine vultur, apoi vulturul devine animal fugind după pradă şi, în sfârşit, animalul devine un autobuz ivit din fum. Continuăm: autobuzul, o dată conturat, seamănă la început cu o jucărie. După câteva clipe, jucăria nu mai pare una care ar putea fi mânuită de vreun copilaş, ci una în care ar putea intra acel copilaş. În fine, automobilul ajunge la dimensiunile normale ale unui autobuz, abia când este foarte aproape de mine.

Eu sunt scriitor. Ogoarele din jur sunt verzi şi mănoase, şoseaua e ca un şarpe peste câmpii, soarele coboară peste locul în care mă aflu cu razele lui dogoritoare, iar autobuzul mă depăşeşte şi se îndepărtează

Aşa: mai întâi ca un autobuz. Apoi ca o jucărie în care ar putea intra un copilaş. Fireşte, în curând devine o jucărie pe care ar putea-o mânui acelaşi copilaş. Ciudat: deşi unii ar crede că maşina tinde mai apoi să pară un animal alergând după vânat, constat că ea rămâne autobuz. Unul căruia nu-i mai desluşesc caracteristicile, dar pe care mi le imaginez. Şi mai ciudat: nici vultur nu mai e, nici măcar porumbel nu mai devine, deşi a atins deja celălalt orizont şi nu se mai observă clar că urmează linia aceea pe care majoritatea oamenilor o numesc şosea, iar eu o numesc şarpe

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

încolăcit peste dealuri, curbat şi strălucitor. În cele din urmă, autobuzul se pierde dincolo de locul în care pământul se întâlneşte cu cerul, iar eu rămân pe şosea, înconjurat de câmpii verzi şi mănoase, de dealuri dogorite de-un soare ce-şi coboară razele fierbinţi peste mine, de bolta albastră şi nepătată a cerului.

Eu sunt scriitor. Tu eşti cititor. Noi, împreună, am făcut o prostie. Furaţi de peisaj şi de descrierea automobilului, am pierdut din vedere faptul că omul care ne interesează pe toţi, protagonistul scrierii de faţă, tocmai a trecut pe lângă noi. El se afla în autobuz.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

PARTEA A DOUA :
PE MALUL STÂNG AL DUNĂRII ALBASTRE (2000)
(PROZĂ AUTOBIOGRAFICĂ)

Notă: Textul de mai jos este parte virtuală a unei antologii care ar fi trebuit să poarte titlul Cartea roz a comunismului. Din păcate, de doi ani, singurii scriitori care au contribuit la această antologie, în afară de mine, sunt Radu Pavel Gheo şi Paul Gusbeth Tatomir. Prea puţin pentru a închega o carte cu pretenţii. Drept care, îmi asum riscul de a-mi publica o autobiografie la numai 27 de ani, deşi ego-ul meu este ceva mai mic decât riscă să pară. Însă, textul fiind onorabil, cred că era păcat să se prăfuiască printre conexiunile calculatorului propriu.

O anume limbă căreia i se spunea „ucraineană”

Boje moi, dobrâi deni, dobrâi vecer, hude iste, hoceşi spate?, za şo te placi?, aaa... te ne e duje dobrâi detena... Cam astea sunt o parte dintre înşiruirile de sunete pe care le adresam sau care îmi erau adresate în primii mei ani de conştientizare a realităţii dorneştene. Am copilărit într-o familie, cea a bunicilor, în care se vorbea cu asiduitate o ucraineană de baltă. Mi-a fost dat de nenumărate ori să aud expresii de genul: „Ghiucino, davai mini *mătura*” (Dă-mi mătura, fetiţo), „Nanaşco, za*bloca*lase dveari” (Nană, s-a blocat uşa), „Ia tebea şos hociu *întreba*te” (Vreau să te întreb ceva). Nu ştiam atunci cam cât de românesc e cuvântul „mătură” şi nici nu pricepeam că, prin conjugare slavă, verbele „a bloca” sau „a întreba” nu îşi pierd prea mult din caracterul autohton. Oricum, nu era treaba mea să studiez etimologii la vremea aceea. Eu doar ascultam. Şi învăţam să vorbesc.

Aşa se explică şi faptul că primele mele cugetări asupra comunismului, căci despre comunism, în înţelesul propriu copilăriei mele, mă voi strădui să dau seamă în cele ce urmează, s-au produs în această pseudo-ucraineană. Şi, de fiecare dată când mi se spunea că din cauza Conducătorului se

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

lua lumina tocmai atunci când la televizor apărea genericul de la *Toate pânzele sus* sau, spre seară, de la *O mie şi una de nopţi*, nu ezitam să-l înjur în sinea mea cu tot felul de expresii pitoreşti precum: *Puţului minea u sracu, te, Ceauşescu* („Pupă-mă în cur, mă, Ceauşescu!") sau *Ide du pezdo mami tvoi!* (expresie care, datorită cuvintelor româneşti slavonizate, nu mai are nevoie de traducere).

Dar primele mele amintiri nu sunt legate doar de această dulce limbă. Ci şi de cei care o vorbeau mult mai corect decât bunicii mei. Cei care ne vizitau ori de câte ori puteau: negustorii veniţi de prin Cernăuţi, Kameneţ-Podolsk sau chiar Kiev. Casa noastră era mereu deschisă pentru ei, era un fel de motel şi, totodată, un fel de magazin în care se vindeau produse aduse din marea Uniune Sovietică.

În timpul verii, rareori exista vreo zi în care să nu avem în găzduire vreun „rus". Şi „ruşii", care erau de fapt români din Ucraina sau ucraineni din Ucraina, nu veneau cu mâna goală. Camera lor specială, camera de oaspeţi, se umplea până la refuz cu tot felul de cămăşi de noapte, de pijamale, de papuci de casă, de lenjerii pentru pat, de aparatură electronică, de cafele, nesuri, de... Nu mă interesau astea. Şi nici nu puteam înţelege de ce tot satul se înghesuia în casa bunicilor mei pentru a cumpăra asemenea produse. Interesul meu se concentra asupra darurilor pe care „ruşii" mi le făceau: bomboane, halviţă (o chestie extraordinară, căreia încă îi duc dorul, colorată în alb, albastru, roşu; ei aşa o numeau: halviţă), biscuiţi, şerbet. Datorită „ruşilor", am avut o copilărie din care nu au lipsit dulciurile. Cele adevărate, nu cele care puteau fi cumpărate din cofetăriile noastre.

În urma „ruşilor" copilăriei mele a rămas astăzi aroma. Aroma aceea pe care multă vreme nu am ştiut de unde s-o iau, dar care mi s-a întipărit bine în memorie. O întâmplare care a precedat cu câteva zile scrierea acestor rânduri, a dezlegat taina aromei. M-am trezit într-un anume moment fremătând, cuprins brusc de senzaţia aceea pe care am s-o numesc, uşor forţat, senzaţie de prăjitură proustiană. Mă aflam într-un magazin în care tocmai se desfăceau cutii de bomboane pentru Crăciun. Iar aroma (era chiar aroma mea de „rus"!), mi-a adus în faţa ochilor imagini din casa bunicii, imagini ale forfotei, ale momentului despachetării. După care m-a cuprins nostalgia.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Dulciuri de la rapid

Dorneştiul este o comună destul de mare, înghesuită însă într-un colţ al hărţii României, undeva la jumătatea drumului dintre oraşele Rădăuţi şi Siret. Lăsând însă deoparte amănuntele geografice, trebuie spus că Dorneştiul are o calitate care astăzi nu mai poate fi sesizată, dar care în vremea copilăriei mele era la mare preţ: este punct vamal, fiind ultima localitate cu gară feroviară înaintea punctului de frontieră Vicşani-Vadu Siret.

Am vorbit despre o calitate şi afirmam că acum ea s-a pierdut. Să mă explic: deşi rămâne în continuare un punct de vamă, deşi toate trenurile internaţionale opresc încă acolo, pe nici un locuitor al satului nu-l mai interesează acest lucru. Prin ’79-’80 (şi până în ’89 probabil), fiecare copil din sat ştia însă exact orarul trenurilor şi transforma perioada de aşteptare între sosirea a două rapide într-un prilej de discuţii pe marginea subiectului. Asta pentru că la orele respective începea acţiunea denumită „dulciuri de la rapid”. Mai exact, copiii se strângeau pe peronul gării şi, în momentul în care trenul oprea, începeau să facă din mână călătorilor, cu profundă simpatie. Dragostea aceasta, afişată atât de dezinteresat de atâţia copii, îi făcea pe respectivii călători (ruşi, basarabeni, ucraineni sau polonezi) să fie extrem de darnici şi să-i răsplătească pe cei mici cu câte un pumn de bomboane. Aruncate pe geam. Iar din momentul în care bomboanele se împrăştiau pe peron, se declanşa punctul culminant al acţiunii: copiii se îmbulzeau, se împingeau, se înjurau şi se băteau, pentru a strânge cât mai multe dulciuri aruncate de cei aflaţi în vagoane. Iar aceştia, ultimii pomeniţi, stăteau la geam şi râdeau, cu multă bucurie, văzând cât de bine le sunt primite darurile.

După cum am povestit deja, mie aceste dulciuri nu-mi lipseau. Ar fi trebuit, deci, să ignor momentul acţiunii colective a puştanilor. Însă, atunci când vecinii mei veneau cu buzunarele pline, degeaba alergam eu în casă şi aduceam pungi întregi de bomboane. Degeaba spuneam că ale mele sunt mai multe şi mai bune (ceea ce, fără doar şi poate, era adevărat). Pentru că mi se răspundea, cu nedisimulată mândrie, cam în felul următor: „Da, da’ ale mele sunt de la rapid!”. Şi iată de ce rapidul a devenit o obsesie a fragedei mele copilării. Şi iată de ce m-am trezit şi eu stând pe peron

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

şi făcând din mână călătorilor. Şi iată de ce mă întorceam acasă plângând, pentru că, în momentul îmbulzelii, o anumită jenă pe care nu mi-o explic îmi încetinea mişcările, iar buzunarele mele rămâneau goale.

Da, mă cam întorceam plângând, şi nefericirea mea sporea când ceilalţi copii îmi demonstrau, prin buzunarele lor burduşite, că sunt un tăntălău, un mototol, un veşnic fraier. Un ratat, adică. Iar bunica, săraca, degeaba încerca să-mi explice, prin vorbe înţelepte care convergeau către ideea unui anume bun-simţ, că nu pierd nimic. Eu pierdeam... Pierdeam bucuria de a mă lăuda la rândul meu. Pierdeam, mai ales, respectul celor din jur. Simţeam, de la un buzunar gol la altul, cum mă transform într-un om prea puţin demn de respect.

Aşa că, după îndelungi parlamentări, bunica n-a mai găsit argumente. Ceea ce a făcut-o ca, într-o anume glorioasă zi, să mă ia de mânuţă şi să meargă alături de mine la rapid. Draga mea bunică! A avut grijă să se plaseze undeva mai spre lateralul peronului, pentru a nu o vedea prea mulţi consăteni. Cu toate astea, gloata de copii nu era prea departe. Iar în momentul opririi trenului, pe când bunica saluta de zor călătorii, strigându-mi: „Vezi, aşa trebuie făcut!", copiii s-au apropiat şi...

Prin urmare, în acea zi, ne-am întors amândoi acasă destul de abătuţi, cu două amărâte de bomboane în mână. Şi tot prin urmare, în acea zi, în timp ce stăteam la masă, bunica a concluzionat înţelept, după un oftat profund: „Se vede treaba că noi, cei din familia asta, n-avem talent la cerşit bomboane".

Oricum, un lucru bun s-a întâmplat atunci. Din acel moment, resemnat cu lipsa mea nativă de talent în domeniu, n-am mai călcat pe peronul gării în aşteptarea rapidului. Iar temerea mea de a nu fi un om respectabil s-a estompat, încetul cu încetul, nici nu-mi dau seama cum.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Apoi am învăţat ce e C.A.P.-ul

C.A.P.-ul este un loc în care sunt îngrămădite multe clădiri. Unele dintre aceste clădiri se numesc birouri. Prin birouri sunt diferiţi oameni care, pentru că sunt nişte proşti, trebuie păcăliţi. Oamenii aceia, deşi sunt răi şi proşti, ne dau câte o bucată de pământ, dar apoi ne cer nu ştiu ce procent. Procentul ăsta cred că înseamnă de fapt grâu, sau cartofi, sau sfeclă, sau... Cu alte cuvinte, procentul înseamnă roadele câmpului când sunt puse în saci. Pentru că lor le dăm saci plini. Dar nu le dăm prea mulţi, deoarece aici ne dovedim noi deştepţi şi îi păcălim. Aşa îi păcălim: mergem cu căruţa la încărcat ce a rodit câmpul. Ne suim cu căruţa pe un cântar maaare-maaare. Dar nenea care e păzitorul cântarului nu ştie că, sub o prelată, noi avem câteva şine greeele-greeele de tren. Aşa că el habar n-are de ce cântăreşte căruţa atât. Sau poate are habar, dar, vorba bunicului, „închide ochii". Eu nu-l văd închizând ochii, ba, dimpotrivă, stă cu ei tot timpul deschişi, dar, dacă aşa spune bunicul... Mă rog, omul „închide ochii", noi cântărim şi căruţa, şi acele şine de tren, apoi aruncăm şinele şi umplem căruţa cu grâu, cu cartofi, cu sfeclă... Cu ce trebuie. Ne întoarcem şi o cântărim din nou. După care plecăm spre casă, bunicul spune: „I-am păcălit încă o dată pe ăia de la C.A.P.", iar eu, deşi nu văd cu ce i-a păcălit, gândesc: „Aşa le trebuie, dacă-s răi şi proşti! Să nu ne mai ia atâţia saci plini cu *procenţi* munciţi de noi".

Cam aşa se prezenta pentru mine C.A.P.-ul pe când aveam vreo şapte ani. Şi cam atât pricepeam eu din agricultură, la acea vreme. Sau, poate, mai mult. Dacă extind „agricultura" la animalele din gospodărie, pot spune că pricepeam ceva mai mult.

Pricepeam, de exemplu, că unele lucruri sunt secrete. Nu ştiam de ce, ştiam doar că sunt. Viţelul, spre exemplu. Viţelul din grajd era un maaare secret! Când ajungeau pe strada noastră „oamenii de la C.A.P.", ca să numere vitele pe care le aveam, o vecină ne intra în curte şi striga, foarte impacientată: „Vin!". În momentul acela, se isca o vânzoleală de nedescris, iar bunicul intra în grajd, punea o funie în jurul gâtului viţelului şi trăgea animalul după el până hăt-departe, în fundul grădinii. Nu înţelegeam această panică. Mai mult, cei care o provocau erau în genere nişte oameni

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

simpatici, care aruncau o privire în grajd, constatau că „familia dispune de o singură vită”, mângâiau părul meu blond şi întrebau: „Câţi anişori ai?”, după care plecau, liniştiţi, la casa următoare.

Şi-atunci? De ce oare voiau ai mei să ascundă viţelul de „oamenii de la C.A.P”? De ce mi se spunea să ţin secret faptul că noi aveam un viţel? De ce, mai târziu, nu trebuia să suflu nimănui nici un cuvinţel când animalul era tăiat în şura noastră? Şi încă o întrebare: de ce carnea viţelului era vândută numai noaptea, unor ţigani care, în timp ce se târguiau, vorbeau în şoaptă?

Întrebările astea, cărora, firesc, mai târziu le-am găsit răspunsul, nu mă preocupau totuşi prea mult la acea vreme. Nu erau decât nişte mirări trecătoare. Un lucru mă preocupa în mod deosebit: acela că sunt posesorul unui secret! Ceea ce mă făcea să ies pe stradă, cu pieptul bombat, şi să spun copiilor care îmi observau atitudinea: „Eu ştiu ceva ce voi nu ştiţi!”. Din momentul acela, până spre seară, transformam secretul în cuvânt de ordine al discuţiilor mele cu ceilalţi. Abia într-un târziu, prea supus presiunii copiilor pentru a mai putea ţine suspansul, făceam ceea ce îmi doream să fac de la început: dezvăluiam taina pe care o purtasem pe limbă întreaga zi.

Se pare, totuşi, că era o taină care nu interesa prea multă lume. Pentru că bunicul a continuat să taie viţei – nestingherit de nimeni, păstrând totuşi acelaşi ritual – multă vreme după ce eu învăţasem, în felul meu copilăresc, să ţin secret acest lucru.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Crăciun *vs.* Gerilă

Oricât aş vrea să nu intru pe o temă destul de uzată după revoluţie, aceea a lui Moş Gerilă care, prin decret nescris, a uzurpat scaunul bunului Moş Crăciun în perioada comunistă, tot nu mă pot abţine. Am s-o fac deci, profitând de amintirile mele despre moşul uzurpator, pe care însă, de ce să n-o recunosc, l-am aşteptat cu mult drag la fiecare sfârşit de decembrie.

Tatăl meu, tatăl din certificatul de naştere, a fost securist. Deşi ţăran la origine, deşi educat într-un spirit religios, a conchis la un anume moment al tinereţii sale că Dumnezeu e o bazaconie, că Moş Crăciun nu are ce căuta în casa noastră, că... Noroc că a părăsit-o pe mama când eu aveam abia un an! Totuşi, domnul respectiv a lăsat în urma lui nu o concepţie, ci un concept: acela de Moş Gerilă. Fără să-şi dea seama, conceptul a pătruns în mintea bunei (şi religioasei) mele mame şi a locuit acolo mai mulţi ani, trei-patru, nu ştiu cât. Suficient cât să mi-l transfere şi mie.

Aşa se face că, deşi ceilalţi copii din sat îl aşteptau an de an pe Crăciun, eu speram să vină Gerilă. Iar când acesta venea, ironie a destinului său tovărăşesc, eu îl primeam cu o cuviincioasă rugăciune.

Nu ştiu când, în Crăciunul cărui an (dar cert e că eu eram deja mărişor, trebuie să fi avut şase-şapte ani), l-am descoperit pe moş Gerilă aşa cum era el de fapt: un fals. Un vecin care nici nu era măcar în stare să-l imite cum se cuvenea pe adevăratul împărţitor de daruri. Căci, se va vedea, adevăratul împărţitor de daruri exista.

L-am aşteptat atunci în aceeaşi atmosferă ca în fiecare an. Brad împodobit, ghirlande, lemne trosnind în sobă. Şi emoţie, mare emoţie. Rugăciunea pregătită. *Tatăl nostru*. În plus, noutate faţă de anul precedent, ştiam şi *Crezul*. Mă mai încurcam eu, mai ales acolo unde era vorba de Duhul Sfânt, care „din Tatăl *purcede* şi împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi mărit". Nu-mi intra şi pace în minte cuvântul acela, purcede. Până la urmă însă, scuzată-mi fie inocenţa perioadei, gândindu-mă asiduu la purceii din grajdul bunicii şi făcând o paralelă fonetică, am devenit aproape sigur că moşul nu mă va găsi nepregătit, că hopul va fi trecut fără mari probleme.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Şi moşul a venit. Şi i-am spus *Tatăl nostru*. Şi i-am spus apoi *Crezul*. Şi purceii şi-au făcut datoria, ajutându-mă să trec hopul. Şi am primit cadourile. Şi m-am bucurat. Şi apoi…

Şi apoi farmecul sărbătorii s-a dus pe apa sâmbetei. Pentru că moşul, negăsind altceva mai bun de făcut, s-a aplecat să mă îmbrăţişeze de despărţire. Iar eu, în culmea emoţiei, nu ştiu cum am reuşit să-i dau jos ochelarii de pe nas (Gerilă al meu venea an de an cu nişte ochelari care semănau oarecum cu ai bunicii). El, şi mai nesăbuit, a dat să-şi prindă ochelarii, cu un gest hotărât. Şi i-a prins. Numai că, spre marea-mi dezamăgire, gestul respectiv a fost prea hotărât. Ceea ce a făcut ca, în clipele următoare, agăţată de mâneca roşie a moşului, să spânzure şi o frumoasă barbă de vată. Care, în mod obişnuit, îşi avea locul pe chipul bătrânului Gerilă.

A încercat vecinul a cărui faţă s-a ivit de sub gluga roşie să-mi explice că el e trimisul moşului. Că a primit o scrisoare direct de la Gerilă, prin care era însărcinat să-mi aducă mie cadouri. Că originalul n-a putut să vină, deoarece locuieşte peste mări şi ţări, mai exact în ţara îngheţată Atlantida. Că… A încercat să-mi explice multe. Degeaba!

Şi totuşi, pentru încă vreo doi-trei ani, mama mi-a redat bucuria Crăciunului. Mi-a explicat raţional, cum deja aveam pretenţia să mi se explice, că, într-adevăr, Moş Gerilă era o minciună şi că pe cel care împarte daruri îl chema de fapt Moş Crăciun. Că Moş Crăciun nici nu se arată vreodată copiilor, ci doar intră pe horn, când ei dorm, şi le lasă darurile sub pom. Că aşa s-a întâmplat şi până acum, însă ea a vrut să-mi facă o bucurie şi de asta l-a „inventat" pe Gerilă, ca eu să pot să discut direct măcar cu un „Moş", dacă nu se poate cu celălalt. Şi eu, om cu mintea întreagă, am înţeles-o. Şi am crezut-o.

Anul ce a urmat, dacă auzeam vreun copil înaintea sărbătorilor spunând că el va fi vizitat de însuşi Moşul, râdeam în sinea mea, spunându-mi: „Ce fraier! Cum îl mai păcălesc părinţii! De fapt, pe el Gerilă o să-l viziteze, adică vreun vecin mascat". Eu eram unul dintre puţinii care ştiau adevărul: că bătrânul, misteriosul Crăciun venea în zbor cu sania lui până la horn, intra pe nesimţite şi lăsa cadourile sub brad.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Iată un motiv pentru care Moş Gerilă îmi este azi simpatic. Dacă nu era el, pierdeam încă de la o vârstă fragedă bucuria de a primi cadouri din partea Moşului Crăciun. Aşa, am mai crezut o vreme…

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Un tonomat de poezii

Francu. Moş Francu. Aşa mi s-a prezentat şi mie, aşa li se prezenta şi celorlalţi. Un fel de „Bond. James Bond” în variantă dorneşteană. Francu. Moş Francu.

Trebuie să fi avut vreo şaptezeci şi cinci de ani pe-atunci, prin ’82, când l-am întâlnit întâia oară (sau, mai bine spus, când îmi amintesc că l-am întâlnit întâia oară). Dar arăta de optzeci. Sau de nouăzeci. Jumătate de om, umbla aplecat, îmbrăcat într-un palton soios pe care-l târa toată vremea de pământ. Aşa, aplecat, nu cred că era cu mult mai înalt decât mine. De fapt, sunt aproape sigur că nici măcar nu era mai înalt.

N-avea casă. Avusese. Dar îi dăduseră foc copiii lui, pentru că tatăl, încăpăţânat, nu voia să se mute şi să-i lase pe ei în loc. După ce casa a ars până-n temelii, moş Francu s-a mutat. Pe străzi. Prin şanţuri. Iar copiii lui au construit o cocioabă pe ruinele vechii case. Cel puţin aşa îmi amintesc eu că am înţeles din discuţiile bunicilor mei.

Umbla de dimineaţă până seara pe drumuri. Nu cerşea niciodată. Dar mâncare îi mai dădeau sătenii, mai ales în zilele de sărbătoare. În plus, omul câştiga bani. Muncea, cum munceau odinioară trubadurii. Era negustor de poezii. Iar clienţii lui fideli eram noi, copiii. De fiecare dată când îl vedeam, ne strângeam în jurul lui şi…

– Spune-ne, moş Francu, o poezie.

– De care vreţi?

Ne căutam prin buzunare.

– Una de cinşpe bani.

– Să văd banii.

Primea câte o monedă de cinsprezece bani de la fiecare dintre noi. Dacă

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

vreun copil nu avea bani la el, moş Francu, negustor în toată regula, ne cerea să-l îndepărtăm pe respectivul. Altfel, nu voia să înceapă. Şi-atunci, fie puneam noi şi pentru cel fără bani, fie insistam ca el să plece la câţiva metri distanţă, de unde ne privea înciudat. Abia pe urmă moşul începea:

Somnoroase păsărele
Pe la cuiburi se adună,
Se ascund prin rămurele,
Noapte bună... Noapte bună...

Asta era o poezie de cinşpe bani. De ce-l ascultam, de ce dădeam bani pentru asta? Dacă l-aţi fi cunoscut pe moş Francu, dacă l-aţi fi ascultat recitând, aţi fi ştiut răspunsul. Omul crea magie, iar ăsta nu e un cuvânt aruncat aşa, prin pagină, pentru a impresiona cititorii. Imaginaţi-vă cinci-şase copii, care habar n-aveau ce e cu poezia, ascultând cu gura căscată un bătrân trubadur. Cinci-şase copii care, altfel, aveau o bucurie de nedescris în a omorî hulubi cu praştia, în a chinui pisici, în a arunca pietre după câini.

Avea şi poezii pe care le vindea mai scump. Pentru „Povestea Luceafărului", cum o numea el, pe care o recita în întregime, nu accepta mai puţin de-un leu de persoană. Şi, când se apuca să ne-o „spună", trebuia să se aşeze pe-o bancă, pentru că era prea obositor să o recite în picioare. Altă poezie de un leu era „Balada lu' Mircea", pe care, nu ştiam de ce, el o mai numea – un titlu absolut nepotrivit – şi „Scrisoarea a treia". La balada asta a lu' Mircea ascultam cu toţii fascinaţi şi, în momentele de maximă oralitate, când moşul, încruntat, vărsând fulgere din priviri, întreba:

– *Tu eşti Mircea?*

Noi, în cor, strigam din rărunchi:

– *Da-mpărate!!!*

Apoi, o altă poezie preferată, „Zanfira", pe care moşul, binevoitor, ne-o lăsa la cincizeci de bani, ne provoca la mişcări scenice, la un fel de dans mut, fără muzică:

Doi paşi la stânga, linişor
Şi alţi doi paşi la dreapta lor...

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Şi-apoi, când ne vedeam noi de jocurile noastre, mult timp după ce moş Francu era plecat, se mai puteau auzi, din gura vreunui copil, versuri-rămăşiţă, spuse fără nici o noimă:

Şi-avea o fată, fata lui
Icoană-ntr-un altar s-o pui
La închinat!

Mai erau poezii care se vindeau destul de scump, tot la un leu, deşi nu erau foarte lungi. Însă provocau în rândurile noastre şuşoteli şi înghionteli ruşinate.

Merge popa la pădure,
Să culeagă nişte mure.
Merge popa pe cărare
Şi-ntâlneşte-o fată mare.
– Ce ai fată-ntre picioare?
– Am ca barba dumitale!

Poate nici unul dintre noi n-ar fi înţeles, la acea vârstă, profundul sens al acestei poezii luate ca exemplu, dacă moşul nu ne-ar fi explicat, şugubăţ, cum are fata barbă între picioare. O dată însă misterul dezvăluit, vă daţi seama ce fior ne străbătea, ce izbucniri de hohote răsăreau din senin, ce conspirativ ne priveam unul pe celălalt.

Mai exista însă o categorie de poezii pe care noi nu puneam preţ. Degeaba ne spunea moşul că un om deştept ar da pe asemenea poezii şi cinci lei, noi nu voiam şi pace să le plătim cu mai mult de cinsprezece bani. În fond, nu erau decât nişte versuri care nu ne spuneau mai nimic. Şi care, în plus, nu erau nici aşa de şoptite, precum cele din „Somnoroase păsărele", nici aşa de vesele, precum cele din „Fata cu barbă", nici aşa de jucăuşe, precum cele din „Zanfira", nici aşa de înflăcărate, precum cele din „Balada lu' Mircea", nici aşa de triste, precum cele din „Povestea Luceafărului". Erau nişte versuri oarecare, din care nu pricepeam nimic. Şi nu pricepeam, mai ales, de ce moş Francu le dădea atâta importanţă.

Câte stele sunt pe cer

Lucian Dan Teodorovici
96-00. POVESTIRI
Editura LiterNet
2002

Pân la ziuă toate pier
Numai una ca o proastă
Şade pe uzina noastră.
Sau:
În Scorniceşti eu m-am născut
Într-un vechi bordei
Din braţe, tată, m-ai pierdut,
Când te duceai să bei!

Degeaba încerca moşul să ni le explice. Ne interesa pe noi că ăla născut în Scorniceşti e chiar Tovarăşul, că steaua aia proastă e una roşie, adică, „pricepeţi voi", şoptea moşul, una comunistă? Nici vorbă! „Cinşpe bani" şi-atât!

Una dintre poeziile de acest tip, pe care Francu o intitula „Statuia soldatului rus", ne stârnea, totuşi, un oarecare interes. Pe ea plăteam şi cincizeci de bani (şi chiar mai mult), pentru că avea ceva incitant.

Nu pentru c-ai eliberat popoarele,
Te-au ridicat atât de sus
Ci pentru că îţi put picioarele
Tu-ţi măta-n cur de soldat rus!

Asta, da. Asta era cu adevărat poezie! Când spunea moşul, cu voce tunătoare, cum îi put picioarele soldatului, toţi ne strâmbam a dezgust. Iar când trântea înjurătura aceea atât de îndrăzneaţă, hohotele de râs izbucneau, iar aplauzele ropoteau frenetic.

Pe moş Francu l-am văzut ultima oară prin '86, într-o vacanţă de-a mea (făceam deja şcoala la Braşov). Era şi mai bătrân, şi mai gârbovit. În plus, marea lui dramă, devenise cam fonfăit şi, din nefericire, nimeni nu mai dădea vreun ban pe poeziile sale.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Ştiuleţi, bostani, video

În sate, evenimentele cele mai mici se transformă în unele de amploare. Iar invenţiile sunt primite mai întâi cu neîncredere, apoi cu ostilitate, după care, o vreme, înainte de a deveni obişnuinţe, ele se numesc „minuni”.

Cred că aveam deja vreo opt sau nouă ani când am auzit această discuţie între doi maturi:

– Avea nişte ţâţe, cum să-ţi spun, aşa, ca doi bostani bătrâni. Iar ăl’lalt, dom’le, un ştiulete cum nu ţi-o crescut ţie anu’ ista. Mai mare dragu’, zău…

Bostani bătrâni, ştiulete… Parcă-parcă mă trimitea gândul la chestii ruşinoase, dar nu îndrăzneam încă să cred. Nu-i vorbă, auzisem eu printre copii cuvinte şi mai deocheate, dar maturii… să vorbească ei aşa ceva? Discuţiile astea erau pentru copii, iar eu ştiam prea bine acest lucru, din moment ce nu auzisem până acum vreo mătuşă, vreun unchi sau, Doamne fereşte, pe bunica ori bunicul discutând asemenea prostii. Bine, bunicul mai trântea câte o înjurătură care te trimitea cu gândul la lucrurile acelea ascunse, ce ţin de problema fiecărei femei ori a fiecărui bărbat. Dar niciodată nu stătea de vorbă cu cineva despre asemenea chestii, cum o mai făceam, uneori, noi, copiii.

– Şi chiar erau goi amândoi? întreba celălalt matur participant la discuţie.

– Da’ cum dracu’ altfel vreai să fie?

Nu mă înşelasem. Vorbeau despre prostii. Bostanii, ştiuletele erau… ştiam eu ce erau!

– Şi zici că toate astea le-ai văzut la tilevizor?

– Nu la tilevizor, boule, nu ţi-am spus? La *video*.

– Bun, da’ *vidioul* ăsta ce-i, nu-i tot un tilevizor?

– Ba da. Numa’ că, în loc de antenă, are un aparat la spate.

Asemenea scorneală nu mai auzisem în viaţa mea! Auzi, un televizor cu aparat în loc de antenă şi, mai ales, un televizor pe care să se transmită imagini ruşinoase! De parcă vreo femeie sau vreun bărbat ar accepta să apară la televizor în pielea goală…

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Câteva zile mai târziu, scorneala a început să facă vâlvă şi printre băieţii de pe stradă. Nu-i mai ziceau filme cu ştiuleţi şi bostani, ci *filme porno*. Iar unul dintre copii chiar se jura pe toate cele că a văzut şi el imagini din acelea, devenind în scurt timp eroul străzii şi punctul central al interesului nostru. Şi, încetul cu încetul, am început să cred că scorneala nu era tocmai o scornealã, că, într-adevăr, americanii (cine altcineva?) inventaseră un asemenea aparat, care trimitea spre noi imagini cu goliciuni.

Aveam doi unchi, vecini cu mine la vremea aceea, verişori de-ai mamei. Datorită vârstelor noastre oarecum apropiate, ne înţelegeam destul de bine. Unul era mai mare cu vreo patru ani, celălalt cu opt. Cu alte cuvinte, amândoi erau deja oameni în toată firea. Şi, cum nici o regulă nu spunea ceva de genul: „Accesul la video este interzis tinerilor sub optsprezece ani", ei mergeau destul de des la casa cu aparatul-minune. Mai puteau să scape de gura mea, când am aflat acest lucru? După îndelungi insistenţe, i-am convins, în sfârşit, să mă ia şi pe mine. Asta abia după ce au primit banii mei din puşculiţă, dar aspectul e mai puţin important.

Poate ar trebui să descriu drumul spre casa în care tânjeam de atâta vreme să intru. Poate ar trebui să scriu câteva cuvinte despre importanţa pe care mi-o dădeam şi, mai ales, despre visele pe care mi le făceam. Dar şi acum, ca şi atunci, am senzaţia că drumul e prea lung, îmi vine să grăbesc paşii pentru a ajunge cât mai repede la minunea aia numită video... Şi am ajuns.

O cameră înţesată de lume. Fum gros de ţigară. Maturi care treceau sticle de vin sau de ţuică de la unul la altul. Şi, prin mulţime, câţiva copii. De vârsta mea. Probabil alţi copii care reuşiseră să-şi convingă, cu banii din puşculiţă, unchii, verii sau fraţii...

N-am avut timp să-mi găsesc un loc prea bun, înainte de a începe filmul. Aşa se face că, în momentele în care cele dintâi sunete au ieşit prin difuzoare, eu încă mă zbăteam să depăşesc cu privirea capul înălţogului din faţa mea. Când, în sfârşit, ecranul mi s-a înfăţişat în toată splendoarea lui, am văzut acolo un om cam subţirel care, înveşmântat în nişte haine caraghioase, împărţea pumni şi picioare în stânga şi-n dreapta. Din şoaptele celorlalţi am aflat că pe omul

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

respectiv îl chema *Brusli* şi că era tare, că era mare, că era cel mai bun. Cel mai bun, cel mai bun, dar când urmau să apară bostanii şi ştiuleţii?

După o oră, plictisit de nervii acelui Brusli, l-am tras de mânecă pe unchiul meu mai mare:

– Da' filmu' porno când îi?

– Io-ti, bă', ce vrea mucosu'! s-a hlizit el spre celălalt unchi.

Am mai răbdat jumătate de oră strigătele numitului Brusli, până când a apărut genericul de final. Şi, tocmai când mă bucuram de zor că, în sfârşit, voi vedea ce venisem să văd, oamenii s-au ridicat din locurile lor şi au pornit spre uşă.

– Da' filmul porno?!

– Ce film porno, bă'?

– Ăla cu… ştiuleţi şi bostani!

Acum, ce vreţi să vă mai povestesc? Cum au râs ăia doi de mine? Cum mai râd şi astăzi când mă întâlnesc? Îmi ajunge că ştiu eu. Un singur lucru mai trebuie amintit la urmă de tot. Că, nu ştiu de unde, bunica a aflat despre seara petrecută de mine la video. Şi, drept urmare, am primit una dintre acele bătăi – cu crengi de brad plesnite peste fund – pe care nu le pot uita nici astăzi.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Europa Liberă

Când mă cuprind nostalgiile şi încerc să-mi amintesc secvenţe cu bunicul copilăriei mele, o imagine îmi apare dinaintea ochilor cel mai frecvent: îl văd cu urechea lipită de acel aparat de radio rusesc (pe care bunica îl mai foloseşte şi azi), concentrat, cu gura căscată şi, mai ales, cu ochii în lacrimi. De ce avea ochii în lacrimi bunicul? Habar n-aveam atunci. Eu ştiam doar că auzeam o melodie din acel aparat şi apoi un glas înfundat (şi total deosebit de cel pe care-l ascultam la difuzorul satului) care anunţa grav: „Aici radio Europa Liberă".

Primul lucru care mi-a atras cu adevărat atenţia la acel post de radio a fost o scrisoare pe care un cetăţean american i-o transmitea lui Reagan, preşedintele Americii. Scrisoarea începea terifiant, pentru că, deşi se adresa preşedintelui, cele dintâi cuvinte ale ei erau: „Dragă Ronald"! Ronald, atât?! Cum era posibil aşa ceva? Ca şi cum cineva din sat se apuca să-i trimită o scrisoare tovarăşului Nicolae Ceauşescu, Secretar General al Partidului Comunist Român, Preşedintele Republicii Socialiste România, în care să scrie pentru început: „Mă, Nicolae". Era ca o înjurătură! E adevărat, şi eu îl mai înjurasem uneori pe Tovarăş, dar, la vremea aceea, nu ştiam ce vorbesc. Eram prea mic. Între timp intrasem la şcoală şi aflasem despre glorioasele sale realizări, despre magistrala albastră, despre multe, multe asemenea înfăptuiri ale Conducătorului. Şi, oricum, eu nu-i trimisesem preşedintelui nici o scrisoare...

Am ciulit urechile şi am ascultat până la capăt. De o asemenea lipsă de respect nu mai auzisem până atunci! Omul care îi scria preşedintelui Americii, deşi începuse cu un „dragă Ronald" care, în ciuda lipsei de respect, părea destul de prietenos, mi s-a părut de-a dreptul nesimţit. În misiva sa îl făcea cu ou şi cu oţet pe Ronald Reagan, acuzându-l de nu ştiu ce probleme economice, cerându-i să se implice mai mult în rezolvarea situaţiei unor anume *homles*... Şi alte asemenea blestemăţii, de-a dreptul cutremurătoare. Am ascultat până la capăt, sufocat de revoltă, dar, în acelaşi timp, şi de uimire. Şi-apoi, pe când mă gândeam că expeditorul scrisorii va avea, pe

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

meritate, multe de tras în urma gestului său necugetat, am auzit ceva plin de subînţelesuri, chiar şi pentru mine, chiar şi la acea vârstă: „A fost un exemplu de libertate a cuvântului”.

În ziua aia am uitat de joacă, de temele pe care le aveam de făcut pentru şcoală şi m-am concentrat exclusiv pe ascultarea ciudatului post de radio. Şi am auzit cum tovarăşul Nicolae Ceauşescu, Secretar General al Partidului Comunist Român, Preşedintele Republicii Socialiste România, despre care învăţasem atâtea lucruri frumoase la şcoală, se transformă în dictatorul Nicolae Ceauşescu, un om rău, un asupritor al poporului român. Am auzit nişte oameni spunând că în România se moare de foame. Am auzit apoi pe cineva, cu o voce groasă, povestind despre nişte închisori şi despre nişte crime care s-au petrecut acolo…

Şi a fost primul moment al maturizării mele. Aveam, probabil, nouă ani. Puţin oameni se pot lăuda că au avut un moment de maturizare la această vârstă. Pentru mine, „Europa Liberă” a însemnat un asemenea moment. Deoarece, începând din acea zi, am fost mult mai atent la ce se întâmplă în jur. Şi, încetul cu încetul, în loc să cânt înfocat *Tricolorul* înainte de începerea orelor, cu ochii ţintă la portret, am început să dau din gură alandala, să mă prefac doar că ţin ritmul şi, când eram convins că nu mă vede nimeni, să arăt limba preşedintelui din ramă. Aşa am devenit eu pionier disident.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Braşov

Prima mea copilărie, cea petrecută la Dorneşti, e lungă şi, fără doar şi poate, perioada cea mai plăcută pe care am petrecut-o în viaţă. Aşa că aş fi avut încă multe de povestit. Dar, obligat fiind de ideea acestui volum să pun într-o anumită relaţie momentele mele frumoase cu comunismul, observ că majoritatea covârşitoare a amintirilor pe care le deţin sunt axate pe întâmplări specifice copilăriei în orice fel de sistem, nu numai în cel comunist. De aceea, pentru că marele contact cu realitatea socială şi politică l-am avut abia în Braşov, după vârsta de zece ani, iată-mă ajuns în oraşul Tâmpei.

Mama a făcut toate eforturile posibile pentru a mă aduce lângă ea. N-a reuşit decât începând cu primul an de gimnaziu.

Am ajuns, spuneam, în Braşov. Într-o garsonieră situată la etajul cinci al unui bloc din cartierul Tractorul. Copil crescut la sat – nu pot să nu pomenesc aici faptul că spuneam „Bună ziua" sau „Săru' mâna", după caz, fiecărui om pe care-l întâlneam –, am fost copleşit de imensitatea locului în care mă aflam. Aşa se face că amintirile mele de început sunt vagi, înghiţite cumva de senzaţia aceea de însingurare, de ameninţare perpetuă pe care o resimţeam puternic în primele luni de Braşov.

Dar iarna mi-o amintesc. Iarna trecerii din '85 în '86. Una destul de friguroasă. Sau poate mi s-a părut mie aşa, din moment ce am trecut de la căldura sobei cu cărbuni la cea a caloriferului îngheţat. Şi-apoi şcoala…

Şcoala nr. 26, de Artă, clasa a cincea, Arte Plastice. N-o să spun o noutate, pentru cei care au prins perioada: o clădire în care caloriferele erau la fel de reci ca şi cele de-acasă, numai că la şcoală nu puteam folosi chilota bunicii. Veneam îmbrăcat în cele mai groase haine pe care le aveam, cu mânuşi pe mâini. Şi scriam zgribulit, scriam nişte litere stranii, ascuţite, tremurate. Dar nu asta era marea problemă. O zi pe săptămână aveam şase ore de Specialitate. Două de desen, două de pictură, două de scuptură. Desenul mergea, deşi chipurile pe care le mâzgăleam pe hârtie

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

arătau mai mult a extratereştri decât a oameni. Şi cu pictura mă descurcam, deşi apa în care muiam pensulele se întâmpla uneori să fie pe jumătate îngheţată. Mai rău era cu sculptura. Cu toate că, oficial, acesta era termenul, sculptura însemna de fapt modelaj. În lut. Acum, imaginaţi-vă lutul care în mod obişnuit ar fi trebuit să fie moale... Şi-atunci o să vă daţi seama că, de fapt, în cele din urmă tot sculptură făceam, deşi materialul, spre deosebire de piatră, era cât se poate de fărâmicios.

Dar eu intenţionam să prezint aici amintiri frumoase, nu-i aşa? Asta intenţionam, însă m-a cam luat valul. Totuşi, descrierea atmosferei a prins bine, pentru că – cel puţin aşa se spune – noi, românii, avem obiceiul de a scoate roz din cel mai negru negru. Cert e că, atunci, asta am făcut eu şi colegii mei.

Orele de sculptură erau supravegheate, în mod obişnuit, de un profesor. În acea iarnă însă, profesorul ne lăsa mai tot timpul singuri. El se retrăgea în birou, unde avea, se pare, un reşou binefăcător. Ce puteau face nişte copii singuri, într-o sală în care, pe rafturi, sălăşluiau statui care imitau lucrări celebre? Puteau face multe... Spre exemplu, Venus din Milo, cu sânii ei provocatori, se alegea cu sfârcuri de lut (cum-necum, reuşeam noi să înmuiem puţin lut în apă). Ştefan cel Mare, care se lupta de zor cu turcii într-un glorios grup statuar, primea din partea noastră două coarne care-l făceau să semene cu un viking nervos. Iar Moise, sărmanul, datorită lutului lipit măiastru sub nări, căpăta aspectul unui om răcit care şi-a uitat batista acasă. Dar ăsta era doar începutul. Când frigul ne pătrundea pe toţi, începea o acţiune ce presupunea mai multă mişcare, anume trasul la ţintă. Adică aruncarea cu bucăţi moi de lut în celelalte statui înşiruite pe rafturi. Trasul la ţintă era activitatea cea mai distractivă a orelor de sculptură. Şi asta deoarece bucăţile de lut se lipeau de statuete în cele mai caraghioase moduri. Când vreunul dintre noi nimerea, spre exemplu, cu lutul între picioarele unui nud de femeie, hărmălaia veselă era de nedescris…

Cu jumătate de oră înainte de încheierea cursului, începea procesul de curăţare. Iar când profesorul revenea în sală, statuetele îl aşteptau curate şi mute, aşa cum le lăsase.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Ochirea la ţintă nu se desfăşura însă doar în sala de sculptură. Ea continua şi în cea de clasă, în timpul pauzelor. Acolo ţinta era ceva mai sus şi ne zâmbea din ramă. Iar *trasul* se schimba în *suflatul*. Suflam, prin tuburi de pix sau de carioca, bucăţele de hârtie înmuiate în gură. Iar Preşedintele Republicii Socialiste România se umplea de o epidemie albă, scuipată spre el de câţiva copii care, în ciuda unui anume tip de conştientizare, încă nu ştiau prea bine ce fac.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Steaua, lumina poporului român

După prima mea iarnă braşoveană, ne-am mutat. În rai. Raiul era un apartament cu trei camere, în zonă centrală. Pe strada Toamnei. Tot la etajul cinci. Din câte am înţeles, dorinţa asta de a ne muta cât mai repede se datora şi hotărârii părinţilor mei de a-mi dărui un frate (de fapt, mama îşi dorea să-mi dăruiască o soră, dar asta e o altă discuţie).

Eram pasionat de fotbal, încă din prima mea copilărie. Pasionat până la lacrimi. Şi chiar dacă echipa mea de suflet devenise, prin nu ştiu ce împrejurare, Dinamo (aşa a rămas până azi), am urmărit cu mari emoţii parcursul european al Stelei din acel an. Trecuse Steaua de o echipă islandeză, pare-mi-se, în şaisprezecimi (nu-mi amintesc ca meciul să fi fost transmis la televizor). Apoi am urmărit, în timp ce sufeream de pojar, optimile Cupei Campionilor, la vechea noastră adresă. Steaua a eliminat pe Honved Budapesta. În sferturi am avut mari emoţii când Steaua s-a încurcat, în meciul tur, de necunoscuta echipă Kuusisi Lahti. A ieşit bine până la urmă, prin golul lui Piţurcă. Semifinalele le-am urmărit, la televizorul nostru rusesc cu diagonală de cincisprezece centimetri, în noul apartament. Anderlecht. La Bruxelles am fost învinşi cu 1-0. Iar la Bucureşti i-am bătut cu 3-0.

Şi a venit ziua aceea de 7 mai, atât de des pomenită, încă, în lumea oamenilor pasionaţi de fotbal. A fost unicul meci pe care până şi mama, absolut lipsită de microbul acestui sport, l-a urmărit în întregime. Şi ne-am bucurat amândoi de victoria lui Duckadam şi a Stelei. Apoi…

Am auzit, după ’89, că prin ţară ar fi existat câteva grupuri de oameni care au încercat un fel de manifestaţie a bucuriei. În Braşov nu ţin minte să se fi întâmplat aşa ceva. Şi totuşi, ceva deosebit s-a întâmplat. În timpul meciului, câteva dintre blocurile de vizavi au rămas fără lumină. Iar la sfârşit, după ce întreg cartierul a vuit de bucurie, pot spune că am asistat la prima manifestaţie de protest din viaţa mea. Ea a aparţinut unui singur om şi, cred, nici măcar acela nu era în cea mai bună formă. Altfel spus, respectivul părea să se fi încălzit cu ceva tărie, înainte de a se trezi în el spiritul justiţiar. Cert e că, aproape întreaga noapte ce a urmat, vocea lui sacadată şi nu foarte

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

convingătoare a răzbătut până în apartamentul nostru. Striga, mecanic: „Stea-ua, Stea-ua, dă-ne lumină!”, „Stea-ua, Stea-ua, dă-ne lumină!”. Lider de opinie şi manifestant activ, omul acela a fost ridicat de poliţie abia spre dimineaţă. Când noi, eu şi mama, neavând somn, îl priveam de la balcon.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Tot un fel de vot

Fac un salt obligatoriu peste timp, încercând să povestesc despre prima manifestaţie de revoltă adevărată la care am fost martor, cea a muncitorilor de la fabrica de autocamioane *Steagul Roşu*. De fapt, cea a braşovenilor.

Îmi amintesc cât se poate de clar că învăţam la matematică, iar lângă mine, ajutându-mă, se afla tatăl meu (nu securistul, se înţelege; tatăl meu vitreg, dar unicul tată pe care am avut ocazia să-l cunosc). Asta e prima imagine. A doua imagine e una... sonoră. O larmă îndepărtată, din care se înţelegeau totuşi, cântate, cuvintele: „Deşteaaaptă-te româââne din soomnul cel de moaaaaarte în caaare...".

– A, sunt ăştia cu alegerile, a concluzionat taică-meu, chemându-mă înapoi în faţa cărţii cu probleme de matematică.

Era 15 noiembrie 1987, zi de alegeri comuniste.

– Nu se mai satură să-l pupe-n fund pe iubitul conducător! a mai mormăit tata, închizând astfel subiectul.

Şi totuşi, parcă nu mai auzisem „Deşteaptă-te române" la manifestările oficiale ale Partidului! Uşoara mea mirare avea să fie accentuată un minut mai târziu când, crescute în intesitate, strigătele au părut a încropi şi a repeta cuvântul: „Hoţii!".

– Ce strigă ăştia?! s-a minunat pentru întâia oară şi tata.

– „Hoţii".

– Ei, lasă-mă! Cum să strige „Hoţii" în zi de alegeri?!

În mod cert: „Hoţii". Şi-apoi, în mod şi mai cert: „Jos Ceauşescu!".

Ăsta a fost momentul. Şi-acum îl văd clar pe tata: transfigurat, repezindu-se ca nebunul spre uşa de la balcon, urlând un „Măăă!!!" care a părut mai mult un răget, un răget fericit. Şi-l văd ieşind pe balcon. Şi-l văd ţipând spre coloana care tocmai trecea pe sub blocul nostru: „Bravo băieţi! În sfârşit!". Se dărâma balconul de cum ţopăia tata!

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Apoi, fără să-mi zică prea multe vorbe, s-a îmbrăcat rapid.

– Trebuie să merg cu ei.

– Şi eu.

– Nu, tu ai de învăţat, mi-a spus.

Nici azi nu pricep cum de i-a venit să spună aşa ceva. Aveam de învăţat, în timpul unei asemenea furtuni? N-aveam. După plecarea lui am coborât şi eu în stradă, privind din urmă coloana de manifestanţi. Nu ştiam încă ce să fac: să merg în centru după ei, sau să mă întorc acasă? Trebuia să dau dovadă de curaj. Nu faţă de comunişti. De ei nu-mi era frică. Aş fi strigat cu cel mai mare entuziasm „Jos Ceauşescu!". Mi-era însă frică de tata. Îmi spusese că am de învăţat. Şi cum i-aş fi explicat eu prezenţa în centru dacă, din întâmplare, ne-am fi întâlnit? Sau ce scuză aş fi găsit dacă n-aş fi fost acasă, în cazul în care el s-ar fi întors mai repede decât mine?

Aşa că am rămas în stradă, ezitând, privind în urma coloanei, cu jind şi cu ciudă. Nu eram încă hotărât în momentul în care un poliţist, cu o voce foarte dură, m-a repezit:

– Dispari, ţâncule, în casă! Ce, te-a prins chef de revoluţie?

Intervenţia asta m-a hotărât. Am „dispărut" în casă şi am ratat, astfel, prilejul de a deveni erou anticomunist la doişpe ani.

***

Câteva întâmplări din acea zi mi s-au mai întipărit însă în memorie, pe lângă cele deja povestite. A fost o zi petrecută de mine la balcon, una dintre cele mai interesante zile ale perioadei braşovene. Şi asta deoarece, cu mâinile rezemate de balustradă, aproape la fel de confortabil ca la cinema, am urmărit „filmul" evenimentelor colaterale, un film aproape mut, dar extrem de antrenant.

Astfel, până spre seară, am „vizionat" cu mare atenţie cum fug oamenii, grupuri-grupuri, urmăriţi de poliţişti. Şi-apoi, cu statisfacţie, am ţinut partea urmăriţilor, în lupta cu oamenii în

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

uniformă. Pentru că au existat şi astfel de lupte, când vreunul dintre poliţişti, mai rapid, reuşea să ajungă din urmă un manifestant din grup. Ar fi trebuit apoi să-mi fie milă de poliţist, pentru că el era pe jos şi primea pumnii şi picioarele celorlaţi. Dar nu-mi era. În fond, totul se rezuma pentru mine la o confruntare dintre „personajelor pozitive" şi cele „negative". Iar diferenţierea dintre cele două categorii de personaje o făcusem demult, poate atunci când ascultasem întâia oară „Europa Liberă", sau poate atunci când mă băgam în pat pentru a dormi, îmbrăcat în flanele groase şi vârât sub o imensă chilotă.

Au existat şi momente mai comice în „filmul" meu, urmărit de la un balcon de etaj cinci. Spre exemplu, nu pot să-mi scot din minte imaginea a patru predecesori ai invenţiei grupului „Vacanţa mare", plutonierul Garcea, care, în acea zi de 15 noiembrie, alergau de zor un biet câine, vinovat de a purta legate în jurul trupului două pancarte pe care scria: „Jos Ceauşescu!" şi „Vrem mâncare!". Poliţiştii îl urmăreau şi se aruncau disperaţi după el, deşi orice om cu minte ar fi încercat o altă variantă: aceea de a momi animalul. Până la urmă, câinele reacţionar a ieşit victorios din războiul cu *inteligheţia* umană, cotind-o pe după nişte blocuri, cu pancarte cu tot.

Cam atât îmi aduc aminte din acea zi. Nu-mi voi cere scuze în faţa celor care, citind aceste rânduri, îşi vor aminti faţa cealaltă a evenimentelor, cea a suferinţelor îndurate pe propria piele. Deoarece, îmi imaginez, ei vor înţelege că nu eu, cel de azi, privesc ziua de 15 noiembrie din perspectivă cinematografică. Ci eu, cel de la doisprezece ani. Cel care, în ciuda adversităţii faţă de sistem, eram mai mult preocupat la acea vreme de joacă, decât de politică, de veselia proprie, decât de suferinţa altora.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Frumoasa zi de joi

O părere cât se poate de falsă, care mai circulă şi astăzi, prezintă Braşovul ca un oraş binecuvântat după revolta din noiembrie 1987. N-am să mă feresc să numesc aberaţie această părere, din moment ce eu am trăit perioada '87-'89 chiar în oraşul Tâmpei. Şi, dacă în alte locuri din ţară oamenii mai puteau cumpăra, „pe sub mână", diferite produse alimentare, în Braşov, *localitate pedepsită*, nu prea găseai nici pâine.

Toţi îşi amintesc de alimentarele pline cu conserve de peşte. Dar în Braşov, după '87, alimentarele erau pline *numai* cu conserve de peşte. Toţi îşi amintesc despre frigul din case. Dar în Braşov, în cele două ierni care au urmat, caloriferele *nu s-au dezmorţit nici măcar pentru câteva secunde*. Toţi îşi amintesc repetatele pene de curent dintr-o zi. Dar în Braşov ele nu erau repetate într-o zi; *ţineau zile întregi*. Toţi îşi amintesc despre faptul că apa caldă se dădea numai la sfârşitul săptămânii. Dar în Braşov, *până şi apa rece lipsea săptămâni întregi*.

În aceste condiţii, o să povestesc în rândurile ce urmează despre o anume bucurie. Care, unora, le-ar putea părea tristă. Însă acei oameni s-ar înşela. Pentru că ea era de un roz intens în negrul anilor respectivi.

În ianuarie 1987 s-a născut fratele meu, Adrian. Noroc că până în noiembrie a apucat câteva luni „de vis", în care apa nu trebuia adusă de la kilometri depărtare, ci curgea pe ţeavă, direct în cadă. Şi singurul efort pe care trebuia să-l facem era să o adunăm în oale mari şi să o încălzim. De aceea spun, cu mâna pe inimă, Adrian a apucat câteva luni minunate, în care Partidul i-a asigurat „toate condiţiile" pentru a creşte şi a ajunge un cetăţean de nădejde al glorioasei noastre patrii, Republica Socialistă România. În decembrie 1987 era deja om în toată firea, aproape că împlinea un an. Ceea ce însemna că, la fel ca toţi tovarăşii cu simţul raţiunii, trebuia să devină responsabil şi să înţeleagă că viaţa nu înseamnă doar lapte şi miere, ci şi anumite privaţiuni.

Din acel moment, pentru că cetăţeanul responsabil mai făcea din când în când arsuri în zonele sensibile ale corpului şi urla cât îl ţineau bojocii, eram nevoiţi să pornim marea aventură de căutare

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

a apei. O vreme, prin grija autorităţilor, am avut bucuria de a căra apă de la o pompă amplasată lângă Hidromecanica. Adică la vreun kilometru de casa noastră. Stăteam la o coadă imensă, eu cu tata, înaintând, pas cu pas, spre izvorul binefăcător, trăgând după noi găleţile şi bidoanele cu care veniserăm înarmaţi. După două-trei ore, eram fericiţi: venea rândul nostru să luăm apă. Plecam de-acolo îmbujoraţi, cu satisfacţia datoriei împlinite.

Însă, din păcate, apa ajungea pentru baia lui Adrian, pentru setea noastră, pentru spălatul câtorva rufe, dar nu şi pentru baia de care, oricât mi-ar fi de jenă s-o spun, cam aveam nevoie. Aşa că, la iniţiativa unor vecini întreprinzători, am pus la cale un sistem. Într-o zi, mergeam la pompă un grup de zece-cinsprezece vecini. Căram apă pentru familiile de pe palierul nostru. Şi, după ce o ţineam pe aragaz până la fierbere, umpleam cada. Ziua următoare, acelaşi grup îşi făcea iarăşi datoria. De astă dată, duceam apă spre folosul altor vecini, de pe alt palier. Şi tot aşa, întreaga săptămână, până acest sistem de întrajutorare mulţumea toate familiile cointeresate. Apoi, săptămâna ce urma, o luam de la capăt.

Pomeneam anterior despre o mare bucurie. Era vorba despre bucuria de a face baie. Nu ştiu cine poate să înţeleagă ce însemna ziua de joi pentru familia noastră! Atunci cada era plină, aburii umezeau pereţii... Iar eu aveam prilejul să mă bălăcesc, să scot tot felul de sunete şi, la sfârşit, să mă simt proaspăt. Alt om. Fără doar şi poate, era una dintre bucuriile curate ale vieţii mele.

Din păcate, aceleaşi autorităţi au conchis că prea huzurim. Şi, pe la sfârşitul lui '88, au închis pompa de la Hidromecanica. Din acel moment, tata a fost nevoit să meargă până la poalele Tâmpei pentru a aduce în casă apă. Iar anul ce a urmat nu ştiu să fi prins o baie adevărată. Mă spălam doar pe faţă, în urechi, sub braţe şi în zonele intime. Dar deja mi-e ruşine să dau amănunte...

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Nebuna de la şase

Îmi tot spun aşa: „Las-o dracului de seriozitate, trimite naibii comunismul, cu mizeria lui cu tot, şi povesteşte oamenilor amintirile tale plăcute, amintirile tale cu adevărat frumoase. Scrie, de exemplu, cum fugeai de la şcoală şi cotrobăiai prin grotele din împrejurimile Braşovului, împreună cu colegii. Scrie cum te-ai îndrăgostit tu pentru prima dată de fata aia sâsâită, Raluca, scrie cum te-ai zbătut să ţi-o faci colegă de bancă. Scrie despre tine, aşa cum erai atunci, hăbăuc şi naiv, prea sensibil, timid, complexat… Scrie ceea ce simţi că vrei să scrii”.

Adevărul ăsta e: simt că vreau să scriu despre altceva. Nu din cauză că n-aş avea destule amintiri legate de comunism, ci pentru că toate astea mă fac permanent să realizez că, la douăzeci şi şapte de ani, fac parte dintr-o generaţie mai cuprinzătoare, a celor de până la patruzeci-cincizeci de ani. Şi sunt departe de generaţia fratelui meu, spre exemplu. Iar asta nu-mi place. Nu-mi place nu pentru că m-aş simţi astfel mai bătrân decât sunt. Ci pentru că, oricât aş vrea să le povestesc celor mai tineri, dar mai apropiaţi ca vârstă de mine, despre comunism, chiar despre bucuriile pe care le-am trăit în acel sistem, simt că-mi lipseşte talentul. Când recitesc cele scrise, nu pot să scap de imaginea unui adolescent care îmi spune, flegmatic: „Bun, ai povestit toate astea. Şi ce?”. Nu ştiu cum să explic unui om care n-a trăit momentul că, în ciuda diferenţei de sistem, copilăria mea a fost la fel de fericită ca a lui. Poate, pe alocuri, mai fericită. Iar faptul ăsta, pentru că are la bază o neputinţă de-a mea, mă deranjează teribil.

Din acest motiv, mă simt întru câtva ca un nebun. Care spune tot ce are de spus. Lucruri importante poate, dar care îşi pierd valabilitatea în momentul în care oamenii ce-l aud trec nepăsători mai departe. Mă văd, aproape, ca nebuna aceea de la etajul şase al scării vecine din blocul meu. Nebuna aceea care, la ore fixe, ieşea pe balcon şi ţinea un discurs.

– Dragi prieteni şi tovarăşi, cât mai suportaţi mizeria? Cât mai suportaţi umilinţa în care trăim? Cât mai suportaţi durerea?

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Era o nebună intelectuală, căreia îi murise fata într-un accident de maşină cu câţiva ani înainte. Fusese internată o vreme, apoi, nu înţeleg de ce, i se dăduse drumul. Poate o consideraseră prea puţin periculoasă, deşi, în toţi acei ani, a fost omul care lovea cel mai puternic în comunism din câţi cunoscusem. Nici „Europa Liberă", nici „Vocea Americii" nu îndrăzniseră vreodată să meargă atât de departe cu acuzele, cât mergea nebuna de la etajul şase. Prin vocea ei, Ceauşescu era făcut troacă de porci, Partidul era numit „adunătură de criminali", iar noi, oamenii de jos, „o cloacă de laşi". Nu ştiu de ce comunismul era de vină că fata ei murise într-un accident de maşină. Dar, în mintea femeii, el căpătase chipul diavolului.

Iar noi, cei câţiva copii din bloc, aveam o distracţie în plus. Ne aşezam sub balconul femeii, ne strâmbam la ea şi îi strigam tot felul de cuvinte prea puţin ortodoxe. O vreme ne ignora, continuându-şi apelul la luptă împotriva sistemului. Apoi, fără nimic pregătitor, zburau spre noi diferite obiecte. Îmi amintesc că la un moment dat am primit câteva resturi de varză murată în cap… Eram prea ocupat să mă strâmb spre femeie ca să observ ce cade de sus.

Ne feream de furia nebunei, făceam diferite ţopăituri stranii în ploaia de obiecte aruncate, dar continuam să o enervăm, până când, plângând, începea să ne înjure:

– Fii de bolşevici, curve comuniste…!

Urmau apoi blestemele, încărcate de umor, pe care fiecare dintre noi le savura:

– Să nu vă dea statul nici apartament, nici maşină, să nu fiţi primiţi în Partid, să vă crape ţestele în închisori, duşmanilor de clasă!

Şi totul se încheia surprinzător, cu un apel făcut poliţiei şi, mai apoi, comuniştilor:

– Poliţia! Veniţi să vedeţi cum îşi bat joc de un cetăţean al ţării! Băgaţi-i în puşcării pe criminali, omorâţi-i! Trăiască Partidul Comunist Român!

Logica ei, atât cât mai era ea logică, găsea salvarea tot acolo, sus, în ciuda urii pe care, zi de zi, o revărsa de la balcon. Iar pentru noi, existenţa nebunei era o adevărată mană cerească, într-un oraş în care, vrând-nevrând, trebuia să inventăm moduri de a ne distra.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Spre surprinderea mea de astăzi, nebuna de la etajul şase şi-a făcut numărul mult timp înainte de a fi reinternată la ospiciu. Vreme de câteva luni. Se pare că, din moment ce nimeni nu o lua în serios, nici statul nu găsise de cuviinţă s-o bage-n seamă. Sau poate că fusese vorba de o psihologie inversă. „Las-o, dom'le să spună ce are de zis. Aşa se va vedea că numai nebunii sunt în stare să critice orânduirea noastră socialistă". Nu ştiu care au fost raţiunile. Ştiu însă că, la un moment dat, înfuriată de scălâmbăielile noastre, femeia a aruncat de pe balcon o vază. Care a rănit serios un trecător. În aceeaşi zi, o dubiţă albă a oprit în faţa scării vecine a blocului meu şi…

Cam asta e tot ce mai ştiu despre nebuna de la etajul şase.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Hänsel, Gretel şi baba vrăjitoare

Cu câteva luni înainte de sfârşitul lui ’89 atmosfera din oraş prevestea furtuna. Se vorbea pe la colţuri că studenţii ar pregăti nu ştiu ce manifestaţie de comemorare a momentului noiembrie ’87, că înşişi stegarii ar fi pe punctul de a face, în grup masiv, o nouă vizită în faţa Prefecturii. În plus, apăruseră prin cutii poştale tot soiul de manifeste, tipărite sau scrise de mână. Iar prin iunie, în drum spre şcoală, în parcul din faţa liceului Şaguna am descoperit un plop oarecum straniu. De crengile sale fuseseră legate peste noapte câteva pere de vară. Auzisem şi eu celebrul discurs al Conducătorului, cel în care era musai ca plopul să facă pere, iar *richita*, săraca, micşunele pentru ca brava orânduire socialistă din România să se destrame. Aşa că plopul straniu din faţa mea îndeplinea jumătate de condiţie. Şi poate că adevărul nu era prea departe: poate că la vremea aceea, fără ca noi să ştim, jumătate din forţa socialismului biruitor se dusese deja pe apa sâmbetei.

În toamnă am fost admis la liceul Meşotă. Noi colegi, noi colege, noi momente de timiditate pentru mine… Mai ales, noi încercări de a lega prietenii. Am reuşit să leg o asemenea prietenie cu un coleg, Radu. După ce primul contact dintre noi fusese stabilit prin Michael Jackson. Eu aveam un disc al pop-starului american, adus dintr-o vizită făcută în U.R.S.S. El, auzindu-mă vorbind despre respectivul disc, a ţinut morţiş să-l aibă. Preţul pe care i l-am cerut era, la vremea aceea, exorbitant: omul făcuse rost, nu ştiu de unde, de-o revistă porno. Iar eu, hotărât, o ţineam pe-a mea: „Ţi-l dau pe Michael, îmi dai revista!”. Dragostea lui pentru muzică a învins, în cele din urmă, ataşamentul faţă de femeile goale…

La vreo două săptămâni după încheierea tranzacţiei, m-am mutat în ultima bancă din rând, alături de Radu. Şi astfel, având deja un prieten, am putut să-mi iau gândul de la orele de curs. Şi, în vreme ce câte un profesor ne explica teoriile lui Charles şi Joules, ne vorbea despre arahnoidă sau ţinea să ne arate cum stă treaba cu numărul complex, noi aveam discuţii savante, în ultima bancă, despre Dinamo, care bătuse pe Steaua cu 3-0, despre fetele din clasă (una avea gropiţe în obraji – mie-mi plăcea, lui nu; alteia nu-i crescuseră sânii deloc – ruşinos; o a treia, observasem la

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

orele de sport, avea la încrengătura picioarelor un „pod” – teribil de incitant), despre Samantha Fox, Falco şi Queen. Şi, pe măsură ce prietenia dintre noi se accentua, mai discutam despre ceva: despre Tovarăş şi Tovarăşă, despre America şi libertatea ei, despre ce auzisem la „Europa Liberă” că se întâmplă în alte ţări „popular-democrate”…

Nici nu mai ştiu căruia dintre noi i-a venit ideea. Dar era o idee glorioasă. Prin punerea ei în practică urma să ne simţim amândoi un fel de eroi. Iar ea, ideea, consta în următoarele: acasă, fiecare dintre noi decupa cât mai multe litere din ziare; la şcoală, a doua zi, veneam cu lipici şi cu acele litere de ziar; în timpul orelor, lipeam literele pe foi rupte din caiete… „Compuneam” manifeste. Fiecare dintre aceste manifeste începea cu un cuvânt care ni se părea răscolitor: „Români!”. Urma apoi o înşiruire de necazuri prin care poporul trecea. Şi totul se încheia cu un îndemn la revoltă.

Până aici, totul era minunat. Dar, o dată „compuse” manifestele, începea faza finală. Cea a plantării lor în cutii poştale. Faza noastră finală rămâne şi azi cel mai bun exemplu că două minţi de paişpe-cinşpe ani nu fac în nici un caz cât o minte de douăzeci şi opt. Ci, ca să nu fiu rău cu mine însumi, tot cât una de paişpe-cinşpe ani. Pentru că, la ieşirea de la ore, plantam respectivele manifeste în toate cutiile poştale întâlnite în cale. Până când ajungeam la blocurile noastre (locuiam foarte aproape unul de celălalt). Iar cutiile din blocurile noastre erau ultimele în care aruncam manifeste. Şi iată-ne deveniţi un fel de Hänsel şi Gretel. Numai că drumul însemnat de noi ar fi fost tare uşor de urmat pentru baba vrăjitoare.

Noroc că baba vrăjitoare era cam obosită în acea perioadă, iar casa ei din dulciuri vechi stătea să se dărâme…

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Să ne ierte Pistruiatul

Filmele, cărţile... Cum ar putea cineva să le uite? Să nu-mi spună mie azi vreun om de vârsta mea că priveşte cu dispreţ aventurile Pistruiatului! Să nu-mi spună mie azi vreun om de vârsta mea că nu simţea un fior – măcar aşa, unul ruşinat – când Pistruiatul, trecând peste pericole, îi ducea de mâncare demnului comunist Andrei, interpretat de Sergiu Nicolaescu! Sau să-mi spună. Dar să-mi permită să nu-l cred.

Citeam, în paralel cu filmul, şi cartea lui Francisc Munteanu. Iar când Pistruiatul, cel de pe ecran, rostea replici profunde, care însemnau în acelaşi timp şi parole, precum „Da-ţi-mi ziarul *Universul*", mă sincronizam perfect cu actorul şi, având cartea deschisă pe genunchi, şopteam conspirativ: „Da-ţi-mi ziarul *Universul*". Sau când nemţii, diavolii din filmele comuniste, se îndreptau pe ecran spre eroul meu, care căra armanent într-un sicriu, şi-l întrebau: „Was is das, sicriu?", mă grăbeam să răspund, plin de importanţa momentului: „Mă-ta!". Şi abia după aceea reuşea şi actorul să-şi spună replica.

N-am să uit apoi, niciodată, cartea *Nopţi albastre*. Nu mai ştiu însă autorul. Dar era vorba acolo despre o dragoste juvenilă, foarte asemănătoare cu dragostea pe care o purtam eu atunci deja pomenitei colege Raluca. Iar unul dintre cele mai impresionante momente ale cărţii era cel în care eroul principal, cu care mă identificam, urma să plece din localitate şi să se despartă de draga lui, pe numele de personaj Vica. Ei, bine, momentul m-a marcat profund: eroul o întâlnea pe Vica pentru ultima oară, şi avea pregătit un cadou de despărţire. Însă Vica, minunată fată, înainte de a primi respectivul dar, a făcut un gest plin de profunzime, un gest-simbol: şi-a luat de la gât cravata roşie de pionier şi, aproape plângând, a aşezat-o la gâtul personajului masculin. Mare emoţie pe capul meu! În final, cei doi s-au reîntâlnit. Şi erau schimbaţi. Şi dragostea pălise cumva. Şi nu-mi mai amintesc dacă au rămas împreună. Însă acel climax, acea transmitere a cravatei de la un gât la altul rămâne un moment pe care n-ai voie să-l scoţi niciodată din memorie!

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Mai erau şi cărţile ruseşti. *Pe gheaţa subţire*, spre exemplu, pentru care am luat un patru la română, deoarece i-am scris greşit titlul, transformându-l în *Pe ghiaţa subţire*. Nici azi nu ştiu dacă nu cumva profesorul a greşit, dacă nu cumva titlul tradus la noi era exact aşa cum l-am transcris eu în a doua variantă. Mă rog... *Pe gheaţa subţire* este un roman plin de secvenţe înflăcărante. Un roman în care eroul, nevoit să lupte cu greutăţile vieţii de unul singur, fiind orfan de mic, se dovedeşte a fi un mare caracter şi, mai ales, un mare comunist. El are de luptat cu tot soiul de indivizi dubioşi, printre care un anume Paşa (sper că am reţinut corect numele) care, pe lângă faptul că e perfid, laş şi vrea să-i fure iubita personajului pozitiv, mai se dovedeşte a fi şi un mizerabil de contrarevoluţionar, un capitalist care plănuieşte în secret să distrugă valorile comunismului. În final, firesc, ticălosul Paşa este înfrânt, iar socialismul triumfă încă o dată.

Mitrea Cocor, *Eu şi bătrânul lup de stele*, *Caietul cu scoarţe roşii*, *Desculţ*, povestirile lui Alexandru Sahia... Şi multe, multe alte cărţi, pe care acum cu greu mi le mai amintesc. Sau filme precum *Declaraţie de dragoste*, *Liceenii*, *Să mori rănit din dragoste de viaţă, Pe malul stâng al Dunării albastre*... Toate acestea, create de un sistem care, mizerabil până în măduva oaselor, avea grijă să cultive sămânţa unei perverse orientări în sufletul viitorilor utecişti, comunişti... Undeva s-a greşit însă. Manipularea noastră, a celor tineri şi prea tineri, prin filme şi cărţi, se petrecea doar acolo, în lumea imaginară. Lumea reală, departe de basme, era cel mai bun antidot împotriva manipulării. Şi asta s-a văzut în decembrie '89 când covârşitoarea majoritate a celor ieşiţi în stradă era formată din fani ai serialului *Pistruiatul*.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002

Ultima şi cea mai roză amintire

Tot timpul, punând pe hârtie aceste rememorări, am fost tentat să încep fiecare capitol cu fraza: „Nu ştiu alţii cum sunt, dar eu, când mă gândesc la vremurile acelea care azi ne par atât de îndepărtate, mă cuprinde revolta, şi-mi spun permanent că aş fi vrut să fiu mai mare, aş fi vrut să fiu cel de azi, să mă împotrivesc, mult mai concret, prin scris şi nu numai, dictaturii". N-am început însă aşa nici un capitol, din două motive. Mai întâi din scrupule ce ţin de literatură, recurgerea la celebrul început al *Amintirilor* lui Creangă fiind deja (arhi)răsuflată. Apoi pentru că, în ciuda pornirilor mele eroice de azi, nu ştiu dacă atunci, chiar pe deplin conştient de realitate fiind (sau tocmai din cauza asta), aş fi avut curajul să crâcnesc măcar. Şi mai este un motiv, abia acum sesizat: dacă aş fi conştientizat pe deplin acea realitate, cu greu aş mai fi putut astăzi să găsesc prea multe amintiri frumoase într-o perioadă atât de urâtă.

Decembrie '89 m-a găsit în Dorneşti, unde aşteptam Crăciunul. Aşa că, încă o dată, rămân cu regretul că eroismul meu imaginar nu a prea avut cum să-şi găsească o împlinire concretă. Totuşi, păstrez din ziua de 22 decembrie cea mai frumoasă amintire a întregii perioade comuniste (scriu „perioadă comunistă" pentru că, orice s-ar zice, pe 22 decembrie nu am trecut brusc la capitalism/democraţie). Amintirea momentului când radioul a renunţat la cântecele tovărăşeşti cu care mă obişnuise atâţia ani şi m-a înştiinţat că, în sfârşit, alături de milioane de români, şi eu am învins.

Vorbele acele, venite pe calea undelor, m-au găsit în picioare, pregătit să ies pe uşă. În clipa ce a urmat, n-am găsit altceva de făcut decât să mă arunc în pat şi să încep să plâng. A fost întâia şi singura dată din viaţa mea când am plâns, în hohote, de fericire. Şi-apoi, i-am văzut pe oamenii din sat, oameni lângă care am copilărit, bucurându-se în aceeaşi măsură...

A fost o fericire mare în Dorneşti, în acea zi de 22 decembrie 1989. Căci, dacă nu ar fi fost, nu s-ar fi povestit.

Lucian Dan Teodorovici

96-00. POVESTIRI

Editura LiterNet
2002